

Tid: kl. 08:30-12:00

Plats: Dr Prag

Ordförande

Ann-Marie Johansson (S)

Ledamöter

Christer Siwertsson (M)

Eva Hellstrand (C), Vice ordförande

Ersättare

Bengt Bergqvist (S)

Jan-Olof Andersson (M)

Anton Nordqvist (MP)

Övriga

Sandra Hedman

Ingela Jönsson, Tf regiondirektör

Bo Carlbark, Ekonomidirektör

Lena Larsson, Upphandlingschef

Solbritt Wennerberg, Ekonom

Lisa Wallin, Ekonomistrateg

Jennie Eriksson, Chefscontroller

1. Program

Ärendebeskrivning

Program för sammanträdet med utskottet för ekonomi 22 maj 2017

Beslutsunderlag

- Program för 2017-05-22

2. Val av justerare och tid för justering

3. Fastställande av föredragningslista

4. Upphandlingsplan 2017 (RS/633/2017)

Ärendebeskrivning

Region Jämtland Härjedalen är som offentlig verksamhet skyldig att följa lagen om offentlig upphandling, LOU. Upphandling ska genomföras i enlighet med gällande lagstiftning och regelverk och med iakttagande av landstingets politiska beslut, inriktningsdokument och policys.

Av de upphandlingar som genomförs, resulterar ett antal i ramavtal och andra resulterar i beställningar till den leverantör som vunnit upphandlingen. De som resulterar i ramavtal löper under en period av maximalt 4 år. Investeringar som har godkänts i investeringsbudgeten kommer in till enheten i form av upphandlingsuppdrag.

Upphandlingsenheten hanterar även övriga oplanerade upphandlingar som inkommer i form av uppdrag från verksamheterna.

Ett förslag till upphandlingsplan 2017 har upprättats. Planen innehåller de upphandlingar som ska genomföras under året. Ärendet återremitterades på sammanträdet med utskottet för ekonomi den 28 april 2017 och ska nu tas upp på mötet den 22 maj 2017.

Förslag till beslut

1. Upphandlingsplan 2017 godkänns.

2. Utskottet för ekonomi ska löpande hållas uppdaterade om upphandlingarna i fastställd upphandlingsplan.

Expedieras till

Regionstyrelsen, Upphandlingschef

Beslutsunderlag

- Upphandlingsplan 2017
- Tjänsteskrivelse om upphandlingsplan 2017

5. Rapport från inköpsrådet

Lena Larsson 09:00

Ärendebeskrivning

Informations- och diskussionsärende

6. Aktuell ekonomi, tertialrapport och riktade statsbidrag

Bo Carlbark, Jennie Eriksson, Lisa Wallin, Solbritt Wennerberg
09:20

Ärendebeskrivning

Informations- och diskussionsärende

7. Finansplan 2018-2020 (RS/258/2017)

Bo Carlbark, Lisa Wallin
10:45

Ärendebeskrivning

Regionfullmäktige fastställer Region Jämtland Härjedalens vision och strategiskt övergripande mål. Fullmäktige beslutar också om ekonomiska ramar för verksamheten och fastställer budget. Det gör fullmäktige genom att om en regionplan och en finansplan för en treårsperiod. Regionstyrelsen och nämndernas uppgift är att verkställa fullmäktiges beslut.

Finansplanen 2018-2020 innehåller planeringsförutsättningar utifrån det ekonomiska läget, budgetramar för regionstyrelsen och nämnder, investeringstak samt finansiella mål och budget för det närmaste året. Anledningen till att ekonomin behöver hanteras i särskild ordning är bland annat det mycket ansträngda ekonomiska läget, behovet av att sammanfatta de ekonomiska konsekvenserna från både regionplan och den långsiktiga utvecklingsplanen för god ekonomisk hushållning samt behovet av att kunna revidera finansplanen utifrån de ekonomiska konsekvenserna som statligt beslut innebär och förändringar i skatteprognoser.

Den övergripande finansiella inriktningen för Region Jämtland Härjedalen är att uppnå en stabil ekonomi som kännetecknas av långsiktighet och hållbarhet. Finansplanens finansiella mål för planperioden är ett ekonomiskt resultat på 0 %, på längre sikt 2 %, av verksamhetens budgeterade nettokostnader. För att nå målet står regionen inför stora ekonomiska utmaningar. Verksamheten har de senaste åren redovisat underskott i varierad storlek och även om ekonomin på flera områden går åt rätt håll är det ekonomiska läget fortfarande svårt. Det leder till att det även under kommande planperiod kommer att krävas stort fokus på åtgärder för att nå en ekonomi i balans och god ekonomisk hushållning.

Region Jämtland Härjedalens ekonomiska resultat för 2016 var -197 miljoner kronor. Prognosen efter april 2017 är -170 miljoner kronor och står sig den kommer det ackumulerade underskottet att återställa enligt balanskravet att uppgå till 941 miljoner kronor inför 2018. På grund av den ansträngda ekonomiska situationen uppstår också ett upplåningsbehov för att finansiera de av fullmäktige beslutade investeringarna. För planperioden är upplåningsbehovet 181 mkr 2018 och 96 mkr för 2019 respektive 2020.

En ständig utmaning och viktig planeringsförutsättning för regionens ekonomi är också att hantera målet att bedriva en kostnadseffektiv vård som är likvärdig med den som erbjuds i övriga landet. Rättigheten till hälso- och sjukvård är reglerad i lag och den nya patientlagen från 2015 ger den enskilde patienten också stora rättigheter till vård, samtidigt som landstingens möjligheter att begränsa vårdutbudet kraftigt begränsats.

Region Jämtland Härjedalens samlade intäkter sätter gränser för hur stora kostnaderna kan tillåtas vara. Enligt SKL kommer skatteunderlagets utveckling 2018-2020 bli betydligt svagare allt eftersom konjunkturen utvecklas i lugnare takt. En snabb befolkningsökning, främst bland barn och till viss del äldre, kommer att innebära en kostnadsutveckling högre än normalt. Det i kombination med att skatteunderlaget har en normal, eller till och med långsammare, utveckling medför att landstingssektorn måste hålla tillbaka kostnadsökningar för att motverka gapet mellan intäkter och kostnader. Under planperioden väntas också kraftigt stigande pensionskostnader. En stor del av dessa kostnader rör tidigare intjänade pensioner och är därför inte påverkningsbara. Förutom stora kostnadsänkningar kommer det för Region Jämtland Härjedalen att vara väldigt viktigt att nettokostnadsutvecklingen blir betydligt långsammare än tidigare år.

För att nå en stabil ekonomi i balans ligger i första steget fokus på arbetet kring resultatförbättrande åtgärder innan balanskravet kan införlivas. Ger alla planerade åtgärder full effekt under 2017 och 2018 förväntas resultatet att vara positivt 2018 och 5 miljoner från balans år 2019. Till år 2020 behövs däremot ytterligare åtgärder på 74 mkr för att komma i ekonomisk balans. Sammanlagt för åren 2017-2020 behövs resultatförbättrande åtgärder på ca 390 mkr.

Finansplanens finansiella mål och ekonomiska ramar följs upp genom månadsrapporter, tertialrapport per april, delårsbokslut per augusti och i årsredovisningen. Löpande uppföljning av ekonomin görs också ständigt i ledningsgrupper och på andra sätt i verksamheten.

Förslag till beslut

Utskottet för ekonomi föreslår Regionstyrelsen

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Finansplan 2018-2020 godkänns

I tjänsten

Ingela Jönsson
Tf Regiondirektör

Bo Carlbark
Ekonomidirektör

Expedieras till

Regiondirektör, Bitr. regiondirektör, Hälso- och sjukvårdsdirektör och
Regionstabschef

Beslutsunderlag

- Finansplan 2018-2020 budget och ekonomiska ramar 170517 ve 2
- Tjänsteskrivelse om finansplan 2018-2020

8. Regionplan 2018-2020 (RS/257/2017)

Ingela Jönsson 11:15

Ärendebeskrivning

En av regionfullmäktiges uppgifter är att fastställa regionens vision och strategiskt övergripande mål samt ekonomiska ramar och en budget för Region Jämtland Härjedalens verksamheter. Det gör fullmäktige genom att besluta om en treårig regionplan och en finansplan. Ett förslag till regionplan för perioden 2018-2020 har upprättats. Regionplanen innehåller förutom strategiska mål också en sammanfattning av viktiga planeringsförutsättningar för perioden och beskrivning av vision, värderingar och styrmodell.

De strategiska målen i regionplanen 2018-2020 visar viljeinriktningen och vilka prioriteringar som ska göras de kommande tre åren. De utgör också grunden för hur Region Jämtland Härjedalen ska närma sig sin vision och målsättningar i länsövergripande mål, övergripande policyer och långsiktiga utvecklingsplaner. Med utgångspunkt från regionplan och finansplan fastställer sedan regionstyrelsen och nämnderna årliga verksamhetsplaner med framgångsfaktorer, budget och uppföljningsplan.

Den kommande planperioden kommer att präglas av fortsatt stort fokus på åtgärder som syftar till att nå en ekonomi i balans och god ekonomisk hushållning. Region Jämtland Härjedalen har ett mycket ansträngt ekonomiskt läge och står inför omfattande ekonomiska utmaningar. De senaste åren har verksamheten redovisat ekonomiska underskott i varierad storlek. Varje ny verksamhet, aktivitet eller motsvarande kräver finansiering antingen genom ökade externa intäkter eller omfördelning inom befintlig verksamhet.

Ekonomi hanteras sedan 2015 i en särskild finansplan. Finansplanen sammanfattar de ekonomiska konsekvenserna utifrån regionplanen och den långsiktiga utvecklingsplanen för god ekonomisk hushållning. Finansplanen 2018-2020 (RS/258/2017) innehåller också planeringsförutsättningar utifrån det ekonomiska

läget, budgetramar för regionstyrelsen och nämnder, investeringstak samt finansiella mål och budget för det närmaste året. En anledning till att ekonomin hanteras i en särskild plan är också behovet av att kunna revidera finansplanen i november utifrån de ekonomiska konsekvenserna som statligt beslut innebär och förändringar i skatteprognoser.

För det regionala utvecklingsarbetet är rapporten ”Läget i länet” och OECD’s Territorial Review Jämtland Härjedalen som innehåller viktiga analyser för det regionala utvecklingsarbetet viktiga planeringsunderlag. Liksom att genomföra EU:s övergripande mål i Europa 2020-strategin och hantera viljeinriktningen i flera viktiga länsövergripande styrdokument, exempelvis den regionala utvecklingsstrategin.

För hälso- och sjukvården kommer arbetet under planperioden fortsatt att fokusera på att uppnå god tillgänglighet, ett patientfokuserat arbetssätt samt ge kunskapsbaserad, jämlik och säker vård, behandling och rehabilitering. Region Jämtland Härjedalen behöver också fortsätta utvecklas som en hälsofrämjande och attraktiv arbetsgivare.

I Region Jämtland Härjedalens planerings- och uppföljningsarbete ska alltid perspektiven jämställdhet- och jämlikhet, barnens rättigheter, miljö och ekonomi särskilt beaktas. I regionplanen görs det genom att flera mål har en koppling till något eller några av perspektiven. Måluppfyllelse för fullmäktiges strategiska mål summeras i tertiärrapport per april, delårsbokslut per augusti och i årsredovisningen. Uppföljningen utgår från regionstyrelsens och nämndernas uppföljning av deras framgångsfaktorer.

Förslag till beslut

Utskottet för ekonomi föreslår regionstyrelsen

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Regionplan 2018-2020 godkänns.

I tjänsten

Regiondirektör
Ingela Jönsson

Expedieras till

Hälso- och sjukvårdsdirektör, Bitr. regiondirektör, regionstabschef, områdeschefer och avdelningschefer.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse om Regionplan 2018-2020
- Regionplan 2018-2020_170517

9. Uppföljning av rutiner för avbokningar utifrån beslut i utskottet i januari 2017 Ingela Jönsson 11:30

Ärendebeskrivning

Informations- och diskussionsärende

10. Sammanträdestider 2018 för utskottet för ekonomi (RS/1150/2017) Ann-Marie Johansson 11:50

Ärendebeskrivning

Enligt regionstyrelsens reglemente ska styrelsen ha tre utskott; utskottet för ekonomi, utskottet för personal och utskottet för hälso- och sjukvård. Enligt reglementet sammanträder utskotten på tid som utskottet bestämmer. Utskotten ska för varje kalenderår upprätta en plan över sina sammanträden. Ett förslag till sammanträdesplan för 2018 har upprättats.

Förslag till beslut

Sammanträdestider 2018 för utskottet för ekonomi är följande:

11 januari, kl. 8.30 – 12.00
8 februari, kl. 8.30 – 12.00
16 mars, kl. 13.00 – 17.00 (budgetförutsättningar)
13 april, kl. 8.30 – 12.00
14 maj, kl. 13.00 – 17.00
17 september, kl. 8.30 – 17.00 (budgetdialoger mm)
12 oktober, kl. 8.30 – 12.00
12 november, kl. 8.30 – 12.00

Expedieras till

Ledamöter och ersättare i utskottet för ekonomi, regiondirektör, ekonomidirektör och kanslichef för samordningskansliet.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut om sammanträdestider 2018

1

Program

Samordningskansliet
Sandra Hedman
Tfn: 063-147509
E-post: sandra.hedman@regionjh.se

Program för utskottet för ekonomi

ORGAN: **Utskottet för ekonomi**
DATUM: 2017-05-22, kl. 8.30 – 12.00
PLATS: Dr Prag

Ärende	Tid	Ärendetyp	Ansvarig
1. Program			
2. Val av justerare och tid för justering	8.30		Ann-Marie Johansson
3. Fastställande av föredragningslista	8.30		Ann-Marie Johansson
4. Upphandlingsplan 2017	8.35	Beslutsärende	Lena Larsson
5. Rapport från inköpsrådet	9.00	Information/ diskussion	Lena Larsson
6. Aktuell ekonomi, tertialrapport, riktade statsbidrag	9.20	Information/ diskussion	Bo Carlbark Jennie Eriksson Lisa Wallin Solbritt Wennerberg
Fika	ca 9.40		
7. Finansplan 2018-2020	10.45	Beslutsärende	Bo Carlbark Lisa Wallin
8. Regionplan 2018-2020	11.15	Beslutsärende	Ingela Jönsson
9. Uppföljning av rutiner för avbokningar utifrån beslut i utskottet i januari 2017.	11.30	Information/ diskussion	Ingela Jönsson
10. Sammanträdestider 2018	11.50		

4

Upphandlingsplan 2017

RS/633/2017

Upphandlingsplan 2017

Upphandlingsenheten

1	Upphandlingsplan	3
1.1	Kategori-indelning	3
1.2	Miljökrav	3
2	Medicinteknik och relaterade förbrukningsvaror	4
2.1	Upphandlingar	4
2.2	Möjliga avtalsförlängningar eller ny upphandling	4
3	Vård- och tandvårdsrelaterade tjänster	6
3.1	Upphandlingar	6
3.2	Möjliga avtalsförlängningar eller ny upphandling	6
4	Läkemedel och tillhörande tjänster	7
4.1	Upphandlingar	7
4.2	Möjliga avtalsförlängningar eller ny upphandling	7
5	Vårdrelaterade förbrukningsvaror	8
5.1	Upphandlingar	8
5.2	Möjliga avtalsförlängningar eller ny upphandling	8
6	Vårdrelaterad utrustning, förbrukning, textilier och hjälpmedel	9
6.1	Upphandlingar	9
6.2	Möjliga avtalsförlängningar eller ny upphandling	9
7	Fordon och transporter	10
7.1	Upphandlingar	10
7.2	Möjliga avtalsförlängningar eller ny upphandling	10
8	IT och kommunikation	11
8.1	Upphandlingar	11
8.2	Möjliga avtalsförlängningar eller ny upphandling	11
9	Fastighet och facility management	12
9.1	Upphandlingar	12
9.2	Möjliga avtalsförlängningar eller ny upphandling	12
10	Övergripande material och tjänster	13
10.1	Upphandling	13
10.2	Möjliga avtalsförlängningar eller ny upphandling	13

Upphandlingsenheten

1 Upphandlingsplan

Region Jämtland Härjedalen är som offentlig verksamhet skyldig att följa lagen om offentlig upphandling, LOU. Upphandling skall genomföras i enlighet med gällande lagstiftning och regelverk och med iakttagande av landstingets politiska beslut, inriktningsdokument och policys.

Upphandlingar som genomförs resulterar antingen i ramavtal eller en beställning.

Investeringar som beslutas under året kommer in till upphandlingsenheten genom att verksamheterna lämnar in ett upphandlingsuppdrag.

Utöver detta tillkommer övriga uppdrag från verksamheterna, som prioriteras in eftersom under året.

2 Medicinteknik och relaterade förbrukningsvaror

Exempel: Anestesi, intensivvård, bild och funktion, operation, terapi och diagnostik etcetera.

2.1 Upphandlingar

Suturer och staplingprodukter
Infusionspumpar
Incubator till labmed
Dental Utrustning RU-LVN
Mobil MR-kamera till Röntgen
Förbrukningsmaterial för PCI
Blodgrupperingsutrustning
Analysinstrument för allergi
Dentalteknisk service
Reagenser och tillbehör till Phadia allergianalysinstrument
Bröstproteser
Reagens och tillbehör till koagulationsutrustning
Elektroder till defibrillator
Blodstillningsmedel
Förbrukning Bröstmjölks-pumpar

2.2 Möjliga avtalsförlängningar eller ny upphandling

Analysinstrument för blodstatus och blodgas till laboriemedicin
Ortopediska implantat RU VLL
Reagens och tillbehör till blodsmitteutrustning DU
Kundanpassade set för röntgendiagnostik RU-JLL
Operationssugar
Förbrukningsartiklar till Infant flow CPAP till spädbarnsavdelningen
Blodstillningsmedel Hemopatch
Rökutsug
Röntgenapparatur till hälsocentraler
Pacemaker/ICD/ILR RU-VLL
Röntgenutrustning

Upphandlingsenheten

Amalgamavskiljare
PEAK Plasmablade till hjärtenheten
Ultraljudsinstrument och avancerade bipolära instrument
Tillbehör och förbrukningsartiklar elektrofores till laboratoriemedicin
Infusionspumpar
Instrument, reagens och tillbehör avseende test för detektion av genitalt klamydia
Extraktionsinstrument till laboratoriemedicin
Diatermihandtag med integrerat rökutsug
CRP för patientnära analys
Blodgasinstrument lungkliniken
Patientutrustning för EKG-analys
Vätskor för kontinuerlig dialys
Operationsmaterial
Laboratiemateriel
Reagenskassetter och kontroller HbA1C

3 Vård- och tandvårdsrelaterade tjänster

Exempel: Externa vårdgivare, externa vårdrelaterade tjänster, tjänster för distansrådgivning, övriga vård- och tandvårdstjänster etcetera.

3.1 Upphandlingar

Bettfysiologisk verksamhet
Shuntoperationer
Shuntoperationer
Operatörer för percutana coronara interventioner - PCI
Teckenspråksutbildning för föräldrar (TUFF)
Språkutbildning, svenska

3.2 Möjliga avtalsförlängningar eller ny upphandling

Radiologiska granskningstjänster
Tolktjänster
Naprapattjänster
Idrottsmedicinsk mottagning
Ortopedteknisk verksamhet

4 Läkemedel och tillhörande tjänster

Exempel: Dosdispensering, läkemedel, läkemedelsförsörjning, medicinsk gas och tillbehör samt övriga läkemedelsrelaterade tjänster etcetera.

4.1 Upphandlingar

Dosdispensering av läkemedel RU-VLL
Influensavaccin RU-LVN
Gaser för sjukvården RUJ

4.2 Möjliga avtalsförlängningar eller ny upphandling

Rekvissionsläkemedel 2 RU-LVN
Vacciner, Barn- o övriga RU-LVN

5 Vårdrelaterade förbrukningsvaror

Exempel: Diabetesspecifika förbrukningsvaror, generella förbrukningsvaror, icke medicinska preventivmedel, implantat, inkontinens och stomi, nutrition, sjukvårdskemikalier, sårvård, tandvård etcetera.

5.1 Upphandlingar

Suturer och stapler
Radiofarmaka RU-VLL
Operations- och undersökningshandskar
Enteral nutrition, kosttillsätt och tillbehör
Anestesi- och intensivvårdsprodukter
Packskynten och sterileballage
Sterilpåsar
Intraokulära linser
Värmerock Bair Paws Flex
Dentala implantat
Förbandsmaterial
Urinkateter rengöring

Upphandlingsenheten

5.2 Möjliga avtalsförlängningar eller ny upphandling

Diabetestekniska hjälpmedel RU-VLL
Dentala förbrukningsartiklar RU-JLL
Ortodontimaterial
Bräcknät lättvikt
Sprutetiketter
Kirurgiska och diagnostiska instrument
Sårvård avancerad
Inkontinenshjälpmedel
Underhållsavtal desinfektionsutrustning
Munsvabbar
Packskycken och sterilemballage

6 Vårdrelaterad utrustning, förbrukning, textilier och hjälpmedel

Exempel: Hjälpmedel, rullande materiel, textilier, tvätt och sterilisering, tandvård etcetera

6.1 Upphandlingar

Engångslakan/bäddset
Eldrivna rullstolar, tillbehör och reservdelar för modell AA2 och AB3 Mitthjul
Eldrivna rullstolar, reservdelar och tillbehör RU-LVN
Dynor och Madrasser RU-NLL
Batterier och laddare RU-LVN
Rullande materiel. Utrustning för undersökningsrum
Manuella rullstolar, reservdelar, tillbehör RU-VLL
PKU produkt
Personliga hörselskydd

6.2 Möjliga avtalsförlängningar eller ny upphandling

Lyftar RU-NLL
Hjälpmedel för synskadade (synhjälp, glasögon, linser) RU-VLL
Hörapparater RU-NLL

Upphandlingsenheten

Sjukhussängar och sängbord RU-VLL
Eftermarknadsavtal Arbetsstolar
Hygienhjälpmedel armstöd RU-Region JH
Hygienhjälpmedel RU-JLL
Gånghjälpmedel RU-VLL
Öroninsatser

7 Fordon och transporter

Exempel: Kollektivtrafik, logistik och transporter, persontransporter, utryckningstransporter, bussar, drivmedel, fordonsunderhåll, lastbilar, ombyggnad av fordon, personbilar, tåg, utryckningsfordon, övriga fordon, övriga fordonsrelaterade kostnader etcetera

7.1 Upphandlingar

Kommunikationsutrustning för ambulanser
Ambulansfordon
Distribution av inkontinensartiklar

7.2 Möjliga avtalsförlängningar eller ny upphandling

Service av alkohläs
Leasingbilar
Fordon för posttransporter
4-hjulsdrivna leasingbilar

8 IT och kommunikation

Exempel: IT-hårdvara, IT-kommunikation, IT-mjukvara, IT-tillbehör, IT-outsourcing, telefoner och telefonsystem, övrigt IT och kommunikation etcetera

8.1 Upphandlingar

Dikteringsutrustning
Licenser Förnyad konkurrensutsättning
Programvara TILDA
IT-stöd för cytostatikaordination

8.2 Möjliga avtalsförlängningar eller ny upphandling

IT stöd för samordnad vårdplanering
Videoutrustning
Applikationsdrift och förvaltning av beslutstödssystem
IT konsulter
Underhålls- och förvaltningsavtal PriComp
PC Stationära och bärbara
Bildskärmar
Kommunikationsutrustning

9 Fastighet och facility management

Exempel: Bygg och fastighet, energi, köksutrustning, utrustning för textilvård, avfallshantering, bevakning, säkerhet, byggservice och underhållstjänster, flytt-tjänster, kaffemaskiner, klädvård och tvättertjänster, livsmedel och tillhörande tjänster, lokalvård, lås och skalskydd, möbler kontor, möbler offentlig miljö, omhändertagande av specialavfall, porto och posthantering, snöröjning, städmaterial, trädgårdsskötsel, övrigt facility management etcetera.

9.1 Upphandlingar

Bränslepellets
Elmateriel
Flyttjänster
Hygien- och kemtekniska pro kter samt städmateriel
Snöröjning Strömsund
Tvättertjänster, kompletterande
Byggnadsmateriel, VS, färg och järn till fastighetsenheten

9.2 Möjliga avtalsförlängningar eller ny upphandling

Spol- o Diskdesinfektorer
Brandskyddsmateriel och tillhörande tjänster
Brandskyddsutbildning
Drift- och skötselentreprenad av HEDE HC och FTV
Drift och skötselentreprenad Bäckedal folkhögskola
Kaffeautomater
Konsulter projekterande VS, VE och Sprinkler

Upphandlingsenheten

Köks- och serveringsmaterial
Livsmedel
Lås- och låstjänster
Möbler och belysning SKL
Yttre skötsel Landstingsbostäder AB
Postförmedlingstjänster SKL Kommentus
Yttre Fastighetsskötsel
Snöröjning Hoting
Transport och behandling av avfall/farligt avfall
Emballage för farligt avfall
Hiss- och portservice
Alarmering- och dirigeringsstjänster

10 Övergripande material och tjänster

Exempel: Finansiella tjänster, human resources, kommunikation, konsulttjänster, kontor, kultur, offentliga avgifter, resor, vårdrelaterade bemanningstjänster etcetera.

10.1 Upphandling

Resebyråttjänster
Flygresor
Banktjänster
Arbetsglasögon
Besiktning av tryck- och lyftanordningar
Rekrytering av utländska röntgensjuksköterskor inom EU/EES
Litteratur, Böcker och ljudböcker
Uppföljning och rapportering av finansförvaltning
Etiketter självhäftande
Tidningar och tidskrifter
Tågresor

10.2 Möjliga avtalsförlängningar eller ny upphandling

Tillgänglighet inom biblioteksområdet
Kläder för ambulanspersonal
Skribenttjänster

Upphandlingsenheten

Annonsering i lokala tidningar Mittmedia
Läkarbemanningstjänster RU-VLL
Rekryteringsstöd avseende utländska läkare och tandläkare
Multimodal rehabilitering
Granskning långtid EKG Klinisk Fysiologi
Standardsystem Blanketter
Arkivering och skanning av patienthandlingar
Sammanträdeslokaler till regionfullmäktige
Bibliotek, kompletterande medieförsörjning
Administration av bibliotekens gemensamma web

10.3 Upphandlingar investeringar

Upphandlingsplanen kompletteras med beslutade investeringar efter fullmäktiges beslut i juni 2017.

10.4 Upphandlingar inkomna uppdrag

Uppdrag inkommer löpande och redovisas i slutet av året.

2017-05-15

Upphandlingsenheten
Lena Larsson
Tfn: 063-14 77 28
E-post: lena.larsson@regionjh.se

RS/633/2017

Upphandlingsplan 2017

Ärendebeskrivning

Region Jämtland Härjedalen är som offentlig verksamhet skyldig att följa lagen om offentlig upphandling, LOU. Upphandling ska genomföras i enlighet med gällande lagstiftning och regelverk och med iakttagande av landstingets politiska beslut, inriktningsdokument och policys.

Av de upphandlingar som genomförs, resulterar ett antal i ramavtal och andra resulterar i beställningar till den leverantör som vunnit upphandlingen. De som resulterar i ramavtal löper under en period av maximalt 4 år. Investeringar som har godkänts i investeringsbudgeten kommer in till enheten i form av upphandlingsuppdrag.

Upphandlingsenheten hanterar även övriga oplanerade upphandlingar som inkommer i form av uppdrag från verksamheterna.

Ett förslag till upphandlingsplan 2017 har upprättats. Planen innehåller de upphandlingar som ska genomföras under året. Ärendet återremitterades på sammanträdet med utskottet för ekonomi den 28 april 2017 och ska nu tas upp på mötet den 22 maj 2017.

Regiondirektörens förslag

1. Upphandlingsplan 2017 godkänns.
2. Utskottet för ekonomi ska löpande hållas uppdaterade om upphandlingarna i fastställd upphandlingsplan.

Utdrag till

Regionstyrelsen, Upphandlingschef

7

Finansplan 2018-2020

RS/258/2017

Finansplan 2018-2020

Budget och ekonomiska ramar

REGION
JÄMTLAND
HÄRJEDALEN

ÄNDRINGSFÖRTECKNING

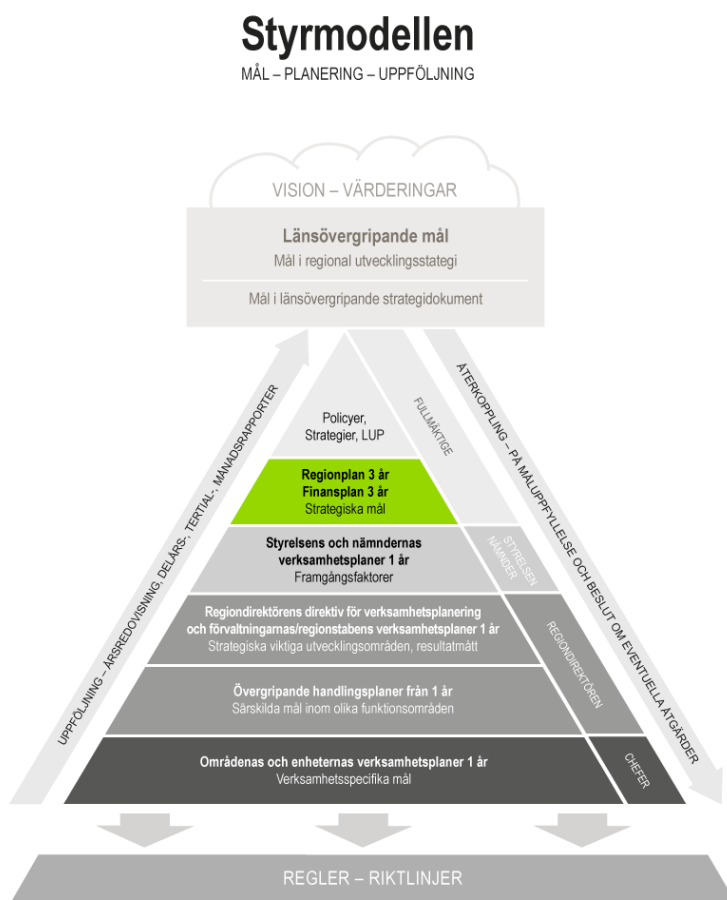
Version	Datum	Ändring	Beslutat av
1.	2017-05-17	Nyutgåva	

Finansplan

Finansplanen innehåller finansiella mål och planer för åren 2018-2020, samt budget, ekonomiska ramar, investeringsplan och taxor och avgifter för 2018.

Finansplanen hör ihop med regionplanen. De två planerna innehåller de övergripande mål som regionstyrelsen och de olika nämnderna har att utgå från i sitt arbete. Finansplanen utgår från policyer, mål i regionplanen, långsiktig utvecklingsplan för god ekonomisk hushållning och andra övergripande styrdokument.

I bilaga 2 i regionplanen finns en beskrivning av regionens styrmodell och där framgår vilka styrdokument som finns för Region Jämtland Härjedalen och hur de hör ihop.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR	7
1.1	Planeringsförutsättningarna 2018-2020	7
1.2	Regionens ekonomiska utveckling	7
1.3	Den samhällsekonomiska utvecklingen	9
1.4	Befolkningsutveckling	10
1.5	Skatteunderlagets utveckling	11
1.6	Löne- och prispförändring för landsting	12
2	REGION JÄMTLAND HÄRJEDALENS FINANSIERING	14
2.1	Skatteintäkter	14
2.2	Kommunala utjämningsbidrag och generella statsbidrag	16
2.3	Nationella satsningar, riktade statsbidrag	20
2.4	Läkemedelsbidrag	21
2.5	Finansnetto	21
2.6	Pensionskostnader	22
2.7	Läkemedelskostnader	23
2.8	Likviditeten	24
2.9	Upplåningsbehov	25
2.10	Resultatförbättrande åtgärder	26
3	Budgetramar per nämnd samt finansiering 2018-2020	28
3.1	Ekonomimodell	28
3.2	Utveckling av ny ekonomimodell med hjälp av KPP	29
3.3	Budgetramar	30
3.4	Förändring budgetramar	34
3.5	Avkastningskrav	34
3.6	Investeringsstak	35
4	Finansiella mål	36
4.1	Långsiktigt hållbar ekonomi	36
4.2	Kostnadskontroll	36
4.3	Avtalstrohet	36
4.4	Investeringsstak	36

4.5	Självförfinansieringsgrad investeringar	37
5	Resultat-, balans- och finansieringsbudget.....	38
5.1	Resultatbudget	38
5.2	Balansbudget	39
5.3	Finansieringsbudget	40
6	Sammanfattande slutsatser	41
7	Bilagor	44
7.1	Bilaga 1 Investeringsbudget 2018.....	44
7.2	Bilaga 2 Avgifter och taxor	48
7.3	Bilaga 3 Regionens engagemang i bolag, stiftelser och förbund	50
7.4	Bilaga 4: Ordlista och förkortningar	52

2017-05-17

Dnr:RS/258/2017

Ann-Maries text

Ann-Maries text

*Ann-Marie Johansson
Regionstyrelsens ordförande*

1 PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

I detta kapitel redovisas förutsättningar som är viktiga för Region Jämtland Härjedalens ekonomiska planering inför åren 2018 – 2020.

I finansplanen fastställer regionfullmäktige finansiella ramar för respektive nämnd, skattesats samt resultat-, balans- och finansieringsbudget.

1.1 Planeringsförutsättningarna 2018-2020

Region Jämtland Härjedalens ekonomiska läge är allvarligt. Resultat 2016 var -197 miljoner kronor, prognos efter mars 2017 är -190 miljoner kronor och prognos för ackumulerat underskott 2017 att återställa enligt balanskravet är 961 miljoner kronor.

Övergripande finansiell inriktning är att uppnå en stabil ekonomi som kännetecknas av långsiktighet och hållbarhet.

Region Jämtland Härjedalens samlade intäkter sätter gränser för hur stora kostnaderna kan tillåtas vara.

Rättigheten till hälso- och sjukvård är reglerad i lag. Vid årsskiftet 2015 trädde en ny patientlag i kraft som ger den enskilde patienten stora rättigheter till vård, samtidigt som landstingens möjligheter att begränsa vårdutbudet kraftigt begränsats. Regionens mål är att bedriva en kostnadseffektiv vård som är likvärdig med den som erbjuds i övriga landet.

Anpassning till givna ramar är överordnat vid en eventuell målkonflikt med verksamhetens omfattning.

1.2 Regionens ekonomiska utveckling

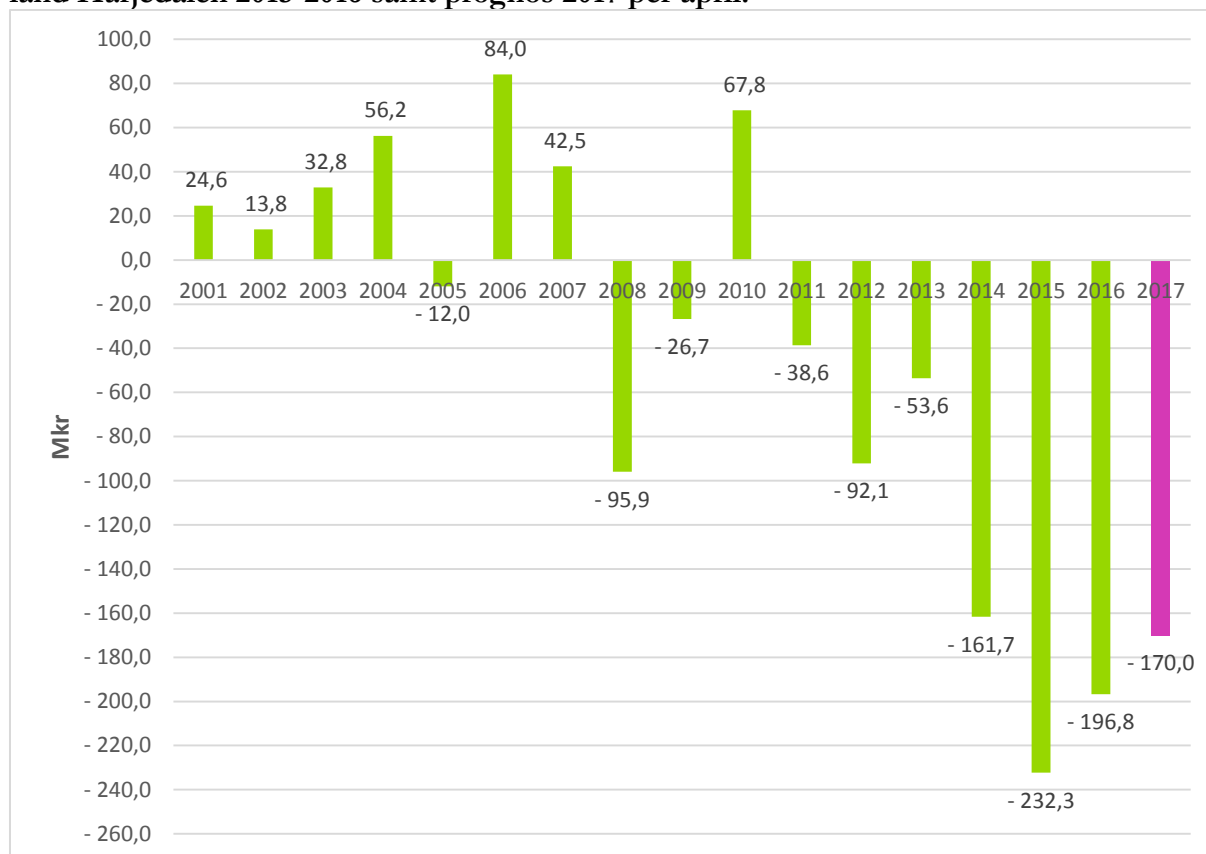
Med undantag för 2010, då ett tillfälligt konjunkturbidrag räddade ekonomin, har Region Jämtland Härjedalen (fram till 2015 Jämtlands läns landsting) de senaste nio åren haft ekonomiska underskott.

Nettokostnadsutvecklingen beror till stor del på en ökad efterfrågan på vård när allt fler medborgare blir äldre. Dessutom har vissa kostnader stigit mer än den allmänna prisutvecklingen. Kostnaderna för den högspecialiserade riks- och regionvården har med tiden tagit en allt större del av resurserna i anspråk. Riks- och regionvården steg med över sex procent per år under en följd av år, fram till 2015 då de sjönk något. En bidragande orsak är hemtagningen av PCI till Östersunds sjukhus som har gett en ackumulerad effekt på 8,2 miljoner kronor.

På grund av stora svårigheter att rekrytera läkare har regionens kostnader för stafettläkare stadigt stigit. De senaste åren har även brist på sjuksköterskor tilltagit, vilket lett till större köp från bemanningsföretag även när det gäller denna yrkeskategori. Under 2016 ökade dessa kostnader med

39 % jämfört med året innan och sett på de senaste 2 åren är ökningen över 100 %. Denna ökningstakt väger ensamt upp i stort sett alla övriga vidtagna resultatförbättrande åtgärder. Att bryta denna utveckling är därför helt avgörande för att regionens ekonomi ska nå balans.

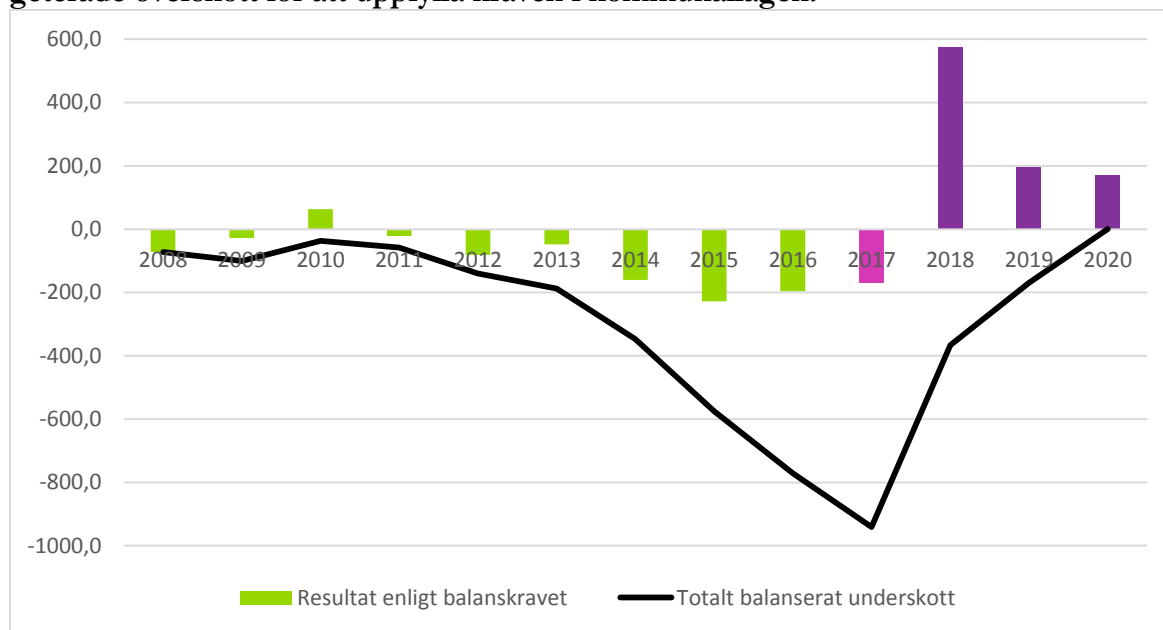
Diagram 1. Jämtlands läns landsting resultat exkl RIPS-effekter 2001-2014, Region Jämtland Härjedalen 2015-2016 samt prognos 2017 per april.

De kostnader som Region Jämtland Härjedalen lättare har kunnat kontrollera, har hållits nere under lång tid. Fastighetsinvesteringarna är exempelvis på en mycket låg nivå jämfört med övriga regioner och landsting. Nu är behoven stora att bygga om sjukhuset för att anpassa det efter nutida krav på logistik och patientsäkerhet – investeringar som skulle underlätta en effektivisering av vården.

Enligt kommunallagen ska kommuner och landsting ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och en budget i balans, d.v.s. att intäkterna överstiger kostnaderna. Om de redovisade kostnaderna överstiger intäkterna ett räkenskapsår ska det negativa resultatet och det egna kapitalet återställas inom tre år. Det ackumulerade underskottet att återställa för Region Jämtland Härjedalen uppgår efter 2016 till 771 mkr och står sig prognosen för april 2017 kommer det ackumulerade underskottet efter 2017 att uppgå till 941 mkr. För att nå ett resultat som är i nivå med god ekonomisk hushållning och för att uppfylla kraven i kommunallagen skulle Region Jämtland Härjedalen behöva budgetera ett överskott på 575 mkr, vilket motsvarar 14,5 procent av nettokostnaderna 2016. För år 2019 och 2020 skulle det budgeterade överskottet behöva uppgå till 197 resp. 170 mkr.

Diagram 2. Resultat enligt balanskrav 2008-2016, prognos april 2017 och behovet av budgeterade överskott för att uppfylla kraven i kommunallagen.

Om allt annat lika och under förutsättning att de resultatförbättrande åtgärderna ger full effekt skulle det krävas en höjning av skattesatsen på ca 1,20 kr om balanskravet ska kunna återställas under planperioden. I dagsläget finns inga beslut om justeringar i skattesatsen utan allt fokus ligger på att få Region Jämtland Härjedalens ekonomi stabil och i balans med ett intensivt arbete kring resultatförbättrande åtgärder.

Prognosen för Region Jämtland Härjedalen efter april 2017 landade på ett underskott på 170 mkr. Tumregeln för god ekonomisk hushållning är att verksamheten ska leverera ett överskott på 2 % av nettokostnaderna, vilket betyder att det behövs ytterligare 70-80 mkr. Gapet som uppstår mellan intäkter och kostnader blir därmed ca 250 mkr.

1.3 Den samhällsekonomiska utvecklingen

Efter justering av skottår och ett relativt stort antal arbetsdagar ökade BNP med 3,0 procent 2016. Under 2017 beräknas tillväxten i svensk ekonomi blir nästan lika stark som föregående år och BNP förutses växa med 2,9 procent.

Bedömningen om en fortsatt hög produktionstillväxt baseras på att det under 2017 blir bättre fart på export och hushållens konsumtionsutgifter. Däremot beräknas investeringar och offentlig konsumtion växa i långsammare takt. Den fortsatt positiva utvecklingen i svensk ekonomi innebär att sysselsättning och skatteunderlag fortsätter växa i snabb takt. Arbetslösheten pressas tillbaka och når mot slutet av 2017 en nivå jämförbar med den som rådde föregående högkonjunktur, dvs. strax före finanskrisens utbrott.

Under 2018 beräknas resursutnyttjandet i svensk ekonomi stabiliseras på en hög nivå och att konjunkturläget under de efterföljande åren normaliseras. Det innebär att BNP, sysselsättningen och

skatteunderlaget utvecklas svagare dessa år än under åren innan. Och BNP beräknas då årligen växa med cirka 2 procent.

Utvecklingen efter 2018 innebär stora och växande problem för både kommuner och landsting, trots att de generella statsbidragen antas öka med 2 procent per år realt. För att intäkter och kostnader ska gå ihop krävs det enligt SKL åtgärder motsvarande ett skatteuttag på 2 kronor till och med år 2020. Dessa anpassningar tros i verkligheten komma att ske genom en kombination av skatthöjningar, effektiviseringar, omprioriteringar, höjda statsbidrag och försämrat ekonomiskt resultat.

Tabell 1. Den ekonomiska utvecklingen 2017-2020, några prognosvariabler

	2017	2018	2019	2020
BNP (Regeringen april 2017)	2,9	2,2	2,0	2,2
Konsumentprisindex, KPI (SKL feb 2017)	1,6	2,3	2,7	2,8
Realt skatteunderlag (SKL feb 2017)	2,0	0,8	0,4	0,5
Befolkning (SKL feb 2017)	1,3	1,2	1,1	1,1

Högre aktivitet i samhällsekonomin medför även en del negativa effekter vid sidan om högre kostnadstryck. Marknadsräntorna förväntas stiga kraftigt särskilt mot slutet av perioden. Många högt belånade hushåll kommer då att få mindre pengar över för konsumtion, vilket dämpar den ekonomiska tillväxten.

1.4 Befolkningsutveckling

I den befolkningsprognos som ligger till grund för beräkning av skatteunderlag och kommunalt utjämningsbidrag, har SKL använt sig av SCB:s reviderade befolkningsprognos från februari 2017. I tabell 2 visas den nya prognosen.

Tabell 2. Befolkningsprognos för åren 2016–2020 SCB, samt prognos Jämtland Härjedalen (Regionens egna justerade)

	2016 (utfall)	2017	2018	2019	2020
Befolkning 1/11 året innan	9 838 418	9 967 637	10 090 406	10 199 259	10 313 291
Årlig förändring		1,31 %	1,23 %	1,08 %	1,12 %
SCBs prognos för Jämtland Härjedalen	127 169	128 276	129 203	129 939	130 729
Region Jämtland Härjedalen, egen prognos	127 169	128 276	128 876	129 176	129 326

De senaste fyra åren har länets befolkning ökat, vilket helt och hållet beror på utrikes inflyttande. Migrationsverket drar nu kraftigt ner antalet platser i länet och reglerna för anhöriginvandring har skärpts. Regeringen bestämmer årliga antal för kommunerna hur många nyanlända en kommun ska ta emot och ordna bosättning åt, dvs. utanför migrationsverkets boenden. För Jämtlands län är detta 365 stycken år 2017 vilket är högre än 2016 års siffra. Det finns fortfarande en eftersläpning i behandlingen av 2015 års stora flyktinginflyttning av de människor som fortfarande bokförs som asylsökande. Det innebär att fortsatt, i upparbetandet av den långa kön, kommer Jämtland att få många nyanlända kommuninnevanare med utomeuropeisk födelseort.

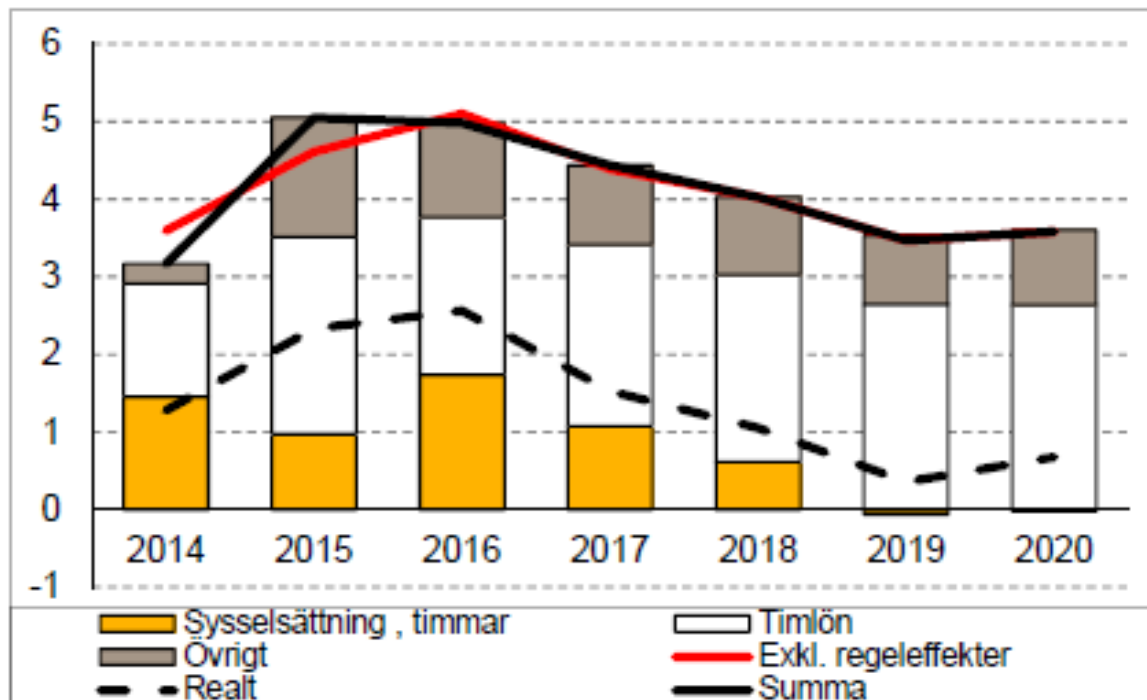
I regel har SCB tidigare överskattat befolkningsstorleken när det gäller prognoser för Jämtland Härjedalen. För närvarande är det svårare än vanligt att prognostisera befolkningsutvecklingen. Den beror på hur många asylsökande som kommer till länet och i vilken utsträckning de som beviljas uppehållstillstånd sedan stannar kvar. Av ovan angivna skäl har befolkningsprognosen sänkts, jämfört med SCB, vid beräkningen av Regionens generella statsbidrag. Befolkningen i länet förväntas visserligen växa under planperioden, men med ett betydligt mindre antal än i SCBs prognos. Länets befolkning beräknas öka med 600 personer under 2017, 300 personer 2018 och 150 personer 2019.

1.5 Skatteunderlagets utveckling

Skatteunderlaget har under år 2015 och 2016 haft en stark tillväxt. År 2016 ökade antalet arbetade timmar dubbelt så mycket som under 2015 men lönesumman tilltog bara marginellt. Inkomsterna för de sociala avgifterna ökade endast svag och grundavdragen steg mer än året innan. Den sammanlagda effekten är en liten nedgång i tillväxten av skatteunderlaget.

År 2017 prognostiseras även det ha också en hög tillväxt, även om ökningen avtar något. Avmattningen hänger ihop med att sysselsättningsutvecklingen dämpas samt minskade utbetalningar av sjukpenning och arbetslöshetsersättningar.

Diagram 3. Skatteunderlagstillväxt och bidrag från vissa komponenter

Från och med 2018 växlar skatteunderlagets ökning ner till en nivå under den genomsnittliga sedan millennieskiftet. Det beror framför allt på att den långa perioden med sysselsättningsökning upphör när konjunkturtoppen passerats.

Tabell 3. SKLs prognos för utvecklingen av skatteunderlaget

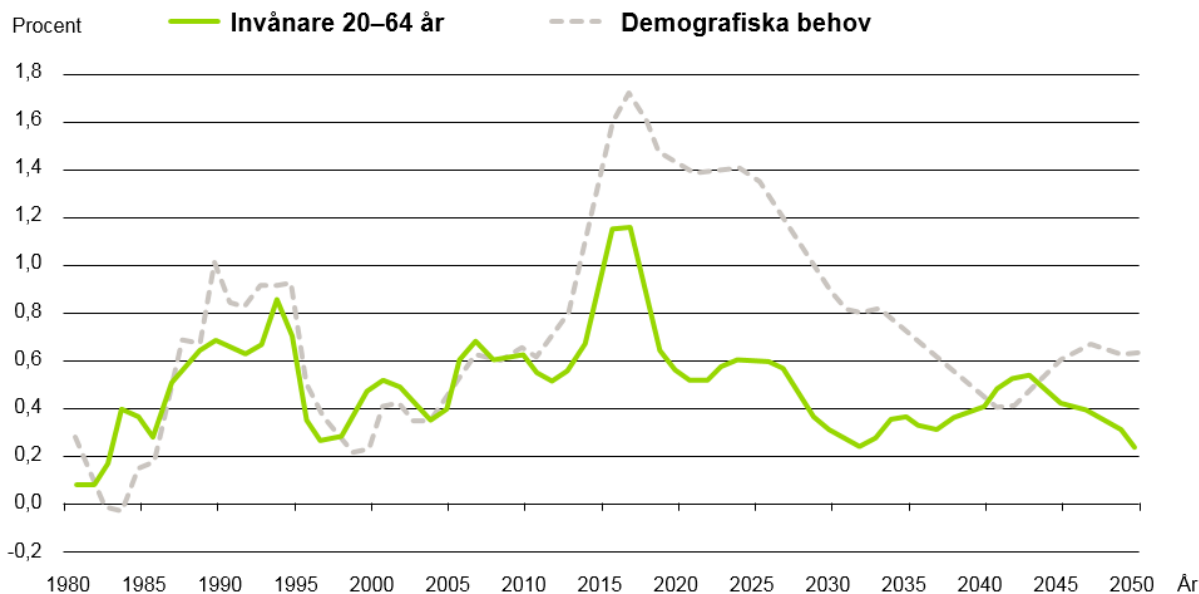
	2016	2017	2018	2019	2020	2016-2020
SKL april 2017	5,00	4,40	4,00	3,50	3,60	20,50
SKL:s prognos för Region Jämtland Härjedalen	4,38	3,92	3,46	2,96	3,06	17,78
Egen prognos för Region Jämtland Härjedalen	4,38	3,92	3,19	2,69	2,66	16,85

På grund av en låg genomsnittsinkomst i länet är skatteunderlaget per invånare bland de lägsta i landet. Skatteunderlaget för länet växer normalt i en långsammare takt än för riket som helhet, så ser det även ut i SKLs senaste skatteunderlagsprognos i tabell 3.

1.6 Löne- och prisförändring för landsting

En omständighet som lyfts fram av SKL, är den ökning av kostnaderna som beror på de demografiskt betingade behovsökningarna. De demografiska behoven har ökat från 0,6 % år 2005 till 1,5 % år 2016. Kulmen prognostiseras komma under 2017 då kostnadsökning för demografiska behov tros uppgå till 1,7 %. Förklaringen till den stora ökningen är framförallt flyktinginvandringen under 2015, men också på en förändrad befolkningsstruktur med en ökad andel äldre och stora barnkullar under de närmsta åren.

Diagram 4. Behoven i kommuner och landsting ökar snabbare än arbetskraften

SKL räknar med att landstingen får löneutveckling 2,7 - 3,2 procent per år 2017-2020. Landstingsprisindex (LPIK), som innefattar flera priskomponenter, förväntas hamna på en ökningstakt på mellan 2,2 och 2,9 procent per år under perioden 2017–2020.

Tabell 4 SKLs prognos för Landstingsprisindex LPIK

	2016	2017	2018	2019	2020
LPIK inkl läkemedel	2,1%	2,2%	2,7%	2,8%	2,5%
Timplön	2,7%	2,8%	2,9%	3,2%	3,2%
Soc avg	2,7%	3,7%	5,8%	5,4%	3,4%
Läkemedel	0,8%	-1,1%	-1,1%	-1,1%	-1,1%
Förbrukning	1,3%	2,0%	2,2%	2,3%	2,3%
LPIK exkl läkemedel	2,3%	2,8%	3,3%	3,5%	3,0%

SKL räknar med fallande läkemedelspriser efter en tillfällig ökning 2016. Endast rena prisförändringar på befintligt sortiment inklusive generika tas med i SKLs beräkningar. Eventuell merkostnad för nya läkemedel ingår inte i prismätningarna, då de höga kostnaderna för en del av de nya läkemedlen antas spegla en förbättrad kvalitet och därför inte betraktas som en prisförändring.

2 REGION JÄMTLAND HÄRJEDALENS FINANSIERING

I det här avsnittet redovisas vilka förutsättningar Region Jämtland Härjedalen har att finansiera sin verksamhet med skatteintäkter, generella statsbidrag (kommunala utjämningsbidrag) samt övriga intäkter.

I tabellen ges en sammanställning av Regionens intäkter. Patientavgifter och liknande ingår i verksamhetens intäkter som är en del av nettokostnaderna. Summan av intäkterna i tabellen ger ramar för hur stora Regionens nettokostnader får vara.

Tabell 5. Region Jämtland Härjedalens intäkter exkl verksamhetens intäkter (baserat på SKLs prognos april 2017)

Finansiering (miljoner kronor)	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Skatteintäkter	2822	2915	3003	3087
Generella statsbidrag (utjämningsystem)	737	738	751	760
Läkemedelsbidrag	343	343	343	343
Summa intäkter	3902	3996	4096	4190
Förändring	138	94	101	94
Årlig procentuell förändring	3,7%	2,4%	2,5%	2,3%

2.1 Skatteintäkter

För att finansiera Region Jämtland Härjedalens uppgifter betalar länets invånare skatt. Skatteintäkterna är beroende av skatteunderlagets storlek, som i sin tur beror på samhällsekonomi, arbetsmarknadsstruktur och demografi. Regionens förtroendevalda kan påverka skatteintäkternas storlek genom beslut om skattesats.

Preliminär skatt för 2017 budgeteras enligt prognos för det slutliga skatteunderlaget 2015, uppräknat till 2017 års nivå. Prognos för preliminärskatt och avräkning utgår från SKL:s prognos i februari 2017. Skattesatsen för 2018 föreslås vara 11,20 vilket är oförändrat jämfört med 2017. I beräkningarna antas länets befolkning växa med 1050 personer under perioden 2017 – 2019.

Tabell 6. Utvecklingen av Region Jämtland Härjedalens skatteintäkter

Finansiering (miljoner kronor)	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Skatteintäkter	2822	2915	3003	3087
Varav				
Preliminärskatt	2841	2915	3003	3087
Avräkning skatteintäkter	-18	0	0	0
Förändring	97	92	88	84
Årlig procentuell förändring	3,6%	3,3%	3,0%	2,8%

Skatteintäkterna motsvarar 61 procent av Region Jämtland Härjedalens totala intäkter, vilket är en liten andel jämfört med i alla landsting. Skatteintäkterna utgör för hela landstingssektorn 68 procent av intäkterna.

Diagram 5. Procentuell fördelning av Region Jämtland Härjedalens intäkter (2016)

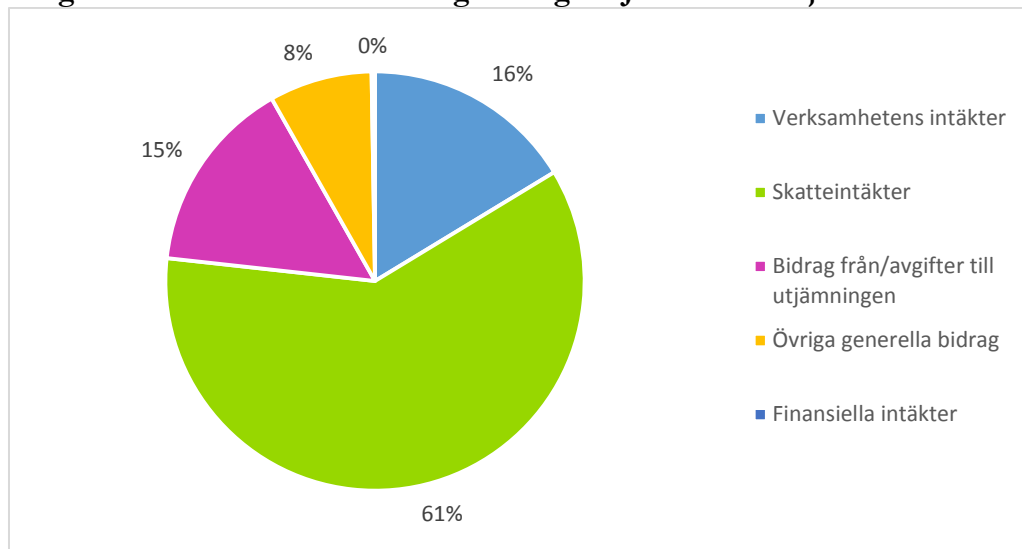
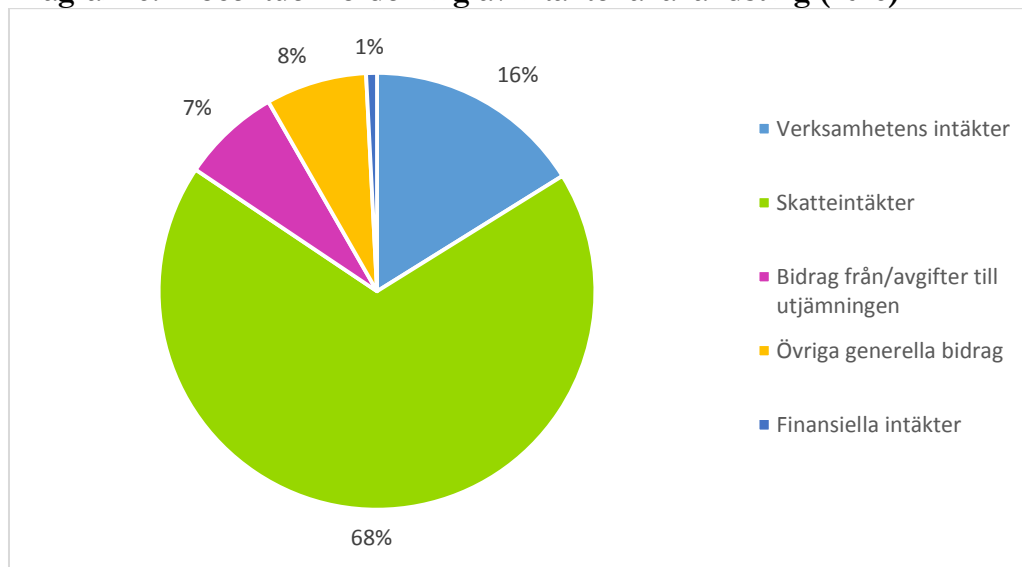

Diagram 6. Procentuell fördelning av intäkter alla landsting (2016)

Av Region Jämtland Härjedalens intäkter utgörs 15 procent av generella statsbidrag (kommunala utjämningsbidrag), vilket är en betydligt större andel, än de 7 procent som är de generella statsbidragens andel av samtliga landstings intäkter.

Jämtlands län har en av de lägsta skattekräfterna i landet. Som en jämförelse, ifall skattekräften i Jämtlands län skulle vara lika som rikssnittet, skulle skatteintäkterna öka med 328 mkr och inkomstutjämningsen skulle minska med 261 mkr. Nettoeffekten skulle bli 67 mkr mer intäkter till Region Jämtland Härjedalen

Tabell 7. Effekt om Jämtlands län haft skattekraft som riksmedel

	2 018
Skatteintäkter, ursprungsläget för länet	2 908 903
Skatteintäkter om länet haft skattekraft enligt riksmedel	3 236 951
Diff	328 048
Inkomstutjämning, ursprungsläget för länet	647 215
Inkomstutjämning om länet haft skattekraft enligt riksmedel	386 241
Diff	-260 974
Netto	67 074

2.2 Kommunala utjämningsbidrag och generella statsbidrag

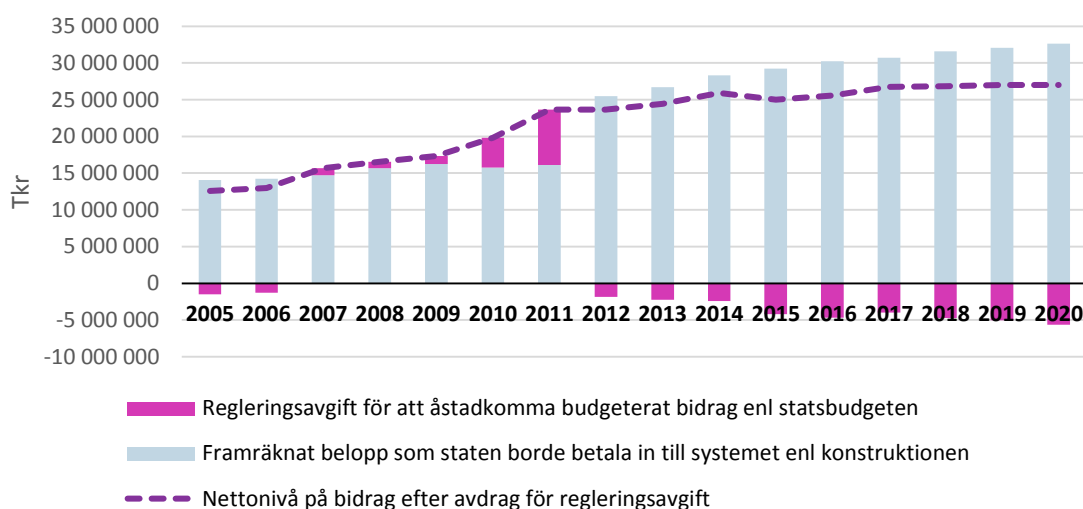
Syftet med kommunal utjämning är att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för alla landsting och regioner att kunna tillhandhålla sina invånare likvärdig service oberoende av länsinvånarnas inkomster och andra strukturella förhållanden.

Systemet för kommunalekonomisk utjämning omfattar

- Inkomstutjämning – utjämning av skatteintäkter mellan kommuner och landsting baserad på länets skattekraft. Staten garanterar medelskattekraft på 115 %. Inkomstutjämningen ska ge Region Jämtland Härjedalen kompensation för låga inkomster och svagt skatteunderlag.
- Kostnadsutjämning – utjämning för strukturella kostnadsskillnader beroende på demografi, brukarens behov och produktionsvillkor. Utgörs av fyra delmodeller, hälso- och sjukvård, befolkningsförändringar, lönekostnader och kollektivtrafik. Kostnadsutjämning ska ge Region Jämtland Härjedalen kompensation för höga kostnader på grund av stor andel äldre i befolkningen, sjukresor/sjuktransporter, små hälsocentraler och ambulansstationer som en anpassning till en liten befolkning glest utspridd på stor yta.
- Strukturbidrag och införandebidrag – utgår till vissa kommuner och landsting som kompensation för större förändringar i utjämningsystemet genom åren. Strukturbidraget ger Region Jämtland Härjedalen viss kostnadstäckning för de extrakostnader som regionen har för t.ex. central administration, politiskt ledning och systemkostnader som måste fördelas på ett mycket mindre invånarantal och som inte är proportionella med befolkningsstorleken.
- Regleringsavgift – reglerar att statens utgifter för kommunalekonomisk utjämning hamnar på samma nivå som regeringen föreslår och riksdagen beslutar om. Avgiften är ett enhetligt belopp per invånare. För Region Jämtland Härjedalen innebär det en betydande minskning av intäkterna.

Den streckade linjen i diagram 4 visar nivån på bidraget perioden 2005 till 2020. Den visar tydligt att bidraget kommer att ligga på ungefär samma nivå i kronor räknat under hela perioden, samtidigt som befolkningen i riket väntas öka med ca 650 000 personer fram till år 2020.

Diagram 7 Utvecklingen av bidragsnivåerna i det kommunala utjämningsystemet

SCB räknar utifrån systemets regler fram hur mycket varje landsting ska betala in till eller få ut från det kommunala utjämningsystemet. Summan av alla in- och utbetalningar blir det belopp som staten skulle behöva betala in till systemet för att skapa likvärdiga förutsättningar för att bedriva vård i hela landet. Detta belopp blir större och större för varje år framåt i tiden, vilket illustreras av de ljusa växande staplarna. I statsbudgeten görs dock andra fördelningar. För att inte staten ska behöva betala mer än planerat, tillämpas den s.k. *regleringsavgift*. Denna avgift debiteras alla landsting med ett lika stort belopp per invånare.

Regleringsavgiften blir under kommande år allt större, vilket de mörka staplarna under 0-linjen i diagram 4 tydligt visar. Den "äter" därmed upp alltmer av utjämningsbidragen. Ju större regleringsavgiften blir, desto mindre omfördelande effekt får det kommunala utjämningsystemet. Att systemet i allt mindre omfattning omfördelar resurser mellan landstingen, samt från staten till landstingen, drabbar allra mest de landsting som är mest beroende av de kommunala utjämningsbidragen¹ för finansieringen av sin hälso- och sjukvård, däribland Region Jämtland Härjedalen.

Tabell 8. Region Jämtland Härjedalens bidrag från utjämningsystemet i kronor per invånare

Finansiering kr/invånare	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Inkomstutjämning	4 965	5 030	5 096	5 206
Kostnadsutjämning	393	391	431	442
Strukturbidrag	784	784	784	784
Regleringsavgift	-398	-477	-501	-553
Summa utjämningsystem per invånare	5 744	5 728	5 811	5 879

¹ Dessa har i regel lägre inkomster och högre kostnader även efter kompensation med utjämningsbidrag. Annars skulle regleringsavgiften drabba alla lika.

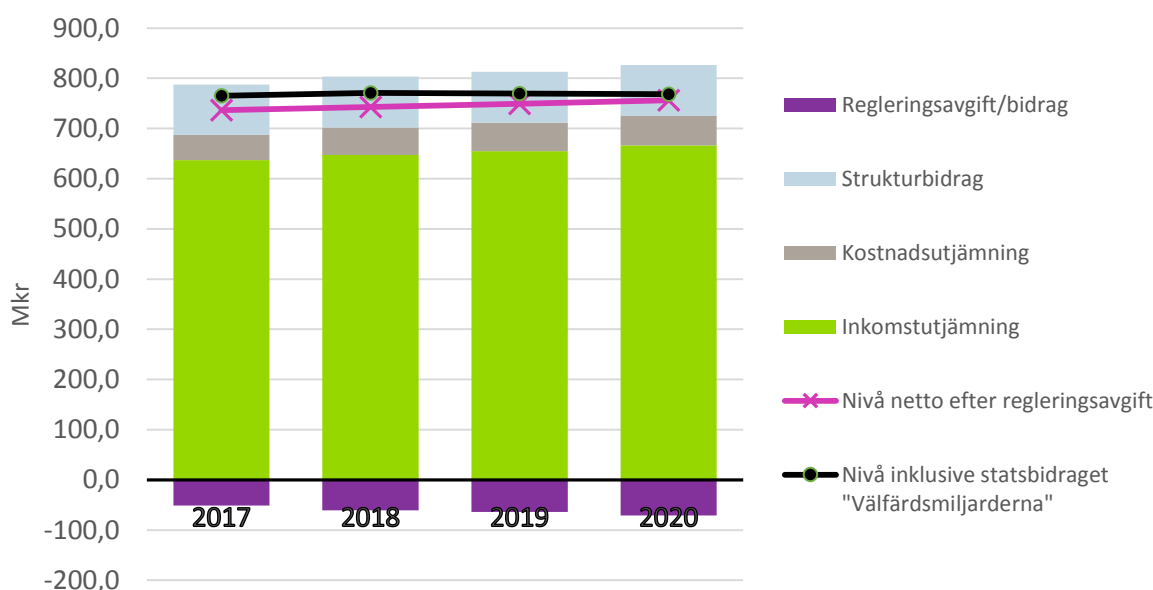
Tabell 9. Region Jämtland Härjedalens bidrag från utjämningsystemet i miljoner kronor

Finansiering (miljoner kronor)	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Utjämningsystem	737	738	751	760
varav				
Inkomstutjämning	637	648	658	673
Kostnadsutjämning	50	50	56	57
Strukturbidrag	101	101	101	101
Regleringsavgift	-51	-61	-65	-72
Förändring		1	12	10
Årlig procentuell förändring		0,2%	1,7%	1,3%

Beloppen i utjämningsystemet baseras på preliminära uppgifter enligt SKL:s prognos i februari 2017. Det slutliga utfallet av utjämningen 2018 fastställs i december 2017.

I samband med vårbudgeten 2016 aviserade Regeringen ett nytt statsbidrag på 10 miljarder kronor, Vårdfärdsmiljarderna. Till landstingen fördelar regeringen 1,4 miljarder utifrån specifika asyl- och flyktingmottandet i länet och 0,9 miljarder fördelas utifrån länets befolkning. Denna del finns med i det kommunala utjämningsystemet. För Jämtlands del blev den slutliga fördelning för 2017 28 resp 11 miljoner kronor. För perioden 2018-2021 övergår bidraget från att i huvudsak fördelas via flyktingvariabler till att fördelas utifrån befolkning.

Diagram 8. Utvecklingen de kommunala utjämningsbidragen för Region Jämtland Härjedalen

Förutom Vårdfärdsmiljarderna ingår ett antal andra generella statsbidrag i systemet för kommunalekonomisk utjämning. Inom dem regleras utökat eller minskat uppdrag mellan staten och kommunsektorn enligt finansieringsprincipen. Finansieringsprincipen innebär att inga nya

obligatoriska uppgifter från staten får införas utan medföljande finansiering. En reglering fördelas i kronor per invånare i den pris- och volymnivå som gäller när förändringen träder i kraft och gäller för hela landstingskollektivet. Någon reglering för enskilda landsting görs aldrig.

I budgetpropositionen 2016, och till viss del 2015, har följande ändringar gjorts som har inarbetats i denna plan.

		Kr/inv samt totalt belopp för Region Jämtland Härjedalen utifrån befolkningsprognos			Effekter för Region Jämtland Härjedalen
År		2018	2019	2020	
Välfärdsmiljarderna					
<i>Regeringen har i Budgetpropositionen anvisat 10 miljarder till kommuner och landsting från år 2017 för mer resurser i välfärden</i>	Kr/inv	89	147	203	Generell ökning av bidraget
	Totalt belopp	11 469 964	18 988 872	26 253 178	
Vaccin mot pandemisk influensa					
<i>Regeringen har gett Folkhälsomyndigheten ett uppdrag om att säkerställa tillgången vaccin vid en influensapandemi.</i>	Kr/inv	-6	-6	-6	Generell minskning av bidraget
	Totalt belopp	-773 256	-775 056	-775 956	
Glasögon för unga					
<i>Kompensation till landstingen för de kostnader som skyldigheten att erbjuda glasögon till barn och unga medför.</i>	Kr/inv	12	12	12	Minskning av patientintäkter. Bidraget tillförs Regionstyrelsens budget.
	Totalt belopp	1 546 512	1 550 112	1 551 912	
Avgiftsfri tandvård					
<i>Tandvård blir avgiftsfri för unga till och med 21 år från och med den 1 januari 2017, 22 år från och med den 1 januari 2018, och 23 år från och med den 1 januari 2019.</i>	Kr/inv	41	56	56	Minskning av patientintäkter samt att bidrag från Försäkringskassan förviner. Bidraget tillförs Vårdsnämndens budget.
	Totalt belopp	5 283 916	7 233 856	7 242 256	
Avdrag för resor till och från arbetet					
	Kr/inv	-11	-10	-10	Generell minskning av bidraget och ökning av skatteunderlaget.
	Totalt belopp	-1 417 636	-1 291 760	-1 293 260	
Skatteavtal Sverige-Danmark					
<i>Reglering av vissa skattefrågor om hur länderna ska kompensera varandra för minskade skatteintäkter till följd av att pendlare mellan länderna beskattas i arbetslandet och inte i bosättningslandet.</i>	Kr/inv	-7	-7	-7	Generell minskning av bidraget.
	Totalt belopp	-902 132	-904 232	-905 282	
Förstärkning av sjukvården					
	Kr/inv	49	49	49	Generell ökning av bidraget
	Totalt belopp	6 314 924	6 329 624	6 336 974	
Mammografi					
<i>Avgiftsfrihet för kvinnor mellan 40 och 74 år.</i>	Kr/inv	20	20	20	Minskning av patientintäkter. Bidraget tillförs Vårdsnämndens budget.
	Totalt belopp	2 577 520	2 583 520	2 586 520	

Sänkt högkostnadsskydd för personer 85 år och äldre	Kr/inv	20	19	19	<i>Minskning av patient-intäkter. Bidraget tillförs Regionstyrelsen och Vårdvalsnämndens budget.</i>
Avgiftsfrihet inom öppen hälso-och sjukvård för personer 85 år och äldre.	Totalt belopp	2 577 520	2 454 344	2 457 194	

2.3 Nationella satsningar, riktade statsbidrag

Förutom de generella statsbidragen som staten ger till kommuner och landsting genom utjämningsystemet ger de även ut riktade statsbidrag. Riktade statsbidrag (specialdestinerade) är öronmärkta för ett visst ändamål. De betalas inte ut med automatik utan måste sökas efter särskilda rutiner, vilket innebär en ökad administration för kommuner och landsting. Satsningarna antas vara kostnadsneutrala och icke resultatpåverkande, därför budgeteras de inte.

Riktade statsbidrag	Belopp			Effekter för Region Jämtland Härjedalen
	ÅR	2018	2019	
Välfärdsmiljarden, fördelning enligt flyktingkvot	28 187 694	20 130 000	12 080 000	
Bidrag till psykiatri	6 600 000	<i>Inget beslut</i>	<i>Inget beslut</i>	<i>Belopp under förutsättning att villkoren inte ändras</i>
<i>varav ungdomsmottagningar</i>	<i>1 600 000</i>			
En kvalitetssäker och effektiv sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess	15 700 000	<i>Inget beslut</i>	<i>Inget beslut</i>	<i>Potentiellt belopp om villkoren uppfylls Belopp under förutsättning att villkoren inte ändras</i>
Professionsmiljarden	12 000 000	<i>Inget beslut</i>	<i>Inget beslut</i>	<i>Tilldelning av medel baseras på om kraven som ställts uppfylls</i>
Kortare väntetider i cancervården	<i>Inget beslut</i>	<i>Inget beslut</i>	<i>Inget beslut</i>	<i>Belopp under förutsättning att villkoren inte ändras</i>
Kvinnors hälsa, förstärkning primärvården	1 500 000	<i>Inget beslut</i>	<i>Inget beslut</i>	<i>Belopp under förutsättning att villkoren inte ändras</i>
Kvinnosjukvård, förlossningsvård	4 800 000	<i>Inget beslut</i>	<i>Inget beslut</i>	<i>Belopp under förutsättning att villkoren inte ändras</i>
Jämlik cancervård	2 000 000	<i>Inget beslut</i>	<i>Inget beslut</i>	<i>Belopp under förutsättning att villkoren inte ändras</i>

2.4 Läkemedelsbidrag

För 2018 och framåt finns inget fastställt belopp på överenskommelse om läkemedelsbidraget mellan SKL och staten, därför budgeteras läkemedelsbidraget till Region Jämtland Härjedalen på samma nivå som överenskommits 2017.

Tabell 10. Region Jämtland Härjedalen utveckling av läkemedelsbidraget

Finansiering (miljoner kronor)	Utfall 2016	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Läkemedelsbidrag	318,0	343,0	343,0	343,0	343,0

2.5 Finansnetto

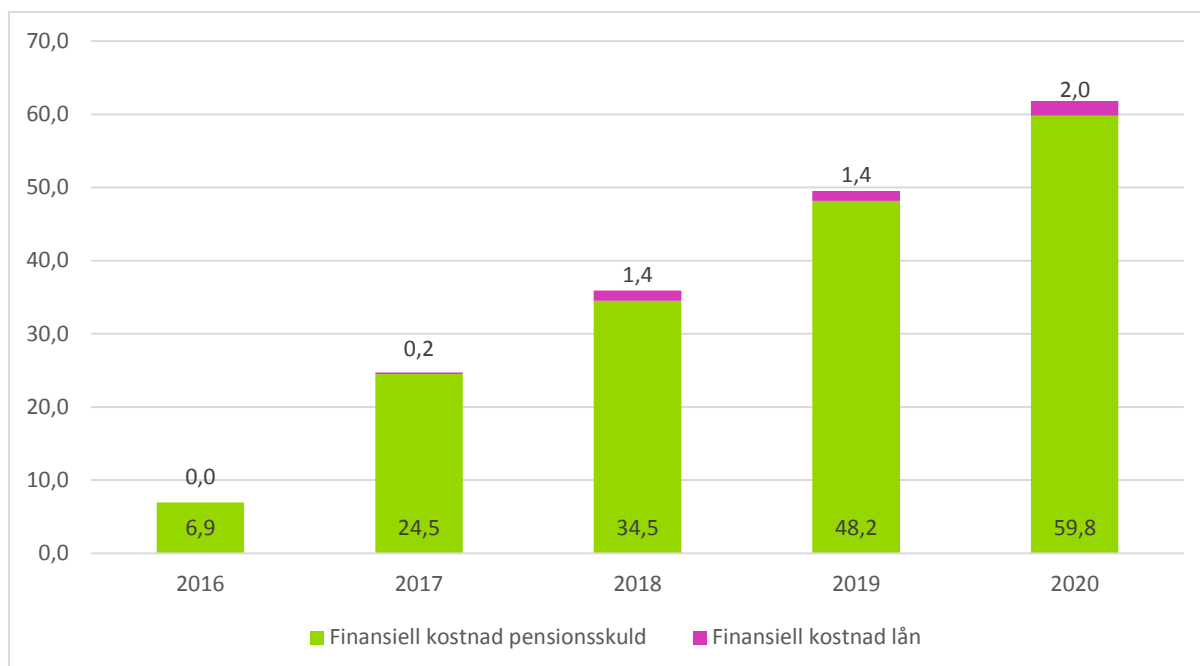
Den största delen av de finansiella kostnaderna i planen för 2018-2020 avser räntekostnader på pensionsskulden. Skandia lämnar prognoser om den finansiella kostnaden för intjänandedelen på pensionsskulden för respektive år. Den finansiella kostnaden för pensioner består av ränte- och basbeloppsuppräknings. För 2018 beräknas den finansiella kostnaden för pensioner till 34,5 miljoner kronor. För 2019 och 2020 räknar Skandia med att de räntor som ligger till grund för pensionsberäkningarna stiger, varför den finansiella kostnaden 2019 blir 49,4 miljoner kronor och 63,2 miljoner kronor 2020.

Tabell 11 Utvecklingen av marknadsräntor enligt prognos från regeringen

Marknadsräntor enligt Regeringen, april 2017	2017	2018	2019	2020
10-årig statsobli.ränta	1,0%	1,7%	2,4%	3,0%
5-årig statsobli.ränta	0,3%	0,3%	0,3%	0,2%
6-mån statsskuldväxelränta	-0,6%	-0,2%	0,2%	0,8%

Vid beräkningarna har ränteprognosen i regeringens vårproposition använts. Om regeringens och Skandias prognos om stigande marknadsräntor infrias, kommer de finansiella kostnaderna att stiga kraftigt under planperioden.

Diagram 9 Prognos finansiella kostnader perioden 2016-2020

Resten av finansnettot avser ränteintäkter på likvida medel samt avkastning på korta placeringar och pensionsplaceringar.

Realisationsvinster och förluster budgeteras inte.

2.6 Pensionskostnader

Enligt prognos från pensionsadministratören Skandia beräknas pensionskostnaderna öka kraftigt under kommande år och då framförallt under 2018.

Tabell 12. Region Jämtland Härjedalen utvecklingen av pensionskostnader

	2018	2019	2020
Totala pensionskostnader	364	387	434
Årlig förändring	52	23	47
Årlig procentuell förändring	17%	6%	12%
Varav påverkbara pensionspremier inkl löneskatt	99	103	107

Förändringen kan till största del förklaras av högre pensionsavsättning. Orsaken är bland annat att pensionsutbetalningar ökar då fler valt att ta ut sin pension i förtid.

Av pensionskostnaderna är det endast en mer begränsad del av kostnaderna som går att minska genom åtgärder. Den del som skulle kunna sänkas något, rör varje års intjänade individuella pension som sedan betalas ut i mars året därpå. Vid en neddragning av personal, minskar dessa kostnader. Även en mindre del av ökningen av pensionsskulden i balansräkningen går att påverka, eftersom pensionsskulden ökar i relation till den del av medarbetarnas lön som överstiger 7,5 basbelopp. Den största delen av skulden består dock av tidigare års intjänade förmåns pensioner. Som tabell 12 visar är det dock inte de påverkbara pensionskostnaderna som ökar mest.

Tabell 13. Pensionskostnader Region Jämtland Härjedalen

	2018	2019	2020
Förändring av pensionsavsättning	74,7	72,6	92,6
Pensionsutbetalningar	110,8	117,2	122,5
Premier	80,1	83,0	86,1
Finansiell kostnad	27,8	38,8	48,1
Löneskatt	71,2	75,6	84,7
Summa kostnader	364,5	387,2	434,1

Tabell 14. Pensionsskuld Region Jämtland Härjedalen

	2018	2019	2020
Ansvarsförbindelse	1 632,7	1 590,4	1 553,0
Avsatt till pensioner	1 119,0	1 230,3	1 371,0
Upplupna kostnader	79,3	82,2	85,2
Löneskatt	686,8	704,2	730,1
Summa skuld	3 517,7	3 607,1	3 739,3

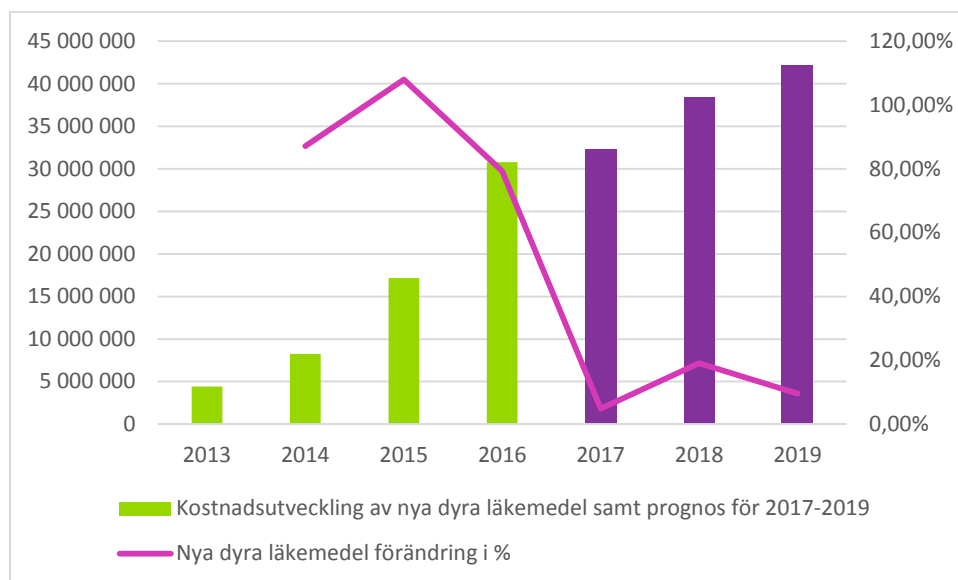
2.7 Läkemedelskostnader

Kostnaderna för alla läkemedel ökar i hela landet. Det beror dels på en allmän kostnadsökning av billiga vanligt förekommande läkemedel, ökad subvention av läkemedel (bland annat barn under 18 år och preventivmedel till kvinnor under 21 år) samt introduktionen av nya dyra läkemedel.

Region Jämtland Härjedalen har fortsatt bland de lägsta kostnader per invånare när det gäller läkemedel. Skillnaderna mellan landstingens kostnader per invånare jämnas dock ut allt mer på grund av fler nationella riktlinjer och strävan efter en jämlik vård i hela landet samt nationellt ordnat införande av nya dyra läkemedel.

Kostnaderna för nya dyra läkemedel fortsätter att stiga mycket snabbt. De flesta nya läkemedel som introduceras är så kallade biologiska läkemedel. De är komplicerade att framställa och får därmed ett högt pris på marknaden. Alla landsting/regioner samarbetar tillsammans med flertalet myndigheter och läkemedelsföretag för att snabbare introducera nya läkemedel i Sverige och dessutom uppnå en jämlik, kostnadseffektiv och ändamålsenlig användning. Den här processen och kostnaden kan inte Regionen styra själva över, utan har ett nationellt beslut om införande fattats, så kommer den läkemedelskostnaden till Regionen.

Diagram 10 Region Jämtland Härjedalen utvecklingen av kostnad för nya dyra läkemedel samt prognos för 2017-2019

I prognosen ingår inte alla läkemedel som nu är på gång att introduceras, de flesta av dem mycket kostnadsdrivande, varför kostnadsökningen kan bli ännu större.

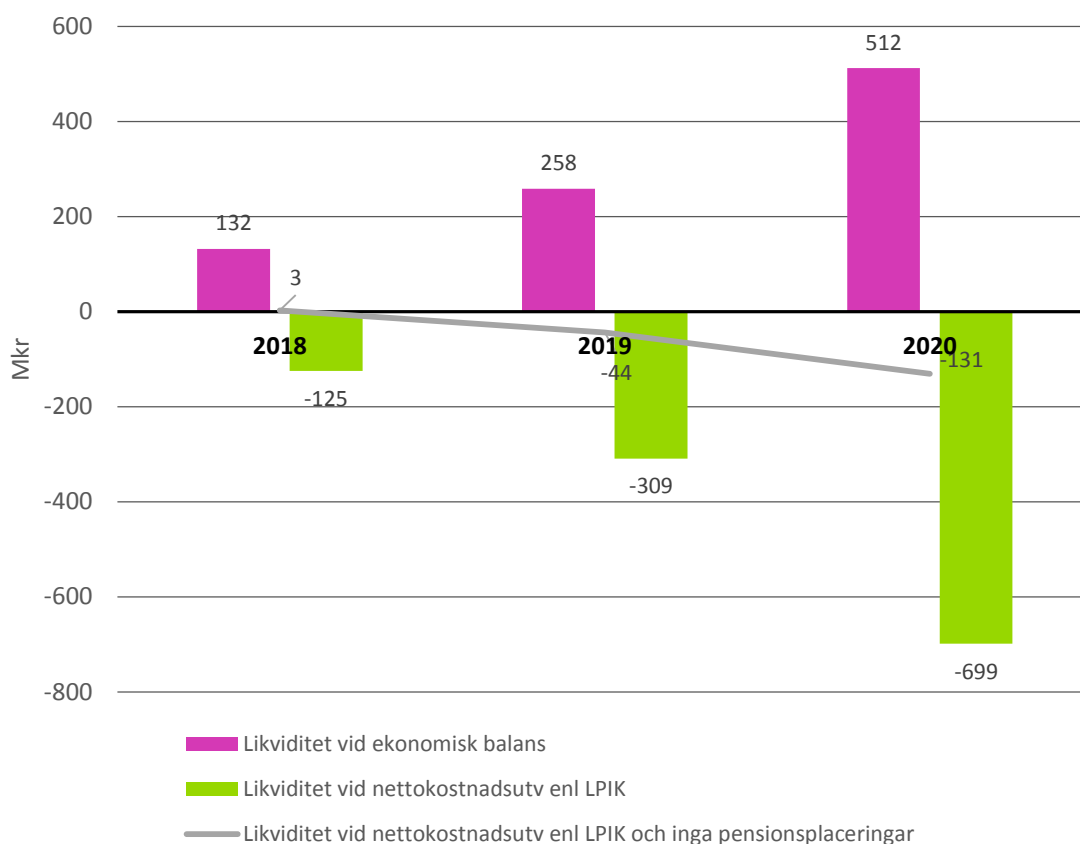
2.8 Likviditeten

Om Regionen klarar att nå nollresultat under planperioden kommer bara upplåningsbehov att uppstå under 2018 för att finansiera investeringarna. I diagram 8 visas hur likviditeten skulle utvecklas vid olika scenarier:

- Om resultatet 2017 blir -170 miljoner kronor i enlighet med prognosen från april, nettokostnaderna i fortsättningen utvecklas i takt med landstingsprisindex inklusive läkemedel (LPIK) och att upplåningen 2017 går enligt plan, dvs. 100 mkr.
- Om samma antaganden som i föregående punkt gäller, men inga pensionsplaceringar² görs.
- Om Regionen uppnår ekonomisk balans, d v s noll-resultat 2018, 2019 och 2020

Diagram 11 Utvecklingen av Regionens likviditet i ett scenario med fortsatta underskott och nettokostnadsutveckling enligt LPIK inkl läkemedel respektive med en ekonomi i balans.

² I planen ingår att sätta av medel för pensionsplaceringar motsvarande den årliga ökningen av pensionsskulden. Placerade belopp blir 127, 138 och 175 miljoner kronor åren 2018, 2019 och 2020.

I resultatbudgeten ingår att Regionen ska fortsätta att arbeta med resultatförbättrande åtgärder för att förhindra att likviditeten utvecklas som staplarna under nollstrecket i diagram 11 visar.

2.9 Upplåningsbehov

Det teoretiska investeringstaket utgörs av summan av årets resultat och avskrivningar. Det innebär att om resultatet är negativt och underskottet är större än årets avskrivningar, finns egentligen inget utrymme för investeringar men vissa investeringar är helt nödvändiga för att Region Jämtland Härjedalen ska kunna bedriva en patientsäker hälso- och sjukvård. Mycket noggranna prioriteringar måste göras och det är därför viktigt att regionfullmäktige beslutar hur stora regionens totala investeringar ska vara.

Målet om en självfinansieringsgrad på minst 100 % har inte uppfyllts de senaste åren, det betyder att investeringsutgifterna har delfinansierats genom en minskning av likviditeten samt återlån från de anställdas pensionsavsättningar. För 2016 var självfinansieringsgraden negativ med -69 procent vilket kan förklaras av alla år med stora negativa resultat.

På grund av den ansträngda ekonomiska situationen uppstår ett upplåningsbehov för att finansiera de av fullmäktige beslutade investeringarna enligt tabellen nedan.

Tabell 15 Region Jämtland Härjedalens upplåningsbehov

Upplåningsbehov, mkr	2018	2019	2020
Investeringar, enligt bilaga 1	96	96	96
Cook and chill	77		
Ambulansflyg, KSA	8		
SUMMA UPPLÅNINGSBEHOV	181	96	96

2.10 Resultatförbättrande åtgärder

Region Jämtland Härjedalen arbetar kontinuerligt med att genomföra åtgärder för att nå en ekonomi i balans. Vid sidan om de handlingsplaner som varje område inom hälso- och sjukvården tagit fram, pågår det mer långsiktiga förändringsarbetet i "Långsiktig utvecklingsplan för god ekonomisk hushållning 2015-2025", även kallad "LUP ekonomi". Den första versionen togs fram 2014 och reviderades i juni 2015. Syftet med LUP ekonomi var att identifiera ett antal områden där strukturförändringar skulle kunna genomföras för att förbättra Region Jämtland Härjedalens ekonomiska resultat. På fem-sex års sikt, med växande intäkter, ska ekonomin kunna hamna i balans.

Planen innehåller 15 strukturförändringar.

- Akutflöde
- Sjuktransporter
- Lokal/resursutnyttjande
- Primärvårdsstruktur
- Folktandsvårdsstruktur
- Administration
- Externa intäkter
- Färdigbehandlade på vårdavdelning
- Psykisk ohälsa
- Läkemedelshantering
- Hemtagning riks- och regionvård
- Samverkan med kommunerna
- Samverkan med Västernorrland
- Samarbeta labverksamhet
- Minskad sjukskrivning

Den totala effekten på 2016 års resultat, efter 2 års genomförande av åtgärder, blev en förbättring med 71 miljoner kronor, vilket är 23 miljoner bättre än enligt plan. Tillsammans med områdenas handlingsplaner samt oförändrade priser för diagnostik, teknik och service, uppgick den totala förstärkningen av ekonomiska resultaten till 131 miljoner kronor.

I mars 2016 tog Regionstyrelsen ett beslut om att alla enheter i organisationen skulle minska antalet arbetade timmar ner till 2013 års nivå, vilket motsvarar cirka 140 årsarbetare. Parallellt med detta ökade köp från bemanningsföretag kraftigt. För att lyckas på en ekonomi i balans är det därför helt avgörande att dessa kostnader snabbt minskar. Trenden med att ökade kostnader för inhyrd personal och beroendet av bemanningsföretag finns i hela landet och för att ta itu med detta startade alla landsting och regioner tillsammans med Sveriges kommuner och landsting (SKL) under 2016 ett projekt för att uppnå oberoende av bemanningsföretag senast 1/1 2019. Varje region/landsting ska ta fram en egen plan med åtgärder som kommer att genomföras och verkställas under 2017 och 2018. För Region Jämtland Härjedalen är det för 2017 fokus på att kraftigt reducera kostnader för köp av distriktsläkare och allmän sjuksköterska. I mars 2017 omformulerades Regionstyrelsens beslut från att minska antalet arbetade timmar till att istället innebära en reduktion av kostnaderna med 70 miljoner kronor. Första etappmålet för 2017 är en återgång till 2015 års nivå för köp från bemanningsföretag vilket innebär en kostnadsreducering på 49 mkr.

Inrättande av inköpsråd beräknas leda till 30 miljoner lägre kostnadsökningar under perioden 2017-2018.

Under 2016 gjordes en genomlysning av område "Kirurgi, ögon och öron" av en extern konsultfirma. Rapporten som presenterades under hösten 2016 pekade på ett antal förbättringsområden. Målet är att under 2017 och påföljande år successivt nå nödvändiga besparingar som sammanlagt skall uppgå till 45 miljoner kronor.

Den 11/11 2015 genomfördes en workshop med alla chefer och flertalet läkare med medicinskt ledningsuppdrag, MLU, i Region Jämtland Härjedalen. Syftet var att beskriva det ekonomiska kärva läget och för att tillsammans ta fram åtgärdsförslag för ytterliggare besparingsåtgärder. Dagen gav 5-600 lappar med förslag till åtgärder vilka sorerades under 3 kategorier, 1 – mycket pengar och/eller snabb effekt, 2 – effekt 2017 och bortåt och 3 – åtgärder som bedöms komplicerade att verkställa och svåra att beräkna effekterna av.

Sammanfattningsvis har en stor del av förslagen från den 11/11 2015 genomförts och för de övriga pågår arbeten. Prioriteringen under 2017 och framåt kommer därför att ligga på projektet Uppnå oberoende av bemanningsföretag och på att fortsätta arbetet med LUP ekonomi.

För att visa hur Region Jämtland Härjedalen resultat kan komma att utvecklas under planperioden och vilka åtgärder som krävs för att nå ekonomisk balans har följande beräkningar gjorts:

- Nettokostnaderna har räknats upp med de olika delarna i LPIK
- Intäkterna har räknats upp enligt SKLs prognos från april för skatteintäkter och generella statsbidrag
- För pensionskostnader används prognos från Skandia

Tabell 16 visar dels Region Jämtland Härjedalens resultaträkning, prognostiserad efter ovanstående punkter, men den visar även de resultatförbättrande åtgärderna som är under genomförande eller planeras för kommande år.

Tabell 16. Region Jämtland Härjedalens resultat 2018-2020 samt åtgärder och behov av ytterligare åtgärder för att nå en ekonomi i balans

Resultaträkning	Prognos 201704	2018	2019	2020
Verksamhetens intäkter	648	685	690	690
Verksamhetens kostnader	-4 606	-4 813	-4 948	-5 101
Avskrivningar	-123	-126	-120	-116
Verksamhetens nettokostnader	-4 082	-4 254	-4 378	-4 527
Skatteintäkter	2 823	2 916	3 004	3 088
Statsbidrag läkemedel	343	343	343	343
Generella statsbidrag, inkl. "Välfärdsmiljarderna"	761	763	767	769
Finansiella intäkter	9	12	2	2
Finansiella kostnader	-24	-36	-49	-62
Årets resultat	-170	-257	-311	-387
Åtgärder LUP ekonomi inkl höjning patientavgifter.	44	29	7	
Bemanningsprojekt	49	50	25	
Andra åtgärder för att minska personalkostnader	20			
Inrättande av inköpsråd	20	10		
OPUS 2020 (förändringsarbetet inom KÖÖ)	15	15	15	
Centraliserade inköp		5	5	
Samverkan med kommunerna administration och teknisk service alt. Outsourcing		2	2	2
Samverkan labmedicin i Norrland		3		
Samverkan sterilcentral med annan part		1	1	
Inprioritering driftbidrag Nationalmuseum norr, beslut finansplan 2016-2018		-0,5		
Inprioritering logopedtjänst		-0,5		
Inprioritering ST-läkare i primärvården		-7	-6	
Ytterligare åtgärder som krävs för att nå ekonomisk balans	22	-20	5	74
Summa resultatförbättrande åtgärder per år	170	87	54	76
Akkumulerad resultatförbättring efter åtgärder	170	257	311	387
Årets resultat efter åtgärder	0	0	0	0

Sammanställningen i tabell 16 visar att Regionen arbetar med åtgärder som ska leda till stora nedskärningar av kostnader och i viss mån höjningar av intäkter. Med hänsyn till den stora obalansen mellan intäkter och kostnader i utgångsläget, krävs dock ytterligare åtgärder under 2017 på 170 mkr. Ger alla planerade åtgärder full effekt under 2017 och 2018 kommer resultatet att vara positivt 2018 och 5 miljoner från balans år 2019. Till år 2020 behövs däremot ytterligare åtgärder på 74 mkr för att komma i ekonomisk balans. Sammanlagt för åren 2017-2020 behövs resultatförbättrande åtgärder på ca 390 mkr. I dessa beräkningar ingår inte prognostiserade kostnadsökningar för nya dyra läkemedel (beskrivna i avsnitt 2.7).

3 Budgetramar per nämnd samt finansiering 2018-2020

I det här avsnittet redovisas hur Region Jämtland Härjedalens ekonomiska ramar fördelats mellan nämnder samt det investeringstak som gäller för regionen som helhet.

3.1 Ekonomimodell

De ekonomiska ramarna utgår från en skattesats som är 11,20 kronor. 2018-2020 års ekonomiska ramar har, förutom när det gäller läkemedels-kostnader i primärvården, räknats upp med 2,7 % vilket motsvarar Landstingsprisindex (LPIK inkl läkemedel) i SKL:s februariprognos. Läkemedelskostnaderna i primärvården har inte räknats upp. Det är de *budgeterade* nettokostnaderna som räknas upp. Eftersom de verkliga nettokostnaderna efter 2016 låg 197 miljoner över de budgeterade, betyder det i praktiken att det krävs omfattande *minskningar* av kostnader för att de budgeterade nettokostnaderna ska nås.

Vid regionfullmäktige i juni fastställs finansplan med budgetramar per nämnd enligt tabell 18.

Under hösten pågår arbetet med att fördela budgetramar inom respektive nämnd. Inom nämnderna är ramuppräknningen differentierad avseende t ex lönekostnader, riks- och regionvård, läkemedel och övriga kostnader. I november beslutar respektive nämnd om fördelning av budgetram inom nämnden.

Vid fullmäktiges möte i november tas beslut om eventuella justeringar i finansplanen.

3.2 Utveckling av ny ekonomimodell med hjälp av KPP

Region Jämtland Härjedalen har under tre års tid lämnat underlag till den nationella KPP³-databasen avseende somatiskt vård. Införandet av vårdsystemet Cosmic förra året har medfört en temporär försämring av kodningskvaliteten. Anpassning pågår och avsikten är att börja använda KPP i större utsträckning, till att börja med för analyser. KPP-data har börjat tillämpas aktivt i Regionens ekonomimodell och målsättningen är att KPP successivt ska ingå i Regionens totala ekonomimodell och utgöra grund för resurstilldelning.

Det pågående förändringsarbetet (OPUS 2020) kommer inom områden ”Kirurgi, ögon och öron” att kompletteras med en pilotstudie i att utforma produktionsuppdrag för verksamheterna. Piloten kommer även att omfatta område ”Kvinna” samt eventuellt ytterligare ett till område och planeras att genomföras 2018.

³ KPP = Kostnad Per Patient

3.3 Budgetramar

I tabell 17 beskrivs satsningar och behov där beslut tagits om eventuellt införande, avslag, hantering och eventuell finansiering.

Tabell 17. Speciella satsningar/ofinansierade behov/inprioriteringar etc

Nämnd (tkr)	Objekt	2018	2019	2020	ja/nej	Finansiering
Regionstyrelse	Otillräckligt omhändertagande av patienter med andningssvikt	800	800	800	Nej	Uppdrag om processkartläggning och åtgärdsförslag, klart 31/3-17, avvaktar resultat
Regionstyrelse	Intermediärplatser neuro-strokeenheten Skapa intermediärplatser för att kunna omhänderta akut svårt sjuka patienter med övervakningsutrustning samt resurs. Detta för att undvika IVA-vård	1 800	1 800	1 800	Nej	Utredningsuppdrag krävs för bedömning av effekter på helheten vårddavd/IVA/HIA.
Regionstyrelse	Patienter med akuta tillstånd i behov av ambulanstransport. Utöka ambulansresurser	2 800	2 800	2 800	Nej	Avvakta prehospitalt projekt som startar våren 2017
Regionstyrelse	Behov av anestesijuksköterskekompetens.	1 500	1 500	1 500	Nej	Beslut kräver en bedömning av helhetsbilden gällande postoperativ vård, nattöppet UVA, intermediärvård och IVA-vård men även föreslagna intermediärvårdsplatser på stroke/neuroavdelningen
Regionstyrelse	Patienter i behov av postoperativ vård och övervakning.	3 000	3 000	3 000	Nej	Beslut kräver en bedömning av helhetsbilden gällande postoperativ vård, nattöppet UVA, intermediärvård och IVA-vård men även föreslagna intermediärvårdsplatser på stroke/neuroavdelningen
Regionstyrelse	Postoperativ vård för "tyngre kirurgi"	1 200	1 200	1 200	Nej	Beslut kräver en bedömning av helhetsbilden gällande postoperativ vård, nattöppet UVA, intermediärvård och IVA-vård men även föreslagna intermediärvårdsplatser på

Nämnd (tkr)	Objekt	2018	2019	2020	ja/nej	Finansiering
						stroke/neuroavdelningen
Regionstyrelse	Patienter i behov av postoperativ vård och övervakning				Nej	Beslut kräver en bedömning av helhetsbilden gällande postoperativ vård, nattöppet UVA, intermediärvård och IVA-vård men även föreslagna intermediärvårdsplatser på stroke/neuroavdelningen
Regionstyrelse	Barn som far illa, psykosocialt, utsätts för övergrepp, misshandel, etc. 25 % tjänst	160	160	160	Nej	För tidigt att ta beslut, ytterligare utredning behövs. Kommunen har ett uppdrag.
Regionstyrelse	Ökat behov av onkologisjuksköterska	600	600	600	Nej	Avvakta utredning OPUS 2020
Regionstyrelse	Logopedtjänst, för barn med språksvårigheter som inte har stödet idag	500	500	500	Ja	Utökning av ram
Regionstyrelse	Patienter i väntan på transplantation eller som är transplanterade - Fysisk träning/rehabilitering samt kostråd	300	300	300	Nej	Utredningsuppdrag krävs för bedömning av effekter på helheten
Regionstyrelse	Patienter med KOL - Fysisk träning/rehabilitering	300	300	300	Nej	Uppdrag riktlinjer Astma-KOL behöver aktiveras innan beslut. Riktlinjer säger att slutenvård minskar
Regionstyrelse	Könsdysfori	2 100	2 100	2 100	Nej	Utredning p.g.a. om det är en lönsam investering, både hemtagande från NUS och att ta emot patienter från andra landsting
Regionstyrelse	Osteoporos patienter >75 år med kot- eller höftfraktur, läkemedelsbehandling	1 400	1 400	1 400	Ja	Under förutsättning att det kan göras inom befintlig ram
Regionstyrelse	Extra lönesatsning sjuksköterskor	10 000	10 000	10 000	Ja	Under förutsättning att det kan göras inom befintlig ram
Regionala utvecklingsnämnden	Satsning på fler företag till regionen. Etableringsfrämjande projektet tar	950	1 800	1 800	Ja	Under förutsättning att det kan göras inom befintlig ram

Nämnd (tkr)	Objekt	2018	2019	2020	ja/nej	Finansiering
	slut i juni 2018. Sedan behövs pengar till den funktionen.					
Regionala utvecklingsnämnden	Elbussprojektet. Projekt i linje med målet om fossilbränslefritt Jämtland Härjedalen. Totalkostnad 3000 tkr. Länstrafiken finansierar andra halvan.	1 500	1 500	1 500	Ja	Ska genomföras inom befintlig ram
Regionala utvecklingsnämnden	Norrtåg Enligt ingånget konsortialavtal ska Region Jämtland Härjedalen årligen betala 4300 tkr mer än vad som finns i förvaltningens ram. Kostnadsökningen beror dels på ny upphandling, och dels på minskad statlig medfinansiering 2017 klarades det genom återbetalning av vår del av tidigare överskott i bolaget.	4 300	4 300	4 300	Ja	Ska genomföras inom befintlig ram
Regionala utvecklingsnämnden	Länstrafiken Nytt avtal om länstrafiken från december 2018 Bolagisering av bussgods Intäktsminskning Norrlandsresan Ökade krav på arbetspendling				Ja	Ska genomföras inom befintlig ram
Regionala utvecklingsnämnden	Kulturbussen Mobilverksamhet - kulturbussen till mindre orter. Arvsfonden finansierar sista året 2017. Kan kopplas närmare kulturskolan i framtiden..	300	300	300	Ja	Under förutsättning att det kan göras inom befintlig ram
Regionala utvecklingsnämnden	Kulturskolesamordning Utredningen säger att staten tillskjuter 500 tkr för samordningsansvaret. Det kan betyda att vi måste skjuta till högst lika mycket.	300-500	300-500	300-500	Ja	Under förutsättning att det kan göras inom befintlig ram
Regionala utvecklingsnämnden	Statistik och analys, 1 tjänst	800	800	800	Ja	Förutsatt att det kan ske utan ramförstärkning. Hanteras av RUN i dialog med kommunerna
Regionala utvecklingsnämnden	Integration, samordning, 1 tjänst	800	800	800	Ja	Förutsatt att det kan ske utan ramförstärkning. Hanteras av RUN i dialog med kommunerna
Regionala utvecklingsnämnden	Kompetensförsörjning, 1 tjänst	800	800	800	Ja	Förutsatt att det kan ske utan ramförstärkning. Hanteras av RUN i dialog med kommunerna

Nämnd (tkr)	Objekt	2018	2019	2020	ja/nej	Finansiering
Regionala utvecklingsnämnden	Demografi, 1 tjänst	800	800	800	Ja	Förutsatt att det kan ske utan ramförstärkning. Hanteras av RUN i dialog med kommunerna
Vårdvalsnämnden	Bemanning ST-läkare	7 000	13 000	13 000	Ja	Utökning av ram
Regionstaben	Anpassning inför GDPR (dataskyddsförordningen), ny lag from 2018	500	500	500	Ja	Under förutsättning att det kan göras inom befintlig ram
Regionstaben	Medicinskt bibliotek	230	130	130	Ja	Under förutsättning att det kan göras inom befintlig ram

Tabell 18. Budgetramar per nämnd samt finansiering

Budgetram enligt RF juni Miljoner kronor	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Regionstyrelsen	2 604,4	2 690,1	2 764,8	2 833,9
Regionala utvecklingsnämnden	311,6	321,2	328,5	336,7
Vårdvalsnämnden	670,5	695,4	718,3	732,2
Revision	5,4	5,5	5,7	5,8
Patientnämnden	2,8	2,9	2,9	3,0
Förtroendevalda politiker	25,0	25,3	25,7	26,0
Finansförvaltningen	241,1	256,9	220,5	202,0
SUMMA BUDGETRAM ENLIGT RF juni 2015	3 861	3997	4067	4140
FINANSIERING ENLIGT RF JUNI 2016				
Skatteintäkter	2 841	2 916	3 004	3 088
Inkomstutjämnning	618	648	658	673
Kostnadsutjämnning	49	50	56	57
Regleringsavgift/bidrag	-62	-61	-65	-72
Reglering kommunerna LSS mm	-3	-4	-4	-4
Strukturbidrag	100	101	101	101
Nytt statsbidrag resursförstärkning	42	28	20	12
Läkemedelsbidrag	292	343	343	343
Finansiella intäkter	9	12	2	2
Finansiella kostnader	-25	-36	-49	-62
SUMMA FINANSIERING ENLIGT RF juni 2016	3 861	3997	4067	4140
RESULTAT	0	0	0	0

3.4 Förändring budgetramar

Regionstyrelsen: Följande förändringar har gjorts i Regionstyrelsens anslag.

- 10,2 mkr har omfördelas från Vårdvalsnämndens budget för privata vårdgivare (RS/1819/2016).
- 1 mkr omfördelas från Finansförvaltningen för specialistmottagning ortopedi. (LS/71/2008).
- Generella statsbidrag har tillförts Regionstyrelsens anslag för år 2018 med 1,6 mkr för glasögonbidrag för unga, 0,8 mkr för sänkt högkostnadsskydd 85 år och äldre och 1,1 mkr för fria läkemedel för barn. Totalt 3,5 mkr. Totala beloppet för år 2019 är 3,5 mkr och för år 2020 3,6 mkr.
- Inprioritering 0,5 mkr avseende logopedtjänst.

Vårdvalsnämnden: Följande förändringar har gjorts i Vårdvalsnämndens anslag.

- 10,2 mkr har omfördelats till Regionstyrelsens budget för privata vårdgivare (RS/1819/2016)
- Generella statsbidrag har tillförts Vårdvalsnämndens anslag för år 2018 med 5,3 mkr för avgiftsfri tandvård, 2,6 mkr för avgiftsfri mammografi, 1,7 mkr för sänkt högkostnadsskydd 85 år och äldre och 4,9 mkr för fria läkemedel för barn. Totalt 14,5 mkr. Totala beloppet för år 2019 är 16,7 mkr och för år 2020 17 mkr.
- Inprioritering 13 mkr för bemanning ST-läkare i primärvården. 7 mkr tillförs 2018 års budget och 6 mkr till 2019 års budget.

Regionala utvecklingsnämnden: Följande förändringar har gjorts i Regionala utvecklingsnämndens anslag.

- 1,7 mkr i tillfällig budget 2018 avseende investeringsbidrag Nationalmuseum norr
- Inprioritering beslutad i finansplanen 2016-2018, 0,5 mkr i driftbidrag för Jamtli och Nationalmuseum norr.

Revision: Budgetramen har räknats upp med LPIK inkl läkemedel

Patientnämnden: Budgetramen har räknats upp med LPIK inkl läkemedel

Förtroendevalda politiker: Budgetramen har räknats upp med LPIK inkl läkemedel exklusive de delar som avser arvoden.

Finansförvaltningen: Budgetramen förändras bland annat beroende på nya prognostiserade kostnader för pensioner samt med de omfördelningar som gjorts av budgetramar till andra nämnder.

3.5 Avkastningskrav

Inom regionstyrelsens verksamhet har Folktandvården ett avkastningskrav för 2018 på 4 miljoner kronor.

3.6 Investeringstak

För 2018 föreslås investeringstaket uppgå till 96 miljoner kronor. Investeringsvolymer fördelas på större utrustningsinvesteringar 32,6 miljoner kronor, mindre utrustningsinvesteringar 11,6 miljoner kronor och fastighetsinvesteringar 35 miljoner kronor. För oförutsedda behov av akuta ersättningsinvesteringar behålls en buffert på 16,8 miljoner kronor som Regionstyrelsen beslutar om. Investeringsvolymer på 96 miljoner kronor ligger något lägre än budgeterade avskrivningskostnader. Det innebär en mycket återhållsam investeringsnivå.

Investeringarna beskrivs mer i detalj i bilaga 1 Investeringsplanen.

Utöver investeringsbudgeten finns ytterligare investeringsbehov under 2018 för Cook and chill på 77 miljoner kronor. Totala investeringsbeloppet uppgår därmed till 173 miljoner kronor år 2018.

Hjälpmiddel hanteras enligt särskilda rutiner och ligger utanför investeringstaket. Budgeten för hjälpmiddel är 14 miljoner kronor.

4 Finansiella mål

I fullmäktiges uppgifter ingår enligt kommunallagen, 8 kap 5§, att för ekonomin ange de finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. De målen preciseras i det här avsnittet.

4.1 Långsiktigt hållbar ekonomi

För att uppnå det övergripande målet om en långsiktigt hållbar ekonomi krävs på längre sikt positiva ekonomiska resultat.

Mätetal	Mål för planperioden	Mål på längre sikt
Ekonomiskt resultat efter finansnetto som procentandel av verksamhetens budgeterade nettokostnader	0 %	2 %

4.2 Kostnadskontroll

God kostnadskontroll är viktigt för att uppnå god ekonomi. Därför sätts mål för hur stor nettokostnadsökningen maximalt får vara. Målet för nettokostnadsutvecklingen är endast möjligt att uppnå om resultatet 2017 är i ekonomisk balans.

Mätetal	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020	Mål på längre sikt
Nettokostnadsutveckling jämfört föregående år	3,54 %	1,73 %	1,80 %	Ej högre än ökningen av skatter och generella statsbidrag

4.3 Avtalstrohet

Ett verktyg för att begränsa nettokostnadsökningen är att i största möjliga mån göra inköp mot regionens upphandlade avtal. Avtalstroheten mäts som den andel av inköpen som skett mot upphandlade avtal.

Mätetal	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020	Mål på längre sikt
Avtalstrohet	92 %	95 %	95 %	Minst 95 %

4.4 Investeringsstak

Region Jämtland Härjedalen ska prioritera investeringar som kan bidra till att visionen om en god hälsa och en positiv livsmiljö uppnås.

Regionfullmäktige ska fastställa ett tak för investeringar varje år.

Investeringstaket föreslås ligga på nedanstående nivåer:

Mätetal	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020	Mål på längre sikt
Investeringstak per år i miljoner kronor	96	96	96	Det teoretiska investeringsstaket
Utökad investering 2018 p.g.a. Cook chill	77			
TOTAL INVESTERINGSTAK	173	96	96	

4.5 Självfinansieringsgrad investeringar

Det andra finansiella målet för investeringar ska avse självfinansieringsgraden. Det årliga målet ska vara att successivt öka självfinansieringsgraden⁴.

På längre sikt bör de årliga investeringarna helt finansieras av skattemedel. En hög självfinansieringsgrad är önskvärd för att inte övervältra kostnader på kommande generationer och för att undvika räntekostnader för lån.

⁴ Definition *självfinansieringsgrad*: Årets resultat + årets avskrivningar dividerat med årets investeringar minus försäljning av anläggningstillgångar.

5 Resultat-, balans- och finansieringsbudget

I det här avsnittet redovisas resultat-, balans- och finansieringsbudget.

5.1 Resultatbudget

Nedanstående resultatmål förutsätter nettokostnadsminskningar motsvarande ca 390 miljoner kronor i enlighet med vad som beskrivs i avsnitt 2.9.

Miljoner kronor	Resultat	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
	2016	2017	2017*	2018	2019	2020
Verksamhetens intäkter	736,3	646,5	647,5	685,0	690,0	690,0
Verksamhetens kostnader	-4 580,4	-4 384,9	-4 606,4	-4 556,8	-4 636,6	-4 714,3
Avskrivningar	-120,6	-122,6	-123,3	-125,7	-120,0	-115,6
Verksamhetens nettokostnader	-3 964,8	-3 861,0	-4 082,1	-3 997,5	-4 066,6	-4 139,9
Skatteintäkter	2 726,2	2 842,4	2 823,5	2 915,8	3 004,1	3 088,0
Statsbidrag läkemedel	318,2	292,0	342,9	342,9	342,9	342,9
Generella statsbidrag ***	719,1	742,5	761,3	762,6	767,0	768,6
Finansiella intäkter	11,7	9,2	9,2	12,0	2,0	2,0
Finansiella kostnader	-7,2	-25,2	-24,7	-35,8	-49,4	-61,6
Årets resultat	-196,8	0,0	-170,0	0,0	0,0	0,0

* Prognos efter mars 2017

***) Generella statsbidrag

	Prognos	Budget	Plan	Plan
	2017	2018	2019	2020
Inkomstutjämning	636,9	648,2	658,3	673,3
Kostnadsutjämning	50,4	50,4	55,7	57,2
Regleringsavgift/bidrag	-51,0	-61,4	-64,7	-71,5
Strukturbidrag	100,6	101,0	101,3	101,4
Statsbidrag "Välfärdsmiljarderna"	28,2	28,2	20,1	12,1
Överföring statsbidrag till kommunerna	-3,8	-3,8	-3,8	-3,8
Summa	761,3	762,6	767,0	768,6

5.2 Balansbudget

I plan 2018-2020 förutsätts att avsättningar görs till pensionsportföljen motsvarande den årliga ökningen av pensionsskulden exklusive ansvarsförbindelsen för pensioner.

Miljoner kronor	Utfall 2016	Prognos 2017	Plan 2018	Plan 2019	Plan 2020
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella tillgångar	13,7	9,5	6,3	4,2	2,8
Mark och byggnader och tekniska anläggningar	665,0	650,3	639,6	629,7	620,3
Maskiner och inventarier	254,8	246,4	230,6	218,7	209,8
Finansiella anläggningstillgångar	64,8	64,8	64,8	64,8	64,8
Långfristiga fordringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa anläggningstillgångar	998,3	971,0	941,3	917,3	897,7
Omsättningstillgångar					
Förråd	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5
Kortfristiga fordringar	211,8	211,8	211,8	211,8	211,8
Kortfristiga placeringar	468,3	545,3	672,7	811,0	985,9
Likvida medel	145,0	102,3	313,1	433,2	548,9
Summa omsättningstillgångar	839,7	874,0	1212,2	1470,6	1761,1
SUMMA TILLGÅNGAR	1838,0	1845,0	2153,5	2387,9	2658,8
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital	121,2	-75,7	-245,7	-245,6	-245,5
Årets resultat	-196,8	-170,0	0,1	0,1	0,1
Summa eget kapital	-75,7	-245,7	-245,6	-245,5	-245,4
Avsättningar					
Avsättning pensioner	954,5	1016,5	1119,0	1230,3	1371,0
Särskild löneskatt övriga avsättningar	231,6	246,6	271,5	298,5	332,6
Avsättning skatter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa avsättningar	1186,0	1263,1	1390,4	1528,7	1703,6
Skulder					
Långfristiga skulder	9,5	109,5	290,5	386,5	482,5
Kortfristiga skulder	718,1	718,1	718,1	718,1	718,1
Summa skulder	727,7	827,7	1008,7	1104,7	1200,7
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	1838,0	1845,0	2153,5	2387,9	2658,8
Ansvarsförbindelse pensioner		1691,0	1632,7	1590,4	1553,0
Ansvarsförbindelse löneskatt		410,2	396,1	385,8	376,8

5.3 Finansieringsbudget

Köp av värdepapper avser placering i pensionsportfölj.

Miljoner kronor	Utfall 2016	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021
Tillförda medel						
Internt tillförda medel	-76,2	30,3	253,2	258,4	290,6	189,2
Förändring av kortfristiga placeringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Förändringar av kortfristiga fordringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Minskning av långfristiga fordringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning av långfristiga skulder	0,0	100,0	181,0	96,0	96,0	0,0
Summa tillförda medel	-76,2	130,3	434,2	354,4	386,6	189,2
Använda medel						
Nettoinvesteringar	96,0	96,0	96,0	96,0	96,0	0,0
Köp av värdepapper	0,0	77,0	127,4	138,3	174,9	180,0
Minskning av långfristiga skulder	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa använda medel	96,0	173,0	223,4	234,3	270,9	180,0
Förändring likvida medel	-172,2	-42,7	210,8	120,1	115,7	9,2

	2016	2017	2018	2019	2020	
Internt tillförda medel miljoner kronor.						
Årets resultat	-196,8	-170,0	0,1	0,1	0,1	0,0
Avskrivningar	120,6	123,3	125,7	120,0	115,6	0,0
Ökning pensionsskuld inkl räntekostnader	0,0	77,0	127,4	138,3	174,9	189,2
Summa	-76,2	30,3	253,2	258,4	290,6	189,2
Återföring av engångsuppskrivning av pensionsskuld RIPS	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning premieskuld LÖF	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa internt tillförda medel	-76,2	30,3	253,2	258,4	290,6	189,2

6 Sammanfattande slutsatser

Under 2016 var Region Jämtland Härjedalens nettokostnadsutveckling (rensat för engångseffekter) 2,9 procent, vilket var betydligt bättre än 2015. Trots detta är ekonomin fortfarande mycket ansträngd och står sig prognosen efter april 2017 kommer det ackumulerade underskottet att återställa enligt balanskravet att uppgå till 941 miljoner kronor inför 2018. I första steget ligger fokus på att få en stabil ekonomi i balans genom arbetet kring resultatförbättrande åtgärder innan balanskravet kan införlivas.

Enligt SKL kommer skatteunderlagets utveckling 2018-2020 bli betydligt svagare allt eftersom konjunkturen utvecklas i lugnare takt. En snabb befolkningsökning, främst bland barn och till viss del äldre, kommer att innebära en kostnadsutveckling högre än normalt. Det i kombination med att skatteunderlaget har en normal, eller till och med långsammare, utveckling medför att landstingssektorn måste hålla tillbaka kostnadsökningar för att motverka gapet mellan intäkter och kostnader.

Tabell 19 visar på gapet som kan uppstå ifall de budgeterade kostnaderna utvecklas enligt LPIK och skatteunderlaget håller den prognos som presenterades i april 2017.

Tabell 19. Jämförelse av intäktsökning med nettokostnadsökningar enl. LPIK inkl läkemedel samt förändring av finansnetto under planperioden

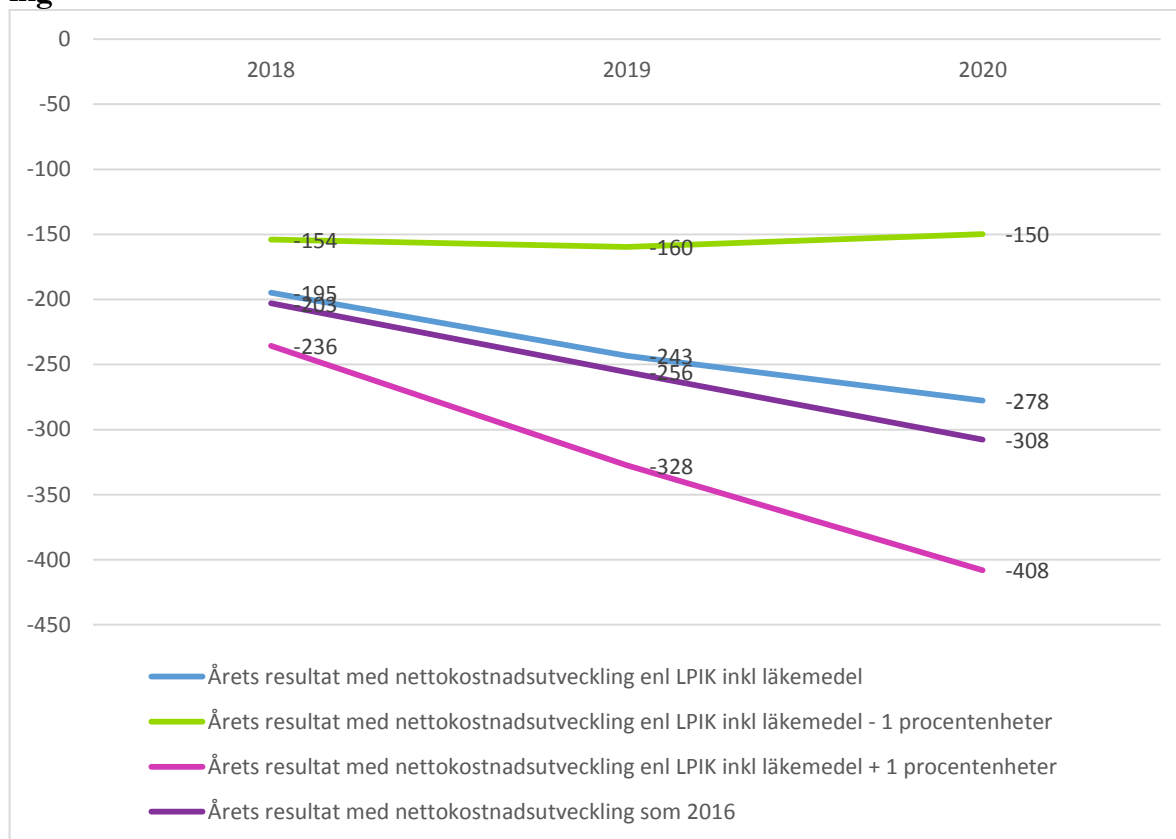
Miljoner kronor	Plan 2018	Plan 2019	Plan 2020
Förändring verksamhetens nettokostnader enl LPIK inkl läkemedel	104,2	111,0	101,9
Ökning finansnetto	7,9	23,6	12,2
Summa behov av intäktsökningar	112,1	134,6	114,1
Ökning av skatteintäkter	73,4	88,3	83,9
Förändring av utjämningsbidrag och läkemedelsbidrag	71	4,3	1,6
Summa ökning intäkter	144,4	92,6	85,5
Differens mellan faktiska intäkter och behov av intäkter	32,3	-42,1	-28,6
Ackumulerat gap	32,3	-9,7	-38,3

Resultatet blir att intäkterna ökar mer än kostnaderna under 2018 medan ett negativt gap uppstår för åren 2019 och 2020.

Under planperioden består en del av kostnadsökningen av kraftigt stigande pensionskostnader. En stor del av dessa kostnader rör tidigare intjänade pensioner och är därför inte påverkningbara. Samtidigt planar intäktsökningen ut till en nivå runt 2,5 % per år och regleringsavgiften per invånare höjs.

Förutom stora kostnadsänkningar är det viktigt att nettokostnadsutvecklingen blir betydligt långsammare än tidigare år, annars kommer Region Jämtland Härjedalen snart att visa ett negativt resultat igen. Diagram 12 visar hur nettokostnadsutvecklingen ger effekt på resultatet under planperioden. Som utgångspunkt har det prognostiserade resultatet i april 2017 använts.

Diagram 12. Jämförelse av resultatutveckling med olika nivåer på nettokostnadsutveckling

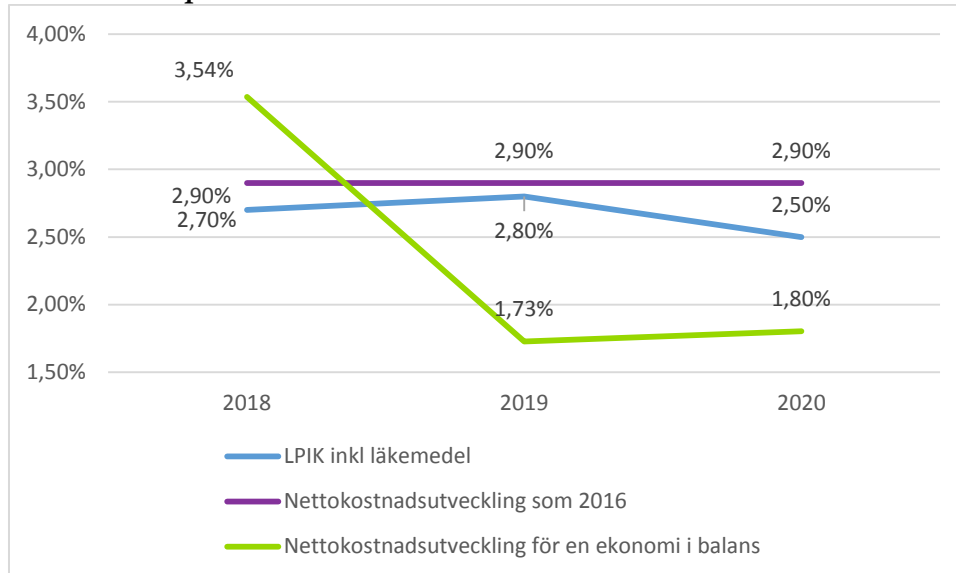

	2018	2019	2020
LPIK inkl läkemedel	2,70%	2,80%	2,50%
LPIK inkl läkemedel - 1 procentenheter	1,70%	1,80%	1,50%
LPIK inkl läkemedel + 1 procentenheter	3,70%	3,80%	3,50%
Nettokostnadsutveckling som 2016	2,90%	2,90%	2,90%

Efter tre år uppstår en skillnad på nära 260 miljoner kronor mellan scenariot där nettokostnaderna växer i en takt som är en procentenhet lägre än LPIK och en procentenhet högre än LPIK.

Diagram 13 visar en jämförelse mellan den nettokostnadsutveckling Region Jämtland Härjedalen kan ha under följande år för att hålla en ekonomi i balans, LPIK inkl läkemedel samt den nettokostnadsutveckling som var under 2016.

Diagram 13. Nettokostnadsutveckling i tre olika scenarier, samma som 2016, enligt LPIK och den acceptabla för en ekonomi i balans

Inför budgeten 2018 kommer den aktuella ekonomimodellen som Region Jämtland Härjedalen använder, med uppräkningsmetoden LPIK inkl läkemedel, att fungera. Ger dessutom de resultatförbättrande åtgärderna 2017 och 2018, full effekt kommer resultatet att kunna bli positivt. De nästkommande åren, 2019 och 2020, kommer inte budgetramarna att kunna räknas upp med LPIK för att hålla de budgeterade nettokostnaderna i nivå med en ekonomi i balans.

7 Bilagor

7.1 Bilaga 1 Investeringsbudget 2018

Investering tkr				
Inventarier/Med. tekn. utrustning/fastighetsinv. plan 2018	Område	Ny- eller Re-investering	Belopp	Kommentarer
Inventarier över 250 000				
Uppgradering/investering befintlig övervakning neonatal	Barn och Ungdomsmedicin	Re	2 350	Flertalet av de barn som vårdas på neonatalavdelningen har en kontinuerlig övervakning. En klient till barnavdelning 108 för deras övervakningsfunktionalitet är tillika kopplad till denna övervakning. Efter dialog med ansvariga på MTA framkommer att befintlig central övervakningssystem ej längre kan garanteras drift då leverantören ej kan garantera detta längre p.g.a. vårt gamla system.
300IR lab (Ombyggnationskostnader ligger i den totala kostnaden)	Diagnostik Teknik Service	Re	12 000	Befintlig röntgenutrustning GE innova 3100 IQ är av äldre modell som saknar brusreducerande och bildförbättrande mjukvara vilket är nödvändigt för att minska stråldoser till patient och personal
Pletysmograf	Diagnostik Teknik Service	Re	550	Ligger i befintlig plan 2017. Finns inga reservdelar, mkt begränsad MTA kompetens. Hemmabygge från 1988
Pipitteringsrobot	Diagnostik Teknik Service	Ny	300	Pipittering av agens för ett bättre och jämnare resultat. Utvecklingssteg inom mikrobiologin
Hjälpmiddelsbussar, 2 st.	Diagnostik Teknik Service	Re	800	Leverans av hjälpmedel och teknikservice
1 Akutbarnbord	Kvinna	Ny	400	Komplettering av ytterligare ett akutbord för vård av nyfödda barn i behov av akutvård på förlossningen
2 Ultraljuds-apparater à 370 tkr	Kvinna	Re	740	Används i princip vid samtliga patient undersökningar vid gynnottagningen. Dessa två apparater ger nu betydligt sämre bild och behöver bytas ut med det snaraste
Fordon + utrustning	Akuten	Re	6 840	Ambulansuppdrag
Respirator	Akuten	Re	530	Andningshjälp

Kontorsinredning Medicinenheten	Hud, infektion och medicin	Ny	500	Verksamhet
Övervakningsutrustning. Skapa Intermediärrum Strokeenheten.	Hjärta Neurologi Rehabilitering	Ny	300 <i>varav 100 i ombyggnad</i>	Patientvård. Bättre övervakning av svårt sjuka patienter. Tidsbesparande
Operationsbord för genomlysning	Akuten	Ny	1 000	Operationsbord/ traumabord med möjlighet att kombinera öppna och endovaskulära operationsmetoder
Operationsbord	Specialistvård Campus	Ny	330	Mobilt operationsbord (med pelare) och axeltillsats för möjlighet att bedriva operationer. Operational 2 Campus
Anestesiapparat	Specialistvård Campus	Ny	400	Möjlighet att söva vid operationer. Operational 2 Campus
Sammanhållen investering -Unit/behandlingsstol 4 st -Intraoral röntgen 4 st -Diskdesinfektor 1 st -Diskutrustning för vinkelstycken 1 st	Folktandvården	Ny	1 200	Tandvårdsbehandlingar. Röntgen för tandvårdsundersökning, diagnostisering
Endoskop	Kirurgi, ögon och öron	Re	1 220	Basutrustning för att kunna genomföra undersökningar av tarmar, magsäck, matstrupe och gallgångar
IOL Master (Har prioriterats som prio 1 av IR)	Kirurgi, ögon och öron	Re	400	Basinstrument för beräkning av linsstyrka som görs i samband med kataraktoperationer. Nödvändig inför kataraktoperation
Total stapel (videoprocessor, ljuskälla, monitor och vagn)	Kirurgi, ögon och öron	Re	595	Basutrustning för att kunna använda alla endoskop som finns på enheten. Ökar flexibiliteten enormt mot idag då vi ej kan genomföra vissa undersökningar på 1 rum p.g.a. för gammal utrustning
ISE licenser	Regionstaben		700	Används för att stärka IT-säkerheten och motståndskraft mot skadlig kod och virus
SAN datalagring årlig tillväxt	Regionstaben	Ny	1 000	Lagringsbehoven är helt beroende av verksamhetens digitala utveckling
Utbyte/anskaffning övriga servrar	Regionstaben	Re	400	Normala utbyten och nyanskaffningar av servrar utifrån behov som verksamheten löpande har och därmed kravställer från infrastrukturen
Summa			32 555	

Investeringar under 250 tkr (potter)				
	Diagnostik Teknik Service		3 000	
	Barn och Ungdomsmedicin		700	
	Akutvård		2 200	
	Cop Klinikgemensamt		80	
	Tandvården		200	
	Hjärta, neurologi och rehabilitering		200	
	Hud, infektion och medicin		850	
	Kvinna		200	
	Primärvård		2 200	
	Kirurgi, ögon och öron		1 000	
	Ortoped		300	
	Barn och unga vuxna		150	
	Psykiatri		150	
	Regionstaben		150	
	Regional Utvecklingsförvaltning		270	
Summa potter			11 650	
Fastighetsinvesteringsplan				
Psykiatri			3 000	Anpassning av utemiljövistels samt delning lokalerna för vård av barn och vuxna med anledning av ny lagstiftning. 1 miljon avsatt i 2016 års investeringsplan
Tillgänglighetsanpassningar			200	Kontinuerlig tillgänglighetsanpassningar av vårt fastighetsbestånd
Energiåtgärder			2 000	Större investeringar som syftar till att minska energikostnader för landstinget (belysning, vent, klimatskal). Viktigt för att klara energimålen. Ombyggnad av fjärrvärmeinstallationen för att sänka effektuttagen
Onkologen			2 000	Anpassningar för att öka antalet behandlingsplatser på plan 12
Ombyggnad plan 6 mm			20 000	Ombyggnad av lokaler för kirurgi och ortopedmottagning, rygg och handterapi i anslutning (hus 10 pl 6)

Akuten			3 000	Ombyggnad för bättre överblick och ökad säkerhet vid "torget" samt reception, traumarum utökad
Plan 8			3 000	Anpassning av lokalen för färre inneliggande patienter och ökad dagvård och ett helt nytt arbetsätt. Ombyggnad av två avdelningar till en verksamhet
Ambulansverksamhet			1 500	Anpassning av lokaler i Strömsund, uppsagda från nuvarande lokal
Övrigt			300	
Summa fastighetsinvesteringar			35 000	
Pott till Regionstyrelsens förfo-gande				
	Diagnostik Teknik Service		1 000	Utbyte av befintligt larmsystem, finns inga reservdelar på marknaden
	Diagnostik Teknik Service		2 500	Uppgradering av patientsignalsystemen 95 och 96
	Psykiatri		1 500	Utbyte av befintligt larmsystem, finns inga reservdelar på marknaden
	Akuten		3 000	Integrering av ambulansjournal
	Kirurgi, ögon och öron		850	Diagnostiskt verktyg kopplat till nya behandlingsmöjligheter för keratokonuspatienter behövs för ST-läkarnas utbildning och uppfyllnad av målbeskrivning
Summa			8 850	
Pott för akuta investeringar			7 945	Buffert för oförutsedda händelser, beslutas av regiondirektören.
Total investeringsbudget 2018			96 000	

7.2 Bilaga 2 Avgifter och taxor

För ytterligare information om avgifter hänvisas till Region Jämtland Härjedalens avgiftshandbok.

Öppenvård

Enhetstaxa 300 kr

Vårdbesök oavsett vårdgivarkategori	300 kr
Gruppbesök och teambesök	300 kr
Besök via distansöverbyggande teknik	300 kr
Ambulanstransport (ingår inte i högkostnadsskyddet)	300 kr
- Högst 10 resor på år debiteras	
Laboratoriemedicin hälsokontroll (ingår inte i högkostnadsskyddet)	300 kr
Nödvändig tandvård	300 kr
Debitering uteblivna besök, även avgiftsfria (ingår inte i högkostnadsskyddet).	300 kr
- Ungdomsmottagningen, patienter under 18 år, undantaget	

Undantag från enhetstaxa

Vårdbesök på jourtid och på akutmottagning (0 kr med remiss)	400 kr
Hälsokolor, hela utbildningen	300 kr
Screening/riktade hälsokontroller (ingår inte i högkostnadsskyddet)	
- mammografi, gynekologiskt cellprov, aortascreening	150 kr
Receptförnyelse per telefon/elektroniskt	150 kr

Ingen avgift

Egenprovtagning virtuella hälsorum (under en provotid t o m 2018-03-31)	0 kr
Barn och unga under 18 år Inom Ungdomspsykiatriska mottagningen (UPM) och Ungdomsmottagningen är det avgiftsfritt för barn och ungdomar under 23 år.	0 kr
Laboratoriemedicin på grund av sjukdom	0 kr
Röntgen, fysiologien och nuklearmedicin	0 kr
Oplanerade återbesök pga. försämrat tillstånd inom 24 timmar	0 kr
Antabusdelning	0 kr
Dosettdelning	0 kr
Första besöket i specialistvården efter akut remiss från primärvården	0 kr
Avbokning akut tid	0 kr

Högekostnadsskydd öppenvård pga sjukdom

Högekostnadsskydd - tak för patientavgift under 12-månadersperiod (för högkostnadsgrundande avgifter)	1 100 kr
---	----------

Intyg och hälsokontroller

Intyg och vissa hälsokontroller debiteras enligt följande grupp nivåer. För vissa intyg tillkommer moms.

Grupp 1	0 kr
Grupp 2	300 kr
Grupp 3 Timtaxa	500 kr
Grupp 4 Timtaxa	1 000 kr

Vaccinationer

Grundavgift Tillkommer vaccin enligt prislista	300 kr Varierar
Resevaccination som ovan med tillägg för hanteringskostnad per vaccin	100 kr
Säsongsinfluensa totalkostnad normal taxa	130 kr
Säsongsinfluensa totalkostnad över 65 år m fl. undantag	65 kr

Slutenvård – inlagd på sjukhus

0-19 år	0 kr
20-64 år	100 kr
65 år och äldre	80 kr
Personer under 40 år med hel sjuk- eller aktivitetsersättning erlägger en och samma avgift från och med första vård dagen.	50 kr
Patienthotell för anhöriga	585 kr+moms

Hjälpmedel

Besöksavgift	300 kr
Hörapparat inkl. besök	500 kr
Övriga hörselhjälpmedel, synhjälpmedel, ortopedtekniska hjälpmedel	Se avgifts- handbok
Övriga hjälpmedel via Hjälpmedelscentralen	Varierar

Sjukresor

Ersättning ges för billigaste färd sätt med hänsyn till patientens medicinska tillstånd.

Egenavgift	100 kr
Högekostnads skydd, tak för egenavgift under 12-månadersperiod	1 600 kr

7.3 Bilaga 3 Regionens engagemang i bolag, stiftelser och förbund

Region Jämtland Härjedalens verksamhet kan bedrivas i annan form än inom förvaltningsorganisationen om medborgarnyttan bedöms bli högre än om verksamheten drivits inom den egna organisationen. Samverkan med andra kan ibland vara ett alternativ. Arbetet med koncernfrågorna inom regionen utgår från den policy om ägarstyrning som antogs av landstingsfullmäktige i april 2006.

När Region Jämtland Härjedalen använder sig av begreppet ”koncernen” avses regionens verksamhet, hel- eller delägda aktiebolag, stiftelser där regionen är engagerat, bostadsrättsföreningar, kommunalförbund, finansiella samordningsförbund och gemensamma nämnder. I koncernredovisningen inkluderas företag där regionen utövar väsentligt inflytande. Med väsentligt inflytande menas att regionen har en röstandel motsvarande minst 20 procent eller tillsätter minst 20 procent av styrelseledamöterna.

Koncernen 2018

Bolag	
Landstingsbostäder i Jämtland AB	Helägt bolag, 100 procent.
Vattenbrukcentrum Norr AB	Delägt bolag, 20 procent.
Almi Företagspartner Mitt AB	Delägt bolag, 24,5 procent.
Torsta AB	Delägt bolag, 40 procent.
Länstrafiken i Jämtlands län AB	Helägt bolag, 100 procent.
Norrtåg AB	Delägt bolag, 25 procent.
Stiftelser	
Stiftelsen Jamtli	Det regionala basbidraget till stiftelsens drift ersätts med, 65% av Region Jämtland Härjedalen och 35% av Östersunds kommun, vilket utgör ca 30% av stiftelsens ekonomiska årsomsättning. Andel av stiftelsekapital 33 procent.
Stiftelsen Zenit	Jämtkraft AB:s stiftelse för forskning, Östersunds kommun, Mittuniversitetet och Region Jämtland Härjedalen. Regionen har ingen andel av stiftelsekapitalet.
Bostadsrättsföreningar	
Bostadsrättsföreningen Åkerärtan	Region Jämtland Härjedalens andel 64 procent av andelskapitalet
Bostadsrättsföreningen Lugnviks centrum	Region Jämtland Härjedalens andel 10 procent
Bostadsrättsföreningen Torvalla centrum	Region Jämtland Härjedalens andel 16 procent
Övrigt	
Kommunalförbund och finansiellt samordningsförbund	Norrlandstingens regionförbund (medlemmar är de fyra norrlandstingen). Årsavgift utifrån invånarantal, ca 14 procent. Finansiellt samordningsförbund syftar till att ge förbundsmedlemmarnas aktörer (kommuner i Jämtlands län, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen samt Region Jämtland Härjedalen) bättre möjligheter att samordna och prioritera gemensamma insatser. Andel 25 procent. Bidrag 1 500 tkr per år.
Gemensamma nämnder	Gemensam nämnd för upphandling, lagerhållning och distribution av sjukvårdsprodukter (Region Jämtland Härjedalen och alla kommuner i länet) Närvård Frostviken (Strömsunds kommun och Region Jämtland Härjedalen)
Norrlands nätverk för musikteater och dans	Kommunalförbund tillsammans med övriga tre norrlandsting. Regionens andel 25 procent av en samordnartjänst i Umeå (200 tkr per år). Kommunalförbundet får statsbidrag 10 300 tkr per år (2014). Regionens andel varierar lite över tid. Regionen går in med pengar för egen del av samarbetet, vilket uppgick till 2 400 tkr 2015.

Folkets hus Östersund	Medlemskap övertaget från Kommunförbundet.
-----------------------	--

7.4 Bilaga 4: Ordlista och förkortningar

Anläggningstillgång/omsättningstillgång

Ett landsting har två sorters tillgångar: anläggningstillgångar och omsättningstillgångar.

Anläggningstillgångar är avsedda att användas eller ägas av verksamheten under längre tid. Dessa kan delas in i:

- materiella – till exempel maskiner, inventarier och fastigheter
- finansiella– till exempel aktier i dotterbolag
- immateriella– till exempel goodwill, patent- och licensrättigheter.

Motsatsen är omsättningstillgångar. Dessa är avsedda att på kort sikt säljas, förbrukas eller på annat sätt omsättas i verksamheten. Exempelvis likvida medel (pengar), varor i lager eller fordringar på kunder och leverantörer.

Avsättning

En skuld som är oklar när det gäller beloppet eller vid vilken tidpunkt den förfaller. En avsättning ska redovisas i balansräkningen om företaget förväntar sig en händelse där det är troligt att det kommer krävas resurser för att klara av åtagandet – och att företaget kan göra en uppskattning av det beloppet. Ett exempel på avsättning är kostnaden för pensioner.

Eget kapital

Värdet av ett företags tillgångar med avdrag för skulder och avsättningar. Om regionens resultat är positivt (överskott) ökar det egna kapitalet, medan ett negativt resultat (underskott) minskar det egna kapitalet.

IB (Ingående balans)

Det sammanlagda värdet av organisationens tillgångar, skulder och eget kapital vid årets början.

Investering

Inköp av anläggningstillgångar (till exempel fastigheter, utrustning eller maskiner) som är tänkta att användas inom organisationen i över tre år och har inköpsvärde på minimum ett halvt basbelopp.

Regionkoncernen

Region Jämtland Härjedalen med dess förvaltning samt de aktiebolag, ekonomiska föreningar och stiftelser där regionen har ett väsentligt inflytande.

Likvida medel

Organisationens penningtillgodohavanden i kontanter: kassa, postgiro, bank och bankgiro men även utländska sedlar och erhållna checkar.

LPIK

Prisindex med kvalitetsjusterade löner för landsting. Indexet används som underlag vid beräkningen av kostnaderna för löne- och prisutvecklingen i fasta löner och priser.

Nettoinvestering

Årets investeringsutgifter efter avdrag för årets försäljning och utrangering.

Nettokostnad

Verksamhetens intäkter (avgifter och ersättningar) minus verksamhetens kostnader (personal, material, tjänster och avskrivningar). Nettokostnaden finansieras med skatter och generella statsbidrag.

Resultat

Skillnaden mellan intäkter och kostnader under en viss period.

Resultaträkning

Uppställning som visar hur vinsten eller förlusten för perioden har uppkommit.

Skuld

Åtagande att i framtiden betala eller på annat sätt fullgöra en ekonomisk förpliktelse till någon utomstående. Skulder som förfaller till betalning inom ett år benämns kortfristiga, övriga långfristiga.

2017-05-17

Ekonomi- och personalavdelningen

Lisa Wallin

Tfn: 063-14 66 41

E-post: lisa.wallin@regionjh.se

RS/258/2017

Finansplan 2018-2020

Ärendebeskrivning

Regionfullmäktige fastställer Region Jämtland Härjedalens vision och strategiskt övergripande mål. Fullmäktige beslutar också om ekonomiska ramar för verksamheten och fastställer budget. Det gör fullmäktige genom att om en regionplan och en finansplan för en treårsperiod. Regionstyrelsen och nämndernas uppgift är att verkställa fullmäktiges beslut.

Finansplanen 2018-2020 innehåller planeringsförutsättningar utifrån det ekonomiska läget, budgetramar för regionstyrelsen och nämnder, investeringstak samt finansiella mål och budget för det närmaste året. Anledningen till att ekonomin behöver hanteras i särskild ordning är bland annat det mycket ansträngda ekonomiska läget, behovet av att sammanfatta de ekonomiska konsekvenserna från både regionplan och den långsiktiga utvecklingsplanen för god ekonomisk hushållning samt behovet av att kunna revidera finansplanen utifrån de ekonomiska konsekvenserna som statligt beslut innebär och förändringar i skatteprognoser.

Den övergripande finansiella inriktningen för Region Jämtland Härjedalen är att uppnå en stabil ekonomi som kännetecknas av långsiktighet och hållbarhet. Finansplanens finansiella mål för planperioden är ett ekonomiskt resultat på 0 %, på längre sikt 2 %, av verksamhetens budgeterade nettokostnader. För att nå målet står regionen inför stora ekonomiska utmaningar. Verksamheten har de senaste åren redovisat underskott i varierad storlek och även om ekonomin på flera områden går åt rätt håll är det ekonomiska läget fortfarande svårt. Det leder till att det även under kommande planperiod kommer att krävas stort fokus på åtgärder för att nå en ekonomi i balans och god ekonomisk hushållning.

Region Jämtland Härjedalens ekonomiska resultat för 2016 var -197 miljoner kronor. Prognosen efter april 2017 är -170 miljoner kronor och står sig den kommer det ackumulerade underskottet att återställa enligt balanskravet att uppgå till 941 miljoner kronor inför 2018. På grund av den ansträngda ekonomiska situationen uppstår också ett upplåningsbehov för att finansiera de av fullmäktige beslutade investeringarna. För planperioden är upplåningsbehovet 181 mkr 2018 och 96 mkr för 2019 respektive 2020.

En ständig utmaning och viktig planeringsförutsättning för regionens ekonomi är också att hantera målet att bedriva en kostnadseffektiv vård som är likvärdig med den som erbjuds i övriga landet. Rättigheten till hälso- och sjukvård är reglerad i lag och den nya patientlagen från 2015 ger den enskilde patienten också stora rättigheter till vård, samtidigt som landstingens möjligheter att begränsa vårdutbudet kraftigt begränsats.

Region Jämtland Härjedalens samlade intäkter sätter gränser för hur stora kostnaderna kan tillåtas vara. Enligt SKL kommer skatteunderlagets utveckling 2018-2020 bli betydligt svagare allt eftersom konjunkturen utvecklas i lugnare takt. En snabb befolkningsökning, främst bland barn och till viss del äldre, kommer att innebära en kostnadsutveckling högre än normalt. Det i kombination med att skatteunderlaget har en normal, eller till och med långsammare, utveckling medför att landstingssektorn måste hålla tillbaka kostnadsökningar för att motverka gapet mellan intäkter och kostnader. Under planperioden väntas också kraftigt stigande pensionskostnader. En stor del av dessa kostnader rör tidigare intjänade pensioner och är därför inte påverkningbara. Förutom stora kostnadsänkningar kommer det för Region Jämtland Härjedalen att vara väldigt viktigt att nettokostnadsutvecklingen blir betydligt långsammare än tidigare år.

För att nå en stabil ekonomi i balans ligger i första steget fokus på arbetet kring resultatförbättrande åtgärder innan balanskravet kan införlivas. Ger alla planerade åtgärder full effekt under 2017 och 2018 förväntas resultatet att vara positivt 2018 och 5 miljoner från balans år 2019. Till år 2020 behövs däremot ytterligare åtgärder på 74 mkr för att komma i ekonomisk balans. Sammanlagt för åren 2017-2020 behövs resultatförbättrande åtgärder på ca 390 mkr.

Finansplanens finansiella mål och ekonomiska ramar följs upp genom månadsrapporter, tertialrapport per april, delårsbokslut per augusti och i årsredovisningen. Löpande uppföljning av ekonomin görs också ständigt i ledningsgrupper och på andra sätt i verksamheten.

Regiondirektörens förslag

Utskottet för ekonomi föreslår Regionstyrelsen

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Finansplan 2018-2020 godkänns

I tjänsten

Ingela Jönsson
Tf Regiondirektör

Bo Carlbark
Ekonomidirektör

Utdrag till

Regiondirektör, Bitr. regiondirektör, Hälso- och sjukvårdsdirektör och
Regionstabschef

8

Regionplan 2018-2020

RS/257/2017

2017-05-05

Samordningskansliet
Sandra Hedman
Tfn: 063-147509
E-post: sandra.hedman@regionjh.se

RS/257/2017

Regionplan 2018-2020

Ärendebeskrivning

En av regionfullmäktiges uppgifter är att fastställa regionens vision och strategiskt övergripande mål samt ekonomiska ramar och en budget för Region Jämtland Härjedalens verksamheter. Det gör fullmäktige genom att besluta om en treårig regionplan och en finansplan. Ett förslag till regionplan för perioden 2018-2020 har upprättats. Regionplanen innehåller förutom strategiska mål också en sammanfattning av viktiga planeringsförutsättningar för perioden och beskrivning av vision, värderingar och styrmodell.

De strategiska målen i regionplanen 2018-2020 visar viljeinriktningen och vilka prioriteringar som ska göras de kommande tre åren. De utgör också grunden för hur Region Jämtland Härjedalen ska närma sig sin vision och målsättningar i länsövergripande mål, övergripande policyer och långsiktiga utvecklingsplaner. Med utgångspunkt från regionplan och finansplan fastställer sedan regionstyrelsen och nämnderna årliga verksamhetsplaner med framgångsfaktorer, budget och uppföljningsplan.

Den kommande planperioden kommer att präglas av fortsatt stort fokus på åtgärder som syftar till att nå en ekonomi i balans och god ekonomisk hushållning. Region Jämtland Härjedalen har ett mycket ansträngt ekonomiskt läge och står inför omfattande ekonomiska utmaningar. De senaste åren har verksamheten redovisat ekonomiska underskott i varierad storlek. Varje ny verksamhet, aktivitet eller motsvarande kräver finansiering antingen genom ökade externa intäkter eller omfördelning inom befintlig verksamhet.

Ekonomi hanteras sedan 2015 i en särskild finansplan Finansplanen sammanfattar de ekonomiska konsekvenserna utifrån regionplanen och den långsiktiga utvecklingsplanen för god ekonomisk hushållning. Finansplanen 2018-2020 (RS/258/2017) innehåller också planeringsförutsättningar utifrån det ekonomiska läget, budgetramar för regionstyrelsen och nämnder, investeringstak samt finansiella mål och budget för det närmaste året. En anledning till att ekonomi hanteras i en särskild plan är också behovet av att kunna revidera

finansplanen i november utifrån de ekonomiska konsekvenserna som statligt beslut innebär och förändringar i skatteprognoser.

För det regionala utvecklingsarbetet är rapporten "Läget i länet" och OECD's Territorial Review Jämtland Härjedalen som innehåller viktiga analyser för det regionala utvecklingsarbetet viktiga planeringsunderlag. Liksom att genomföra EU:s övergripande mål i Europa 2020-strategin och hantera viljeinriktningen i flera viktiga länsövergripande styrdokument, exempelvis den regionala utvecklingsstrategin.

För hälso- och sjukvården kommer arbetet under planperioden fortsatt att fokusera på att uppnå god tillgänglighet, ett patientfokuserat arbetssätt samt ge kunskapsbaserad, jämlik och säker vård, behandling och rehabilitering. Region Jämtland Härjedalen behöver också fortsätta utvecklas som en hälsofrämjande och attraktiv arbetsgivare.

I Region Jämtland Härjedalens planerings- och uppföljningsarbete ska alltid perspektiven jämställdhet- och jämlikhet, barnens rättigheter, miljö och ekonomi särskilt beaktas. I regionplanen görs det genom att flera mål har en koppling till något eller några av perspektiven. Måluppfyllelse för fullmäktiges strategiska mål summeras i tertialrapport per april, delårsbokslut per augusti och i årsredovisningen. Uppföljningen utgår från regionstyrelsens och nämndernas uppföljning av deras framgångsfaktorer.

Regiondirektörens förslag

Utskottet för ekonomi föreslår regionstyrelsen

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Regionplan 2018-2020 godkänns.

I tjänsten

Regiondirektör
Ingela Jönsson

Utdrag till

Hälso- och sjukvårdsdirektör, Bitr. regiondirektör, regionstabschef, områdeschefer och avdelningschefer.

Regionplan 2018-2020

Regionplan

Regionplanen och Finansplanen innehåller övergripande mål för Region Jämtland Härjedalen. Planerna är regionfullmäktiges politiska styrdokument och gäller i tre år. Planerna hör ihop på flera sätt och man bör läsa båda för att få en helhetsbild av Region Jämtland Härjedalens övergripande mål och förutsättningar.

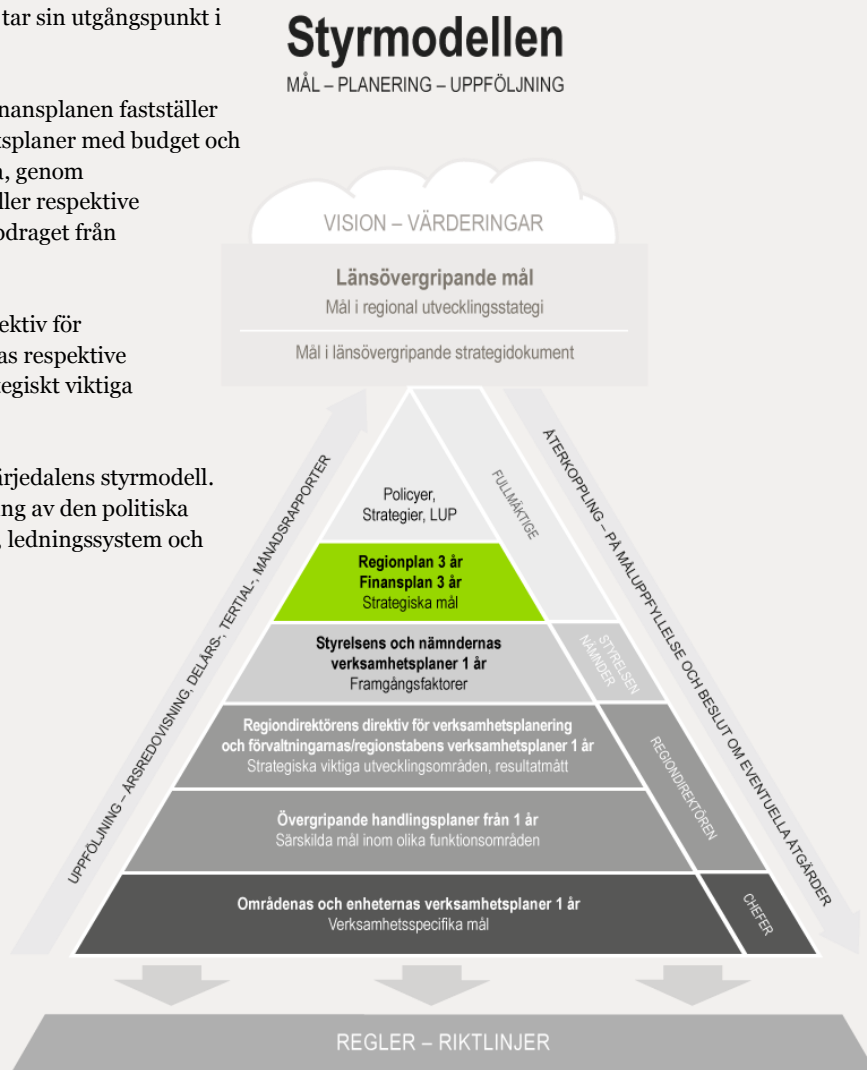
De strategiska målen i regionplanen 2018-2020 visar viljeinriktningen och vilka prioriteringar som ska göras de kommande tre åren. De är också grunden för hur Region Jämtland Härjedalen ska närma sig sin vision och målsättningarna i övergripande styrdokument, policyer och långsiktiga utvecklingsplaner.

Fram till år 2016 ingick finansiella mål, ekonomiska ramar och budget i regionplanen men numera finns det i Finansplanen. Finansplanen 2018-2020 innehåller planeringsförutsättningar utifrån det ekonomiska läget, budgetramar för regionstyrelsen och nämnder, investeringstak samt finansiella mål och budget för det närmaste året. Finansplanen tar sin utgångspunkt i regionplanen.

Med utgångspunkt från regionplanen och finansplanen fastställer regionstyrelsen och nämnderna verksamhetsplaner med budget och uppföljningsplan. Verksamhetsplanerna ska, genom framgångsfaktorer, beskriva vad styrelsen eller respektive nämnd ska arbeta med för att verkställa uppdraget från fullmäktige.

I nästa steg upprättas regiondirektörens direktiv för verksamhetsplaner och förvaltningschefernas respektive regionstabens verksamhetsplaner med strategiskt viktiga utvecklingsområden och resultatmätt.

Figuren till höger visar Region Jämtland Härjedalens styrmodell. I bilaga 1-4 finns en mer ingående beskrivning av den politiska organisationen, styrmodellen, målområden, ledningssystem och styrdokument.

Innehåll

Förord ordförande	4	Verksamhetsresultat	22
Vision	5	Bilagor	24
Värdegrund	6	Bilaga 1: Politisk organisation	25
Planeringsförutsättningar	8	Bilaga 2: En gemensam styrmodell	27
Verksamhetsstrategi	10	Bilaga 3: Målområden och ledningssystem	30
Strategiska mål och inriktningar	11	Bilaga 3: Styrdokument	31
Samhälle	12		
Patient	17		
Medarbetare	20		

Förord ordförande

Ann-Marie Johansson

*Ann-Marie Johansson (S)
Regionstyrelsens ordförande*

Vision

Region Jämtland Härjedalens verksamhet definieras ytterst av samhällsutvecklingen, regionens utmaningar och styrkor, det europeiska och nationella politiska sammanhanget och av organisationens uppdrag. Visionen **”En region att längta till och växa i”** har tagits fram efter en bred demokratisk process och ligger till grund för organisationens policyer och planer samt för den geografiska platsen Jämtland Härjedalen.

Region Jämtland Härjedalens statliga uppdrag styrs via lagstiftning och årliga villkorsbeslut. Den utmaning som Region Jämtland Härjedalen står inför är att genomföra den övergripande strategin i Europa 2020. År 2014 startade också EU:s nya programperiod och genomförandet av flera viktiga styrdokument - bland annat den nya regionala utvecklingsstrategin (RUS) ”Jämtland Härjedalen 2030 Innovativt & Attraktivt”.

I den regionala utvecklingsstrategin (RUS) görs prioriteringar inom områden där förutsättningarna är goda för ett hållbart och expanderande näringsliv med stor hänsyn till resurseffektivitet, jämställdhet, mångfald, god folkhälsa och ungas möjligheter.

Region Jämtland Härjedalen ska arbeta för att uppfylla prioriteringarna i den regionala utvecklingsstrategin – både genom sina egna verksamheters agerande och genom att inspirera och samla alla organisationer och aktörer i Jämtland Härjedalen till gemensamt agerande.

Region Jämtland Härjedalens verksamhetsmässigt mest omfattande uppdrag är hälso- och sjukvård. Det är en verksamhet som ska utmärkas av ett tydligt patientperspektiv, hög kvalitet och ett flexibelt arbetssätt för att skapa effektivitet och högt värde för patienten. Arbetssättet ska präglas av leanfilosofin där ständiga förbättringar är grunden för att korta ner ledtider och väntetider.

Region Jämtland Härjedalen har även en överenskommelse med kommunerna om stöd i vissa

frågor som rör samarbete mellan kommunerna. Det handlar om forskning och utveckling, utveckling inom hälso- och sjukvård, socialtjänst, utbildningssektorn, miljö och energiområdet.

Vägen till visionen

”En region att längta till och växa i” fokuserar på viktiga utmaningar som attraktivitet och tillväxt. Visionen har flera dimensioner – det handlar dels om att få fler människor att bo och arbeta i Jämtland och Härjedalen. Det handlar om att turism och företagsamhet ska öka. Men det handlar också om att de som väljer att bo i och besöka Jämtland och Härjedalen ska finna värden här som ökar möjligheten att kunna växa som människa.

Naturvärdena i Jämtland Härjedalen är välkända och har sedan länge ett stort attraktionsvärde. För att närma oss visionen krävs att såväl Region Jämtland Härjedalen och andra organisationer och aktörer i Jämtland och Härjedalen aktivt visar på de styrkor som även finns inom andra områden till exempel forskning, utbildning och utveckling.

Medarbetare, organisation och plats ska präglas av **välkomnande, handlingskraft och pålitlighet**. Organisationens och platsens kommunikation ska bidra till att både Region Jämtland Härjedalen som organisation och Jämtland Härjedalen som plats upplevs vara i rörelse framåt.

Värdegrund

”Regionen Jämtland Härjedalens medarbetare ska i dagliga möten och samtal handla med respekt för alla människors lika värde, visa förtroende för andra och utgå från en helhetssyn på regionen och de som regionen är till för.”

Det är Region Jämtland Härjedalens värdegrund. Värdegrund, vision och kärnvärden kan ibland vara svåra att skilja från varandra.

Värdegrunden är bottenplattan för Region Jämtland Härjedalens verksamhet och skiljer inte i sak ut sig från annan offentlig verksamhets grundvärderingar. Det som skiljer Region Jämtland Härjedalen från andra regioner och/eller landsting är visionen och kärnvärdena.

Visionen och kärnvärdena har sin utgångspunkt i värdegrunden och de olika delarna måste alltid följas åt och tala samma språk. I marknadsföring av organisation och plats är det verksamhetens kärnvärden som kommuniceras.

Det är viktigt att alla medarbetare agerar utifrån gemensamma värderingar och ett gemensamt förhållningssätt – i det ingår såväl värdegrund som kärnvärden och vision. Det till grund för alla möten i vardagen och handlar om etik och moral och det ansvar som alla medarbetare har att värna om demokratin. Region Jämtland Härjedalens värdegrund bygger på de sex grundläggande principer som gäller för all offentlig verksamhet i Sverige.

1. *Demokrati* - all offentlig makt i Sverige utgår från folket.
2. *Legalitet* - den offentliga makten utövas genom lagarna.
3. *Objektivitet* - alla ska i sin verksamhet beakta allas likhet inför lagen samt iaktta saklighet och opartiskhet.
4. *Fri åsiktsbildning*
5. *Respekt* för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet.
6. *Effektivitet och service.*

Respekt är den grundläggande värderingen. Det innebär att alla ska behandlas lika oavsett kön, ålder, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionsnedsättning, könsidentitet och könsuttryck - och att olika uppfattningar respekteras. Det skapar förtroende. **Förtroende** innebär ömsesidigt tillit,

och skapas genom ärlighet och respekt.

Helhetssyn innebär att utgå från de som Region Jämtland Härjedalen är till för och se till hela människan och hennes behov samt till hela verksamhetens bästa.

När det gäller hälso- och sjukvården bygger Region Jämtland Härjedalens synsätt på människors lika värde, och på att resurserna satsas där behoven är störst. Det är ett solidariskt ansvar för att tillgodose behoven hos dem som inte själva förmår göra sig hörda samt att det inte är etiskt försvarbart att slösa.

Regionen Jämtland Härjedalens arbete präglas i allt större utsträckning av samverkan dels mellan enheter inom organisationen och dels med externa partners. Det förutsätter att skillnader i kultur och värderingar, som växt fram under lång tid, kan överbryggas och att det skapas en gemensam grund för att gå vidare.

Region Jämtland Härjedalen ska vara en tillgänglig samarbetspartner. För att uppnå lyckade resultat i många av de mål och värden Region Jämtland Härjedalen jobbar efter är regionen beroende av ett gott samarbete med andra organisationer.

Region Jämtland Härjedalen ska utveckla insatser som ger alla ökad möjlighet till insyn och delaktighet i organisationens verksamhet. Det är också viktigt att synliggöra demokratin inom de egna verksamheterna. I kommunikationen, både internt i organisationen och externt ska det tydligt framgå att Region Jämtland Härjedalen är en politiskt styrd organisation.

Med värdegrunden som utgångspunkt ska Region Jämtland Härjedalen ständigt arbeta för att ALLA alltid ska inkluderas – och alla betyder verkligen alla. För organisationens arbete med övergripande mål innebär det att kvinnors, mäns, flickors och pojkers samt utsatta gruppers villkor, rättigheter, möjligheter och skyldigheter ska vara likvärdiga. Där är det också viktigt att tänka på att utsatta grupper kan vara olika och förändras över tid.

Planeringsförutsättningar

I februari 2016 fastställde regionstyrelsen ett dokument med planeringsförutsättningar för 2017-2019. Där finns en beskrivning av kända faktorer som är viktiga att ta hänsyn till i Region Jämtland Härjedalens planeringsarbete. Exempelvis aktuell statistik, förändringar i lagar, problemområden och nationella rapporter.

I februari 2017 presenterades analysen "Läget i länet" och "OECD's Territorial Review Jämtland Härjedalen". Innehållet i de rapporterna är också planeringsförutsättningar.

Planeringsförutsättningarna är grunden när de övergripande målen ska fastställas. I det här avsnittet finns en sammanfattning av de viktigaste utmaningarna i planeringsförutsättningarna.

Planeringsförutsättningar

Till grund för den här regionplanen ligger de planeringsförutsättningar som regionstyrelsen har fastställt för år 2017-2019.

Det ekonomiska läget

Region Jämtland Härjedalen står inför omfattande ekonomiska utmaningar. De senaste åren har verksamheten redovisat ekonomiska underskott i varierande storlek. Årsbokslutet för 2016 visar på en fortsatt oroväckande stort underskott, trots effekterna av hittills beslutade och genomförda resultatförbättrande åtgärder med 90 miljoner kronor 2016.

Nettokostnaderna uppvisade en betydligt lägre takt 2016 jämfört med 2015. Orsaken till den lägre ökningstakten är givetvis att de resultatförbättrande åtgärder som regionen arbetar med ger effekt. Efter år 2016 återstod enligt balanskravet totalt 767,7 miljoner kronor att återställa varav 192,8 miljoner kronor avser 2016.

Den kommande planperioden kommer därför att präglas av fortsatt stort fokus på åtgärder som syftar till att nå en ekonomi i balans och god ekonomisk hushållning. Varje ny verksamhet, aktivitet eller motsvarande kräver alltså finansiering antingen genom ökade externa intäkter eller omfördelning inom befintlig verksamhet, krona för krona.

Regionen Jämtland Härjedalens ekonomi redovisas i finansplanen. Där framgår ramarna för regionstyrelsen och nämnderna. Regionstyrelsen och respektive nämnd fastställer sedan detaljerad budget för sina verksamheter.

Efter flera år med underskott har Region Jämtland Härjedalen i februari 2017 lånat 40 miljoner kronor, ytterligare 60 miljoner kronor behöver lånas till de planerade investeringarna under 2017.

I planeringen för 2018-2020 behöver Region Jämtland Härjedalen därför hantera följande åtgärder med fokus på den ekonomiskt besvärliga situationen:

- De senaste årens ekonomiska underskott måste vändas till en ekonomi i balans och på så sätt uppfylla kommunallagens krav på god

ekonomisk hushållning.

- Fortsätta att arbeta utifrån den reviderade långsiktiga utvecklingsplanen för god ekonomisk hushållning. Den innehåller åtta satsningsområden och 15 åtgärds paket för att uppnå kostnadsminskningar på 120 miljoner kronor.
- Arbetet med förändringsarbetet inom kirurgi Opus 2020
- Kostnaden för bemanningsföretag ska minska under 2017, och ett oberoende ska uppnås 2019, enligt det nationellt överenskomna projektet.

Andra planeringsförutsättningar och utmaningar för de fyra perspektiven

Samhälle

- Rapporten "Läget i länet" och OECD's Territorial Review Jämtland Härjedalen innehåller viktiga analyser som är goda planeringsunderlag. De ger också underlag för nya analyser och prioriteringar.

Läget i länet sammanfattas med denna SWOTanalys:

<p>STYRKOR</p> <p>God miljö kvalitet Höga naturvärden Stark besöksnäring Näringsliv i växande branscher Bra sysselsättningsläge</p>	<p>SVAGHETER</p> <p>Bristar i infrastruktur Låg förändringsförmåga Regional o. kommunal ekonomi Universitetsutbildningarnas bredd Låg utbildningsnivå</p>
<p>MÖJLIGHETER</p> <p>Starkt nyföretagande Mer samverkan Strukturell regionplanering Närhet till Tröndelag Utrikes inflyttade</p>	<p>HOT</p> <p>Kompetensförsörjning Vikande skatteunderlag Internationalisering av kött o mjölk Minskande befolkning</p>

- Hälsosamtalet i skolan, Hälsa på lika villkor och CAN-rapporterna är viktiga planeringsunderlag i folkhälsoarbetet.
- Fortsätta arbetet med krisberedskap och säkerhet så att Regionen uppnår förmåga att kunna bedriva samhällsviktig verksamhet även under svåra förhållanden t ex omfattande samhällsstörningar.
- En av de största utmaningarna är att förbättra den psykiska hälsan hos unga, särskilt hos unga kvinnor.

Medarbetare

- Fortsätta utveckla Region Jämtland Härjedalen som en hälsofrämjande och attraktiv arbetsgivare för att klara kompetensförsörjning, både på kort och lång sikt.
- Utveckla Region Jämtland Härjedalens arbete med forskning, lärande, utveckling och utbildning för att möta samhällets behov.
- Ta tillvara de inflyttades kompetenser och bidra till en generös och aktiv integration.

Patient

- Hälsö- och sjukvården samt folktandvården i Region Jämtland Härjedalen ska vara ett attraktivt val för länets befolkning genom att ha god tillgänglighet, ett patientfokuserat effektivt arbetssätt samt ge kunskapsbaserad, jämlik och säker vård, behandling och rehabilitering.
- En förutsättning för God vård är att utveckla, sprida och tillämpa kunskapsbaserad styrning och ledning.
- Fortsätt arbetet krävs angående produktions- och kapacitetsplanering för att uppnå en god tillgänglighet och målen i vårdgarantin.
- Region Jämtland Härjedalen har att hantera förändrade vårdbehov och integrationsbehov som uppstår genom förändringar i demografin och utveckling av flyktmottagning. Detsamma gäller också ökad turism i Jämtland Härjedalen.
- Kvalitetsarbetet och patientsäkerhetsarbetet är högt prioriterat inom Region Jämtland Härjedalen och ska genomsyra all verksamhet.
- Ett framgångsrikt kvalitetsarbete grundar sig på långsiktighet och systematik samt präglar hela organisationen. Arbetssättet inom organisationen ska med uthållighet planeras, ledas, följas upp och analyseras för att kunna utvärderas och förbättras utifrån tillgängliga resultat och bygga på leans principer.

Verksamhetsresultat

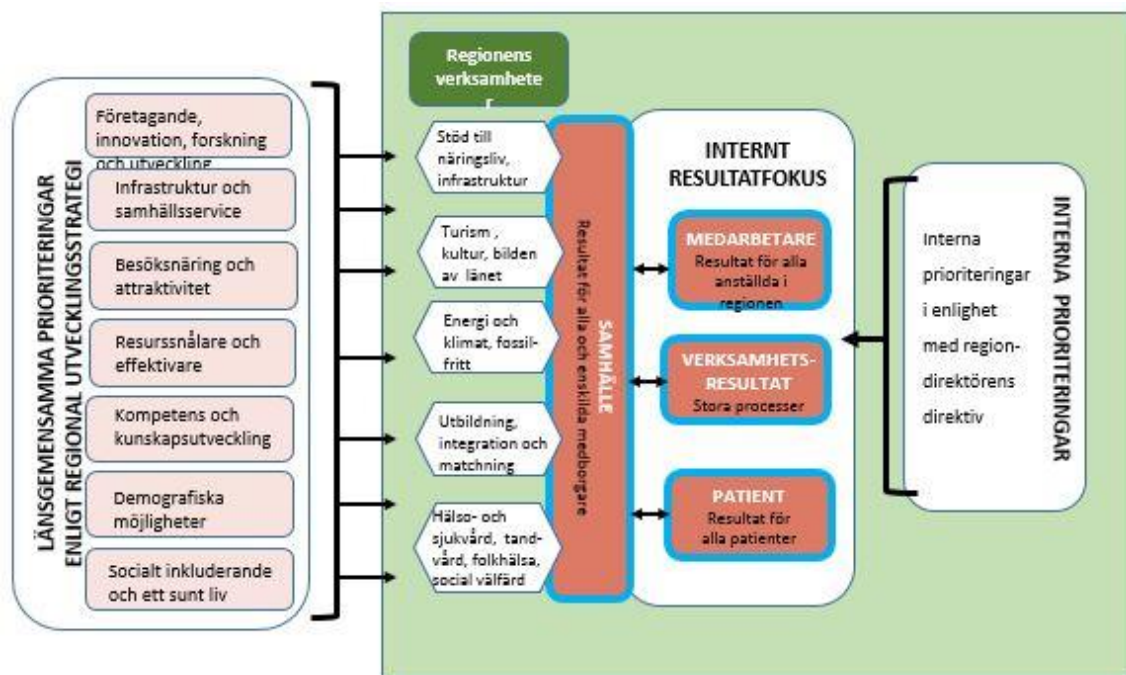
- Organisationens förmåga att göra analyser av framtida behov av hälso- och sjukvård, tandvård och regional utveckling behöver förbättras.
- Nyttja de nationella satsningarna och projektmedel till utvecklingsinsatser med långsiktig effekt.
- Ge stöd för att bygga ut bredbandsnätet för att ge Jämtland och Härjedalens befolknings möjligheter att nyttja distansoberoende teknik. Samtidigt utveckla vårdens möjligheter att arbeta med distansoberoende teknik i mötet med patienter.
- Kontinuerligt förbättringsarbete för minskad klimatpåverkan, ökad resurseffektivitet och giftfri miljö är viktigt för en hållbar utveckling såväl för organisationen och länet som globalt.
- Fortsätta att konkretisera och värdera arbetet med genomförandet av fastighetsutvecklingsplanen sjukhus 2035.
- Fortsätta arbetet med att fördjupa samarbete med Trøndelag i Norge inom både hälso- och sjukvård och regional utveckling.

Verksamhetsstrategi

Sambandet mellan regionala utvecklingsstrategin, Region Jämtland Härjedalens verksamheter och deras resultatmål

Bilden här nedanför beskriver hur Region Jämtlands Härjedalens verksamheter ska beakta den regionala utvecklingsstrategin (RUS), som är ett länsövergripande styrdokument. Bilden visar också de fyra resultatområdena (samhälle, patient,

medarbetare och verksamhetsresultat) och sambandet till organisationens olika verksamheter. Slutligen visar bilden de interna prioriteringarna. De är de fyra prioriterade inriktningarna regiondirektören fokuserar på i sina direktiv för verksamhetsplaner.

Strategiska mål och inriktningar

I det här avsnittet redovisas Region Jämtland Härjedalens strategiska mål och inriktningar för åren 2018-2020. Målen visar viljeinriktningen och vilka prioriteringar som ska göras. Det är grunden för att organisationen ska närma sig sin vision och målsättningar i policyer, långsiktiga utvecklingsplaner och i övergripande styrdokument.

En utgångspunkt i arbetet med att ta fram målen har varit de planeringsförutsättningar som regionstyrelsen fastställt (se sammanfattning i föregående avsnitt). I nästa steg ska regionstyrelsen och nämnderna verkställa de strategiska målen genom att besluta om vilka framgångsfaktorer de ska jobba med under det kommande året. De strategiska målen och framgångsfaktorerna är sedan utgångspunkter för strategiska utvecklingsområden i form av strategiskt viktiga utvecklingsområden och resultatmått i regiondirektörens direktiv för verksamhetsplaner och förvaltningschefernas/regionstabens verksamhetsplaner. Avsnittet är indelat i områdena samhälle, patient, medarbetare och verksamhetsresultat.

Område Samhälle ska spegla befolkningsaspekter där regionen kan bidra.

Här samlas mål:

- ✓ Inom det regionala utvecklingsuppdraget
- ✓ Med fokus på folkhälsa
- ✓ Med fokus på resursanvändning
- ✓ Med fokus på miljö
- ✓ Med fokus på ett jämställt och jämlikt samhälle
- ✓ För samverkan med andra

Samhälle

Jämtland Härjedalen ska vara en plats där nytänkande, framtidstro, mångfald och hållbar utveckling är högt prioriterat. De tio strategiska målen under området samhälle är tillsammans viktiga delar i det regionala utvecklingsarbetet.

Fler arbetstillfällen för män och kvinnor i privat och offentlig sektor leder till *fler invånare* i Jämtland Härjedalen. En *bättre infrastruktur* stärker företagets möjligheter att nå ut på marknaden och ökar tillgängligheten för invånare och besökare. En hållbar region är *fossilbränslefri* och har ett stort *digitalt användande*. Kultur i hela Jämtland Härjedalen är viktigt för både personlig utveckling och gemenskap. Kultur är också ett – bland många – verktyg för att nå ett *jämlikt och jämställt* Jämtland Härjedalen. Framgång inom ovanstående områden kan bidra till en *bättre folkhälsa* och *minskade sjukskrivningstal*. Det i sin tur ger fler tillträde till arbetsmarknaden och skapar en attraktivitet som leder till mer inflyttning och att invånare stannar kvar. *Tillgänglig och samordnad hälso- och sjukvård* ger trygghet för boende, besökare och intresserade inflyttare.

Tillväxtarbetet bygger i stort på EU:s övergripande mål i Europa 2020-strategin med nyckelbegreppet: Smart och hållbar tillväxt för alla.

Samhällets komplexitet där globalisering, urbanisering, individualisering och digitalisering sker i en rasande takt är också en del av utvecklingen i Jämtland Härjedalen. Det skapar både möjligheter och ställer krav där det regionala ledarskapet avgör Jämtland Härjedalens position i förhållande till andra livsplatser.

Strategiska mål inom området samhälle

- Fler arbetstillfällen för män och kvinnor i privat och offentlig sektor
- Fler invånare i regionen
- Bättre infrastruktur
- Fossilbränslefri region år 2030
- Ökat digitalt användande
- Kultur i hela regionen
- Jämlik och jämställd region
- Bättre folkhälsa
- Minskade sjukskrivningstal
- Tillgänglig och samordnad hälso- och sjukvård

Fler arbetstillfällen för män och kvinnor i privat och offentlig sektor

77 % av arbetsställena i Jämtland Härjedalen är ensamarbetsställen utan anställda. 18 % har under tio anställda. Ytterligare 4 % har 10-49 anställda. Dvs 99% av arbetsställena i Jämtland Härjedalen klassas som små- eller medelstora. Endast 183 arbetsställen har 50 eller fler anställda. Rapporterna *Läget i länet* och *OECD's Territorial Review*

Jämtland Härjedalen pekar på betydelsen av att innovationshöjden behöver öka och att marknaden behöver breddas med mer försäljning utanför Jämtland Härjedalen.

En gynnsam utveckling och tillväxt i Jämtland Härjedalen måste ta tillvara all kompetens och främja möjligheter till sysselsättning för alla inflyttare, antingen som anställda eller som

företagare. Det är angeläget att skapa nätverk och mötesplatser mellan arbetstagare och arbetsgivare inom både näringslivet och offentlig sektor.

I dag har både näringsliv och offentlig sektor rekryteringsproblem. Antalet lediga platser är högre nu än någonsin under de senaste tio åren. Samtidigt står tusentals personer utanför arbetsmarknaden i Jämtland Härjedalen. God tillgång till utbildning och fortbildning kan vara avgörande för den enskilda individens möjlighet till arbete – och även en förutsättning för näringslivets och företagens möjlighet till rekrytering och tillväxt. Därför måste arbetet med kompetensplattformarna vara en fortsatt viktig uppgift.

Att ta tillvara och matcha den kompetens som finns hos nyanlända och deras möjligheter till en första anställning i sitt nya hemland är en avgörande faktor även för att hålla befolkningstalen uppe och i förlängningen säkra skattebasen för kommunerna och Region Jämtland Härjedalen. Och inte minst – att ge alla möjligheten att skapa sitt eget goda liv baserat på egenförsörjning. Processen med att validera nyanländas kompetenser behöver skyndas på, för att skapa en god integration i samhället och arbetslivet. Det skulle också ge bra förutsättningar för god språkinläring.

Region Jämtland Härjedalen ska stimulera till flera finansiella lösningar för småföretagande och landsbygdens utveckling. Det ska ge starkare lokal drivkraft och samarbete i företagens utveckling. Fungerande system för innovationsutveckling är en avgörande faktor för att idéer inom både offentlig och privat verksamhet ska bli till verkliga produkter och tjänster.

De regionalpolitiska medlen (1:1) och EU:s olika fonder är mycket viktiga delar i den verktygslåda som Region Jämtland Härjedalen ska samordna för en bra näringslivsmiljö i Jämtland Härjedalen.

Som stor arbetsgivare har Region Jämtland Härjedalen ett särskilt ansvar för att bereda möjlighet till anställning och ta vara på den kompetens som finns hos olika grupper som annars har svårt att komma in på arbetsmarknaden.

Strategin för inflyttning och integration, den regionala innovationsstrategin med tillhörande handlingsprogram och Kompetensplattformens styrdokument tydliggör målen och lägger fast kursen.

Fler invånare i regionen

Det demografiska läget är allvarligt med en åldrande befolkning och en stigande försörjningskvot. Ett samlat långsiktigt program för befolkningstillväxt sätts igång i samverkan med andra aktörer.

Det är en angelägenhet för alla som bor och är verksamma i Jämtland Härjedalen att den befolkningsökning som har skett de senaste fyra åren, efter tjugo års nedgång, fortsätter.

I det sammanhanget är det väsentligt att ungas framtidsbilder får genomslag i den regionala utvecklingsplaneringen. På så sätt ska vi få fler unga att stanna kvar och fler att flytta hit.

Ungdomsstrategin och strategin för inflyttning och integration är viktiga ingångar i arbetet med att ta fram det långsiktiga programmet.

Bättre infrastruktur

För att få en effektiv, attraktiv och fungerande region är de övergripande samhällsmålen att tåg och flyg har bra turtäthet och attraktiv prisnivå.

Standarden på vägarna i form av framkomlighet och säkerhet är viktig för boende, företagande och besökare, men också för att godstransporter ska flyta smidigt och effektivt. Kollektivtrafiken, ska erbjuda service utifrån invånares boendeort, där stråk är ett viktigt planeringsbegrepp. I det fallet är arbetspendling och skolskjutsar prioriterade. Fler cykel- och gångbanor är också viktigt – både ur hållbarhetssynpunkt och för att skapa trygghet. Utbyggnaden av bredband ska fortsätta för att uppnå de nationella målen. God mobiltäckning i hela Jämtland Härjedalen, inklusive fjäll och skog, är också av högsta betydelse för boende, näringsliv och besökare.

För att kunna driva Jämtland Härjedalens utvecklingsarbete effektivt, där infrastrukturfrågorna är mycket viktiga för funktionaliteten, är det viktigt med en god rumslig bild gällande olika delars förutsättningar.

”En gynnsam utveckling och tillväxt i Jämtland Härjedalen måste ta tillvara all kompetens och främja alla inflyttares möjligheter till sysselsättning.”

För att få till en samsyn kring Jämtland Härjedalens viktigaste utvecklingsfrågor och dess geografiska lokalisering bör det påbörjas ett arbete med ”Strukturbild Jämtland Härjedalen”. Syftet ska vara att öka samverkan och stärka kopplingen mellan kommunal fysisk planering, regionala utvecklingsfrågor och regional infrastrukturplanering.

Styrdokumentet för genomförandet är länstransportplanen, trafikförsörjningsprogrammet och bredbandsstrategin.

Fossilbränslefri region 2030

Klimatpåverkan och förändringarna som de medför är en stor utmaning. Enligt analyser som SMHI gjort, bland annat utifrån klimat och utsläpps-scenarierna från FN:s klimatpanel, kommer temperaturen i Jämtland Härjedalen att öka med cirka 3-5 grader fram till år 2100. Störst uppvärmning sker vintertid. Vegetationsperiodens längd ökar med cirka 30-50 dagar. Årsnederbörden förväntas öka med 20-30 procent och vi kan också förvänta oss en högre frekvens av kraftiga skyfall. De här förändringarna väntas innebära påfrestningar på samhället. Turismen är ett exempel på ett område som påverkas genom kortare vintersäsonger. Skogstillväxten kan öka men samtidigt ökar stormkänslighet och en ökad risk för insektsangrepp.

Transportsektorn står för de största klimatpåverkande utsläppen. Därför är omställning till fossilbränslefria transporter ett prioriterat område liksom fler resfria möten. En del i omställningen är ett fortsatt arbete kring energieffektivisering inom byggande och boende.

Region Jämtland Härjedalen har som enda nordiska region skrivit under Global Climate Leadership Memorandum of Understanding (www.under2mou.org), som tillsammans med Klimatstrategi för Jämtlands län lägger ramarna för arbetet som sker bland annat inom Klimatrådet.

Ökat digitalt användande

Tillgång till bredband är viktigt – men lika viktigt är den regionala utvecklingsstrategins mål om att en övervägande del av hushållen och företagen ska vilja använda bredband i det dagliga livet. Olägenheterna med långa avstånd till arbete, studier och service ska minska genom ett högt användande av informationsteknologi i Jämtland Härjedalen.

Region Jämtland Härjedalens egna verksamheter ska arbeta aktivt med digitala tjänster och mobila lösningar i sina kontakter med patienter, anhöriga, medborgare och kunder.

Digital agenda för Region Jämtland Härjedalen lägger fast målen.

Kultur i hela regionen

Alla ska ha tillgång till kulturella upplevelser och möjlighet att själva skapa och uttrycka sig. Det uttrycks både i de nationella kulturpolitiska målen och i den regionala kulturvisionen. Det innebär att det behövs en kulturell infrastruktur med institutioner, scener och miljöer som är tillgängliga för alla medborgare i hela Jämtland Härjedalen.

Kulturen kan ses ur olika perspektiv, där kraften som regional utvecklare bara är den ena viktiga sidan och kulturens egen kraft är en annan viktig del. Det senare kan betyda att kulturen också kan göra oss till bättre människor, få oss att förstå sammanhang och stämningslägen. På så sätt kan kulturen också driva ett samhälles utveckling framåt.

Kulturen har en viktig roll i det livslånga lärandet. Samverkan mellan kultur, formellt och informellt lärande ska vara en av de samlade krafterna för Jämtland Härjedalens utveckling. Ett rikt kulturliv är också en förutsättning för ökat företagande och fler arbetstillfällen inom de kulturella och kreativa näringarna som har stor betydelse för Jämtland Härjedalen.

Länets barn och unga ska kunna vara delaktiga i och få ta del av det regionala utbudet av scenkonst som utvecklas utifrån deras intressen. Minst hälften av utbudet ska rikta till målgruppen 0-25 år. Den samiska kulturen och dess del i kulturella och kreativa näringar är en självklar del i Regionens kultur och regionens utveckling. Region Jämtland Härjedalen ska arbeta för goda villkor för kulturskaparna, för ett rikt kulturliv som är en förutsättning för ökat företagande inom kultur- och kreativa näringar.

Kulturens roll och kopplingen till hälsa väcker allt större intresse. Kulturella upplevelser och eget skapande kan förebygga och rehabilitera ohälsa. Konst och kultur kan dessutom användas som ett komplement till traditionella behandlingsmetoder, exempelvis genom kultur och fysisk aktivitet på recept. Ett område inom fältet kultur och hälsa är

kultur för seniorer. Där har Region Jämtland Härjedalen en utmaning i att främja äldre kvinnor och mäns möjlighet till delaktighet och medskapande i kulturlivet. Ett exempel som kan utvecklas är kultur i vården.

Utgångspunkten för insatserna är Kulturplan för Region Jämtland Härjedalen.

Jämlik och jämställd region

Ett konsekvent och systematiskt arbete med jämställdhetsintegrering innebär att ett jämställdhetsperspektiv ska införlivas i allt beslutsfattande. Det gäller på alla nivåer och i alla steg av processen för de aktörer som normalt sett deltar i beslutsfattandet. Det ska inkludera alla åldrar så att kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter inom livets alla områden. Det gäller även personer med funktionshinder, HBTQ- och transgenerpersoner och andra marginaliserade grupper. Region Jämtland Härjedalen ska också verka för att samhället i stort är ett föredöme när det gäller jämlikhet och jämställdhet.

Region Jämtland Härjedalen har som samisk förvaltningsmyndighet ett ansvar att synliggöra och främja samisk kultur och samiska språk. Den särskilda utsatthet som många samer lever med idag innebär ett ansvar för oss att försöka motverka diskriminering och psykisk ohälsa, liksom att underlätta för samer att utveckla sin kultur i vårt län.

Region Jämtland Härjedalens handlingsplan för jämställd regional tillväxt och Region Jämtland Härjedalens policy för jämställdhet och jämlikhet som utvecklingskraft arbetet.

Bättre folkhälsa

Region Jämtland Härjedalen ska tillsammans med kommunerna i länet och andra aktörer skapa förutsättningar i samhället för att nå visionen om en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Det gemensamma folkhälsoarbetet ska främja social, psykisk och fysisk hälsa, öka människors välbefinnande och stödja förändring av ohälsosamma levnadsvanor. Ett särskilt fokus ska vara på barn, ungdomar och äldre.

I arbetet med ungas hälsa behövs en högre grad av samarbete och samverkan med andra aktörer, och då särskilt med skolan. Arbetet med att utveckla Hälsosamtalen i skolan, som sker tillsammans med

skolhuvudmän i Jämtland Härjedalen ska fortsätta vara ett prioriterat arbete. Tillsammans med folkhälsoberapporten Hälsa på lika villkor ska Hälsosamtal i skolan vara ett viktigt underlag för att följa ungas hälsoutveckling och planera hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser.

Ungdomsmottagningarna ska fortsätta utveckla sitt arbete med att främja fysisk och psykisk hälsa. Fokus i det ska ligga på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter hos unga. När det gäller psykisk ohälsa ska särskilt samer, HBTQ- och transgenerpersoner och nyanlända uppmärksammas.

Jämtland Härjedalens övergripande folkhälsopolitik och Gemensam hälso- och sjukvårdspolitik 2015-2025 för Region Jämtland Härjedalen och kommunerna Jämtland Härjedalen utgör viktiga utgångspunkter i folkhälsoarbetet.

Minskade sjukskrivningstal

Sjuktalen i Jämtland Härjedalen överstiger vida landet i övrigt. Kvinnors sjukfrånvaro är särskilt hög men även männens ligger klart över genomsnittet. Därför har Region Jämtland Härjedalen tagit fram en långsiktig utvecklingsplan för att minska sjukskrivningar och öka frisktalet. I den står det att Region Jämtland Härjedalen under åren 2015-2022 ska ha utvecklat:

- En väl fungerande och jämställd sjukskrivningsprocess i länet.
- Minskat differensen till genomsnittet för sjukpenningdagar i riket med två dagar jämfört med år 2014.
- Minskat differensen mellan sjukfrånvaron för Region Jämtland Härjedalens medarbetare och landstingens genomsnittliga sjukfrånvaro med 1,2 %-enheter jämfört med år 2014.

Tillgänglig och samordnad hälso- och sjukvård

Genom att skapa ett hållbart, handlingskraftigt och förebyggande arbetssätt i vård och omsorg av äldre ska dessa uppleva trygghet och självbestämmande samt att de har tillgång till en god vård och omsorg. Det handlar också om att skapa förutsättningar så att personalen i både kommunerna och Region Jämtland Härjedalen känner sig motiverade, ser helheten och förstår nyttan av ett sammanhållet arbetssätt.

Det är särskilt viktigt att utveckla vårdens kvalitet för att öka förtroende och trygghet i vården. Trygghet handlar också om att den vård som ges är av god medicinsk kvalitet.

Även inom det här målområdet bör användningen av distansoberoende teknik och hjälpmedel öka.

Utgångspunkten är Gemensam hälso- och sjukvårdspolitik 2015-2025 för Region Jämtland Härjedalen och kommunerna i Jämtland Härjedalen.

Området patient ska fånga patienternas uppfattning om och medicinska resultat av given vård.

Här samlas mål:

- ✓ Där patienter själva värderar vården
- ✓ Med fokus medicinsk kvalitet
- ✓ Övriga mål med syfte att erhålla ett stabilt eller bättre arbetssätt som i nästa steg blir bättre för patienten och medverkar till en jämställd och jämlik vård.

Patient

Hälsa på lika villkor för hela befolkningen för en hållbar utveckling i

Jämtlands län – det är den samlade visionen för framtidens hälso- och sjukvård.

Det gäller både i regionala utvecklingsstrategin (RUS) *Jämtland/Härjedalen 2030 – innovativt och attraktivt* och i den *läns gemensamma folkhälsopolicyn* samt i *Mål för gemensam hälso- och sjukvårdspolitik* som dåvarande landstingsfullmäktige och de åtta kommuner i Jämtland Härjedalen har beslutat om. RUS:ens övergripande mål 2030 när det gäller hälsa är:

- Hälsa på lika villkor för hela befolkningen.
- I Jämtlands län har alla lika förutsättningar oavsett funktionsförmåga.
- Jämtlands län upplevs som landets tryggaste län.
- En väl fungerande jämlik och jämställd social välfärd.
- Hälso- och sjukvården erbjuder länsinvånarna högkvalificerad vård.

Strategiska mål inom området patient:

- Vård efter behov – jämlik och jämställd
- Bättre tillgänglighet
- God vård på patientens villkor
- Mer professionell vård i hemmet eller så nära hemmet som möjligt

Vård efter behov – jämlik och jämställd

Vård ska ges efter behov. Vården ska vara jämlik och jämställd för kvinnor, män, flickor, pojkar, utrikesfödda och inrikesfödda, oavsett funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsidentitet eller uttryck, ålder, kulturell bakgrund, utbildning, bostadsort, religion, ekonomiska förutsättningar eller annat.

Nära vård kan ges på olika sätt. Primärvården utför vård nära patienten dels traditionellt, dels med nya sätt att möta patienten. Utveckling av distansoberoende teknik i vården sker också. Exempelvis har Brunflo utvecklat doktor på nätet och Härjedalen skapat "digitala" akutrum. Flera hälsocentraler har också "Hälsorum". Det finns även många mobila verksamheter i Regionen som utför vård nära patienten, exempelvis Mobila närvårdsteamet.

Vid prioritering inom hälso- och sjukvård ska följande gruppers specifika behov beaktas:

- Barn och unga
- Äldre
- Utsatta grupper

De utsatta grupperna kan variera över tid. Genom ständig omvärldsbevakning ska Region Jämtland Härjedalen fånga upp olika gruppers svårigheter och behov.

Samarbetet mellan kommunerna och Region Jämtland Härjedalen behöver fördjupas när det gäller barn, unga, äldre och utsatta grupper. I det ska ett gemensamt agerande prioriteras. I samarbetet ingår utveckling av familjecentraler, barn- och elevhälsa samt ungdomsmottagningar.

Barns bästa ska komma i första rummet och Barnkonventionen ska genomsyra alla verksamheter. Ungdomsmottagningens verksamhet ska utveckla ett strukturerat och målmedvetet sätt att förbättra jämlikt och jämställt bemötande till ungdomar.

Hälso- och sjukvårdens verksamheter ska identifiera våldsutsatta personer och erbjuda ett väl fungerande omhändertagande. Mäns våld mot kvinnor är ett prioriterat område. Barn som far illa är ett annat sådant område.

Skillnaderna i bemötande, vård och behandling till kvinnor och män ska minska.

Bättre tillgänglighet

Patienter ska erbjudas den bästa tillgängliga, kunskapsbaserade och ändamålsenliga hälso- och sjukvården. Region Jämtland Härjedalen ska ha ett hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande arbetssätt.

All information som ges ska vara lättillgänglig, tydlig och anpassad till olika målgruppers förutsättningar. Det omfattar även information på andra språk än svenska.

Vi lever i ett mångkulturellt samhälle. För att kunna möta personer med olika kultur- och trosuppfattningar krävs särskild kulturkompetens. Det handlar om hur vi ger ett bra bemötande och en jämlik vård, men också om specifika frågor såsom sex och samlevnad. Även kunskap om så kallad hederskultur är viktig.

För att förbättra bemötandet av samiska patienter och underlätta för samer att söka vård när de behöver det är det viktigt att sprida kunskap om samers hälsa och öka den samiska kulturförståelsen hos regionens medarbetare.

Den 1 januari 2018 föreslås ny lag om samverkan mellan sjukvårdens olika aktörer vid utskrivning från slutenvård att börja gälla. Det är angeläget att skapa rutiner som gör vårdövergångarna smidiga och att återinskrivningar minskar.

God vård på patientens vilkor

Enligt Socialstyrelsen är god vård:

- kunskapsbaserad och ändamålsenlig
- säker
- individanpassad
- effektiv
- jämlik
- tillgänglig.

Region Jämtland Härjedalen ska bedriva en hälso- och sjukvård och tandvård med patientens perspektiv i fokus. Ett övergripande mål är att hela hälso- och sjukvården genomsyras av ett

hälsofrämjande perspektiv och att det ska vara en självklar del i all vård och behandling. Medborgarna ska få ett gott bemötande, bli respekterade och möjlighet att vara delaktiga i och påverka sin vård.

För att skapa trygghet krävs att medborgare och patienter känner tillit till att bedömningar, behandlingar och råd är baserade på vetenskap och evidens, att det är av bästa kvalitet och att verksamheten tar ansvar för patientens väg i vården. Kunskap och information om egenvård är en viktig del av vårdens utveckling.

Att inga människor ska skadas inom hälso- och sjukvården eller tandvården ska vara utgångspunkten i arbetet för trygg och säker hälso- och sjukvård av god kvalitet. Viktiga områden att fokusera på är en god patientsäkerhetskultur, att öka patientens delaktighet och minska frekventa och allvarliga vårdskador.

Insatser behövs för att stärka kvinnors hälsa och utveckla den vård som specifikt riktas till kvinnor.

Patienter i livets slutskede ska få bästa möjliga vård. Enligt palliativa registret finns det flera förbättringsområden. Till exempel bör fler patienter få en validerad smärtskattning.

År 2008 beslöt riksdagen att anta en nollvision för självmord. Sjukvårdens uppgift är att tidigt identifiera och behandla riskpatienter. Ingen som varit i kontakt med vården ska ta, eller försöka ta, sitt liv. Därför ska Region Jämtland Härjedalen bedriva ett suicidpreventivt arbete. För att kunna ge bättre och snabbare vård till personer med psykisk ohälsa ska samverkan mellan psykosociala enheterna inom primärvården, specialiserad psykiatri och andra samhällsaktörer utvecklas. Region Jämtland Härjedalens handlingsplan för det suicidpreventiva arbetet är vägledande för arbetet.

Patienters kunskaper och synpunkter ska tas tillvara både i den egna vården men också i verksamheternas förbättringsarbeten. Det kan till exempel vara genom patientcentrerad vård, i utformandet av vårdprogram och standardiserade vårdförlopp och genom att medverka i olika former av brukarråd.

Mer professionell vård i hemmet eller så nära hemmet som möjligt

Behandlingen av var och ens sjukdom blir alltmer unik, och mer av vården ska kunna utföras i hemmet och hos individen – inte minst med hjälp av nya läkemedel med lägre risk och färre biverkningar, och med hjälp av ny teknik. Det viktiga blir att rätt kunskap tillämpas i rätt tid, och det kan lika gärna göras hemma. Det handlar inte om att anhöriga ska ge mer vård. Snarare måste mer stöd ges till anhöriga som gör vårdande insatser i hemmet, vars hälsa särskilt ska beaktas.

Under 2018-2020 ska Region Jämtland Härjedalen utveckla sina verksamheter så att medborgarna upplever att vården ges NÄRA. Det handlar om att samordna primärvården och de

specialiserade öppenvårdsverksamheterna med ambulansverksamheterna och kommunal vård- och omsorgsverksamhet och ge medborgarna utökade möjligheter till vård i, eller i närheten av, hemmet. Det innebär att utveckla mobila verksamheter, digitala lösningar och effektivare samordning. Det handlar också om att ge medborgarna utökade möjligheter till egenvård via 1177 Vårdguiden och e-tjänsterna (före detta Mina vårdkontakter), Journal via nätet och andra internetjänster. Detta ska ske så att Primärvårdens roll som styrande utvecklas.

Arbetet med att genomföra strukturförändringar i primärvården pågår och utgår från rapporten *Förändra strukturen för primärvården – paket 6 i långsiktig utvecklingsplan för god ekonomisk hushållning* som regionfullmäktige beslutade om under 2015.

Medarbetare

Region Jämtland Härjedalen ska vara en attraktiv och hälsofrämjande arbetsgivare för både kvinnor och män. Målbilden i den personalpolitiska policyn är att de mål som sätts upp ska uppnås genom ett aktivt medarbetarskap, närvarande och tydligt ledarskap, jämställdhet och mångfald, rätt kompetens och en god lönebildning. Tillsammans speglar det hur individen och verksamheten når sina mål. Med aktivt medarbetarskap menas att vara öppna för utveckling och nya sätt att arbeta, praktisera öppenhet, lyhördhet och dialog, förstå vikten av samverkan och samarbete och att förstå det egna arbetets betydelse för helheten.

Strategiska mål inom området medarbetare:

- Tydligt och lyhört ledarskap
- Ökad delaktighet
- Kompetensutveckling och karriärvägar för alla yrkesgrupper
- Sänkta sjuktal
- Kompetensförsörjning utifrån behov.

Tydligt och lyhört ledarskap

I Region Jämtland Härjedalen ska det finnas bra förutsättningar för alla chefer i organisationen att genomföra ett engagerat chefs- och ledarskap. Alla chefer ska veta vilka förväntningar och krav som ställs så att de kan vara tydliga och lyhörda representanter för Region Jämtland Härjedalen och goda förebilder och ledare.

Som en del i ledarförsörjningen ska Region Jämtland Härjedalen ta tillvara både kvinnor och män som vill och har förmåga att vara ledare.

”Alla medarbetares insatser, synpunkter och idéer är meningsfulla”

Region Jämtland Härjedalen ska sträva efter mångfald i organisationen. Olikheterna bland medarbetarna ska värdesättas och tas tillvara på, så att blandningen av kompetenser och erfarenheter skapar kreativa miljöer, ger nya infallsvinklar och fler perspektiv.

Ökad delaktighet

Region Jämtland Härjedalen ska vara en attraktiv arbetsgivare för både kvinnor och män och skapa förutsättningar för att medarbetare ska kunna medverka till goda resultat. Med stöd av tydliga uppdrag, möjlighet till delaktighet och ett engagerat

ledarskap ska medarbetarna ges möjlighet att göra organisationens vision verklig genom att utveckla sig själv, verksamheten och samhället. Medarbetarnas förslag och idéer om förbättringar ska tas tillvara.

Det påbörjade värdegrundsarbetet ska fortsätta utvecklas. Alla ska ges möjlighet till normmedvetet agerande. Normmedvetenhet betyder att förstå att

vissa gynnas av rådande normer medan andras möjligheter och t.o.m. rättigheter begränsas av dem. Ett bra bemötande med respekt lägger till grund ett bra arbetsklimat.

Arbetsmiljö och arbetsorganisation ska löpande förbättras tillsammans med medarbetarna. Det kräver inflytande och en positiv syn på fackligt inflytande. Medarbetare med arbetsuppgifter som är möjliga att utföra på distans ska kunna jobba delvis i hemmet eller så nära hemmet som möjligt.

Alla medarbetare ska arbeta utifrån ett tydligt fokus på verksamhetens behov och de vi är till för.

För en god vård behövs samverkan med patient-, närstående- och brukarorganisationer, och en helhetssyn mellan vårdgivare. För att lyckas med det

krävs ett tydligt ledarskap med klara befogenheter på alla nivåer.

Kompetensutveckling och karriärvägar för alla yrkeskategorier

Utvecklingsmöjligheter, utbildningsvillkor och karriärvägar för alla yrkeskategorier är strategiskt viktiga områden. Medarbetarna ska erbjudas kompetensutveckling utifrån verksamhetens behov.

Elever och studenter är framtidens medarbetare och ska utifrån Region Jämtland Härjedalens behov av rekrytering erbjudas en bra verksamhetsförlagd utbildning.

Region Jämtland Härjedalen är en lärande organisation som genom sin forsknings- och utvecklingsverksamhet stimulerar och premierar kreativitet, innovation, forskning och lärande.

Medicinsk och teknisk utveckling inom hälso- och sjukvårdsområdet ställer allt större krav på fortbildning.

Kompetensförsörjning utifrån behov

Kompetensförsörjningen inom Region Jämtland Härjedalen ska utgå från de vi är till för. För att hålla en fortsatt hög kvalitet ska organisationen ha kunskap om vilka kompetenser som behövs i framtiden. Det är viktigt för att kunna bedöma verksamhetens behov av kompetenser och kompetensnivåer. Kompetensförskjutning ska eftersträvas så att alla kan känna att de arbetar på toppen av sin kompetens.

Styrningen ska ske med hänsyn till verksamhetens uppdrag, pensionsavgångar, personalomsättning samt yttre påverkansfaktorer. Dessa faktorer kan vara efterfrågan, befolkningsutveckling, sammansättningen av kompetens, utvecklingen inom framtidens hälso- och sjukvård och tillgång till nyutbildade kvinnor och män.

Med stöd från SKL har alla landsting och regioner hösten 2016 startat ett projekt för att senast 1 januari 2019 uppnå ett oberoende av inhyrd personal i vården. Med oberoende avses en situation där hälso- och sjukvården har en stabil och varaktig bemanning med egna medarbetare för den löpande verksamheten. Region Jämtland Härjedalen har prioriterat att bli oberoende av bemanningsföretag gällande distriktsläkare och allmänsjuksköterskor.

Sänkta sjuktal

Region Jämtland Härjedalen är i jämförelse med andra landsting och regioner i landet den enda som under den senaste två-årsperioden sänkt sjuktalet. Från att år 2014 ha legat allra högst i landet har Regionen nu efter år 2016 förbättrat sina sjuktal och ligger strax under medel för riket. Kvinnors sjuktal är fortsatt högre än männens, men värdena har sänkts för båda könen. Under planperioden kommer arbete att utföras i enlighet med de aktiviteter som beskrivs i Långsiktig utvecklingsplan för minskade sjukskrivningar och ökat frisktal samt Handlingsplan för attraktiv arbetsgivare.

Område Verksamhetsresultat ska visa strategiska områden för organisationens arbete och innefatta såväl finansiella som icke finansiella resultat. Bland icke finansiella resultat ingår utfall för "stora" processer.

Här samlas:

- ✓ Mål för viktiga processer: Till exempel tillgänglighet till vård.
- ✓ Mål för finansiella utfall: Nettokostnadsutveckling.

Verksamhetsresultat

Region Jämtland Härjedalens verksamheter ska vara utvecklingsbenägna, lärande och ekonomiskt ansvarsfulla.

Strategiska mål inom området verksamhetsresultat:

- Högre medvetenhet och ökad samverkan i hela koncernen
- Lägre kostnadsutveckling än 2017
- Ökade intäkter
- Ökad produktionskapacitet
- Minskad miljö- och klimatpåverkan
- Fler arbetstillfällen utanför Östersund

Högre medvetenhet och ökad samverkan i hela koncernen

För att uppnå alla Region Jämtland Härjedalens uppdrag och ambitioner måste koncernens alla delar samverka. Det betyder ett aktivt arbete med ägardirektiv och samtal om ansvar och befogenheter. Detta gäller också koncernens totala ekonomiska resultat.

Det handlar också om att de tre förvaltningarna har kännedom om varandras uppdrag så att samverkan kan ske för ökad effektivitet och dubbelarbete undviks.

Lägre kostnadsutveckling än 2017

På grund av det ekonomiska läget 2016 måste Region Jämtland Härjedalen arbeta fokuserat för att minska kostnaderna och återställa det balanserade underskottet. Det ska ske genom tydliga krav på besparingsåtgärder och effektiviseringar. En av de viktigaste åtgärderna är att bli oberoende av bemanningsföretag senast 1 januari 2019. Fokus på att verkställa långsiktig utvecklingsplan för god ekonomisk hushållning är också prioriterat.

Varje ny verksamhet, aktivitet eller liknande ska noga övervägas. Om den bedöms nödvändig måste den finansieras antingen via ökade externa intäkter eller genom att fördela om inom befintlig verksamhet, krona för krona.

Det ekonomiska resultatet ska långsiktigt ge en god ekonomisk hushållning. God ekonomisk hushållning innebär att Region Jämtland Härjedalen ska uppnå och bibehålla en styrka i ekonomin och långsiktigt

följa principen att varje generation jämställt och solidariskt bär kostnaderna för den service som den konsumerar och beslutar om.

Ökade intäkter

Region Jämtland Härjedalen ska utveckla arbetet med att öka intäkterna. Inom de regionala utvecklingsverksamheterna betyder det att fördjupa ansträngningarna för att få fler att bli skattebetalare i Jämtland Härjedalen. Inom hälso- och sjukvården betyder det att exempelvis etablera kontakter med andra som vill köpa hälso- och sjukvård eller administrativa tjänster. Det kan också betyda att få extern finansiering i andra former till exempel projektfinansiering.

Ökad produktionskapacitet

Region Jämtland Härjedalen ska ha en god tillgänglighet till vård för medborgarna. Vårdgarantin för första besök och till behandling ska uppfyllas liksom kontakt samma dag och tid för besök inom 7 dagar inom primärvården. Medborgarna ska också ha korta svarstider hos 1177 och bra information på nätet (vårdguidens regionala sidor).

Kontinuitet i form av att de patienter som har många vårdkontakter får träffa samma vårdgivare är också en prioriterad fråga.

Region Jämtland Härjedalen ska arbeta för att effektivisera verksamheten genom att tillämpa Lean

som princip. Verksamheten ska utföras på rätt nivå och med hög måluppfyllelse.

Riktningen ska också vara att hemsjukvård från såväl Region Jämtland Härjedalen som kommunen ska utvecklas. Inriktningen på strukturella förändringar är att mer ska kunna göras NÄRA medborgarna. Utveckling av distansoberoende metoder och arbetssätt är en del av det, liksom utvecklingen av primärvårdens roll som styrande. För verksamhetsutveckling och kvalitetshöjning kommer det krävas strukturella och organisatoriska förändringar på flera områden. Den specialiserade vården ska ändra arbetssätt och delta i utveckling av vård i hemmet tillsammans med primärvården och kommunerna.

Sjukhusets lokaler är en viktig resurs för en långsiktigt hållbar verksamhet och dess utformning ger förutsättningar för effektiva processer. Under 2017 planeras för ett inriktningsbeslut gällande en fastighetsutvecklingsplan. 2018 fastställs en fastighetsplan och därefter är det möjligt att i varje regionplan och finansplan med start 2018-2020 analysera vilka steg som kan tas för att realisera fastighetsutvecklingsplanen.

Minskad miljö och klimatpåverkan

Det är högt prioriterat att minimera Jämtland Härjedalens egna klimatpåverkan, minska negativ miljö- och hälsopåverkan från material och produkter såväl i byggnader som i verksamheten samt så långt möjligt undvika, alternativt minimera, negativ påverkan på miljö och hälsa från kemiska produkter och kemiska ämnen i varor.

För att minska klimatpåverkan och öka resurseffektiviteten ska Region Jämtland Härjedalen minimera behovet av tillförsel av energi och minimera klimatpåverkan från energianvändningen genom effektiv

energianvändning, energi från förnyelsebara källor och egen förnyelsebar energiproduktion. Det är också viktigt att minimera slöserier av material och produkter samt arbeta strategiskt för att minska utsläppen från tjänsteresor och transporter.

Vid inköp, inklusive upphandling, är det viktigt att ställa höga krav utifrån miljö och hälsa där minskad klimatpåverkan, giftfri miljö, cirkulär ekonomi, djurskydd och minskad antibiotikaanvändning ska prioriteras.

Ekologiska livsmedel bör prioriteras. Former för att göra detta inom befintliga ekonomiska ramar ska utarbetas.

Fler arbetstillfällen utanför Östersund

I samverkan med andra intressenter ska Region Jämtland Härjedalen intensifiera arbetet med platsens varumärke i syfte att stärka bilden av Jämtland Härjedalen - allt för att fler människor ska välja att besöka, bo och verka i regionen.

I kommunikationsuppdraget ska också information om regionens verksamheter och utveckling ske för att påverka medborgarnas kunskap och förtroende för Regionens.

Mot bakgrund av den urbanisering som sker även ur ett regionalt perspektiv är det nödvändigt att det ömsesidiga beroendet som finns mellan stad och land beaktas och dess positiva fördelar utvecklas.

Regionen ska också arbeta med att omlokalisera verksamheter från Östersund till andra delar av Jämtland och Härjedalen.

Bilagor

Här redovisas de bilagor som det finns hänvisningar till i tidigare avsnitt.

Bilaga 1: Politisk organisation

Bilaga 2: En gemensam styrmodell

Bilaga 3: Målområden och ledningssystem

Bilaga 4: Policyer och andra av landstingsfullmäktige fastställda styrdokument

Bilaga 1: Politisk organisation

De förtroendevaldas roll är att ta ställning till och besluta om Region Jämtland Härjedalens övergripande mål, fördela resurser och följa resultaten i förhållande till de uppsatta målen. I regionfullmäktiges arbetsordning och reglementena för styrelsen och nämnderna framgår det vilka områden och särskilda sakuppgifter regionfullmäktige, regionstyrelsen och nämnderna har.

Regionfullmäktige fastställer Region Jämtland Härjedalens vision och strategiskt övergripande mål. Fullmäktige beslutar också om ekonomiska ramar för verksamheten och fastställer budget för Region Jämtland Härjedalen. Det är också fullmäktige som beslutar hur hög skattesatsen ska vara och vilka avgifter och taxor organisationen ska ta ut.

Regionstyrelsen och de olika nämnderna har tillsammans uppdrag att verkställa regionfullmäktiges beslut. Styrelse och nämnderna fastställer verksamhetsplaner som utgår från de strategiska målen kopplat till deras olika verksamhetsområden.

Regionstyrelsen är det ledande politiska förvaltningsorganet med ansvar för hela Region

Jämtland Härjedalens utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen ska också se till att organisationen uppfyller kraven på produktivitet, effektivitet och kvalitet.

I regionstyrelsens uppgifter ingår bland annat att leda hälso- och sjukvården och tandvården (förutom det som är vårdvalnämndens ansvar), samt att ansvara för sjukresor och arbeta med frågor om hälso- och sjukvårdsrelaterad folkhälsa, jämställdhet och mångfald, forskning och utveckling och utbildningsfrågor.

Regionstyrelsen har tre utskott: utskottet för ekonomi, utskottet för personal och utskottet för hälso- och sjukvård. Utskotten har bland annat som uppgift att arbeta med fördjupning inom strategiska utvecklingsområden. Under regionstyrelsen finns också tre samrådsorgan; Handikapprådet, Pensionärsrådet och Ungdomsrådet.

Vårdvalsnämnden ska med fokus på medborgarnas behov beställa hälso- och sjukvård

enligt valfrihetssystem för primärvård eller annan vård. Nämnden ska också hantera frågor som rör lagen om läkarvårdsersättning och lagen om ersättning för fysioterapeuter samt hälso- och sjukvård utöver hälsoval som utförs av privata vårdgivare efter upphandling enligt lagen om offentlig upphandling. Nämnden ska också leda folktandvården inom Region Jämtland Härjedalen enligt 11 § tandvårdslagen vad avser beställning av barn- och ungdomstandvård enligt valfrihetssystem för barn- och ungdomstandvård och tandvård enligt 8a § tandvårdslagen.

Regionala utvecklingsnämnden har hand om de regionala utvecklingsfrågorna och ansvarar för de regionala utvecklingsuppgifterna som följer av lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar. Nämnden ansvarar också kulturverksamhet, fördelar bidrag och fullgör uppgiften som regional kollektivtrafikmyndighet. Nämnden ska också arbeta med internationella frågor, frågor om folkhälsa, utom hälso- och sjukvårdsrelaterad folkhälsa. Andra uppgifter är klimat, energi och miljö, ur ett regionalt perspektiv, jämställdhet- och mångfald ur ett regionalt perspektiv enligt uppdrag från staten och forskning och utveckling. Nämnden är också styrelse för folkhögskolorna. Utifrån sina uppgifter har nämnden både en beställar- och en utförarroll med fokus på medborgarnas behov, till exempel vad gäller infrastruktur, samt fokus på verksamheten utifrån nämndens utvecklingsansvar.

Regionala utvecklingsnämnden har två utskott: arbetsutskottet och utskottet för infrastruktur. Utskotten har bland annat som uppgift att arbeta med fördjupning inom fokusområden och strategiska utvecklingsområden.

Patientnämnden har till uppgift att främja kontakterna mellan patienterna och hälso- och sjukvårdspersonalen och tandvårdspersonalen. Nämnden ska också förmedla information till patienterna.

Uppgifterna för **Gemensam nämnd för upphandling avseende samordnad upphandling, lagerhållning och distribution av sjukvårdsprodukter och hjälpmedel** är att på affärsmässiga villkor svara för samordnad upphandling, lagerhållning och distribution av sjukvårdsprodukter samt erbjuda hjälpmedel för funktionshindrade.

Gemensamma nämnden **för IT-drift och stöd**, i samverkan mellan Region Jämtland Härjedalen och Åre Kommun, ska leverera en definierad och ändamålsenlig IT-infrastruktur. Det för att kunna

samutnyttja och samfinansiera i nödvändiga investeringar i IT-verksamheten.

Region Jämtland Härjedalens samverkansråd är ett organ för samverkan med kommunerna i Jämtland Härjedalen i frågor som är av gemensamt intresse.

Region Jämtland Härjedalens engagemang i **bolag, stiftelser och förbund** framgår av bilaga 3 i finansplanen.

Bilaga 2: En gemensam styrmodell

Politiker och tjänstemän inom Region Jämtland Härjedalen arbetar efter en gemensam styrmodell. Det innebär att det finns en röd tråd i styrningen från de visioner och strategiska mål som tas i regionfullmäktige till genomförande och uppföljning på verksamhetsnivå.

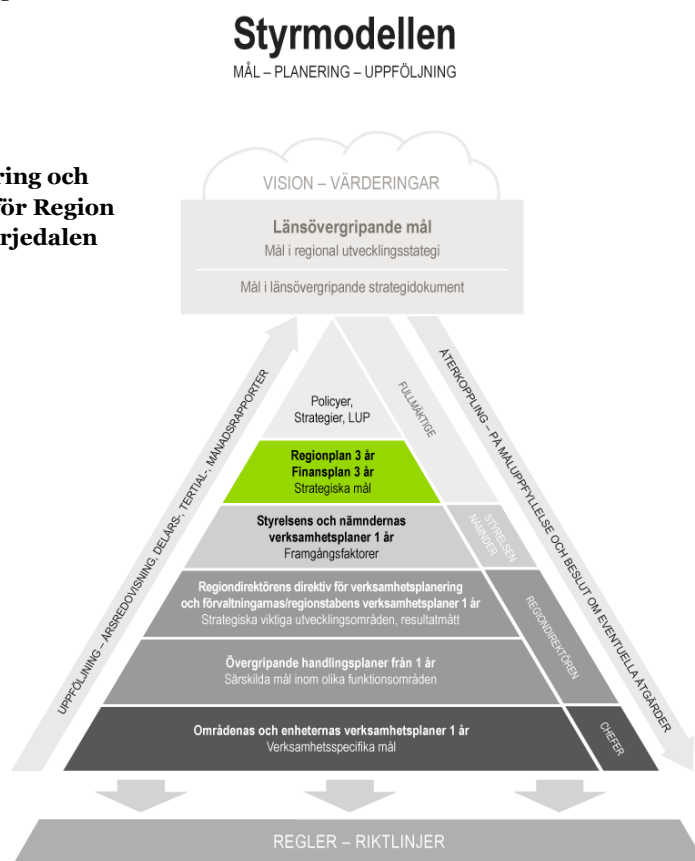
De styrdokument som Region Jämtland Härjedalen arbetar med kan delas in i två kategorier. Dels finns styrdokument som tas fram för att styra verksamheterna inom Region Jämtland Härjedalen. I figuren nedan finns de dokumenten i triangeln (på kanten anges på vilken nivå respektive dokument beslutas). Exempel är policyer, långsiktiga utvecklingsplaner och verksamhetsplaner på olika nivåer.

Dels finns också ett antal länsövergripande dokument som påverkar hela länets utveckling och som Region Jämtland Härjedalen har att förhålla sig till i sitt utvecklingsarbete. De dokumenten finns i rektangeln som balanserar på toppen i figuren.

Exempel är Regional utvecklingsstrategi, Mål för gemensam hälso- och sjukvårdspolitik 2014-2025, samt regionalt trafikförsörjningsprogram. På nästa sida beskrivs de olika dokumenten lite närmare.

Figuren nedan illustrerar också grundidén med Region Jämtland Härjedalens uppföljningsprocess. Den innebär att uppföljning av de olika styrdokumenterna sker på alla nivåer och liksom för planeringsprocessen ska det finnas en röd tråd i uppföljningen. Resultatet av uppföljningen ska återföras till verksamheten och vid behov ska åtgärder genomföras.

Figur: Planering och uppföljning för Region Jämtland Härjedalen

Länsövergripande styrdokument

De flesta länsövergripande dokumenten fastställs av regionfullmäktige. De har olika tidsperspektiv och riktar sig ofta till många aktörer, organisationer och myndigheter.

Den regionala utvecklingsstrategin är det viktigaste styrdokumentet på denna nivå. Strategin fastställs av regionfullmäktige och är basen för arbetet med konkreta mål och aktiviteter inom prioriterade områden för utveckling och hållbar tillväxt i hela Jämtland Härjedalen. Strategin länkar samman de myndigheter, organisationer och andra aktörer som driver och verkar för utvecklingsfrågor. I och med det påverkar den också arbetet med de styrdokument som olika organisationer och myndigheter själva tar fram.

Andra länsövergripande dokument är det regionala tillväxtprogrammet, Mål för gemensam hälso- och sjukvårdspolitik 2014-2025, regionalt trafikförsörjningsprogram, klimatstrategi, kulturplan och ungdomsstrategi.

Styrdokument för Region Jämtland Härjedalen

Policyer och strategier

Fastställs av regionfullmäktige. Policyer anger Region Jämtland Härjedalens värderingar och förhållningssätt till något och revideras vid behov. Strategier beskriver tillvägagångssättet för hur fattade beslut ska genomföras och gäller vanligtvis i tre år.

Långsiktiga utvecklingsplaner (LUP)

Fastställs av regionfullmäktige och beskriver vad som ska genomföras under en tolvårsperiod. Planerna upprättas för områden där det finns behov av en längre planeringshorisont. De utgår från policyer, vision och övergripande strategidokument och planer. För närvarande finns beslut om att långsiktiga utvecklingsplaner ska finnas inom områdena God ekonomisk hushållning, Miljö och Sjukskrivningar. Planerna revideras vart fjärde år.

Regionplan

Fastställs av regionfullmäktige. Innehåller plan för verksamheten med strategiska mål för vad

som ska genomföras under en treårsperiod. Utgår från policyer, strategier, långsiktiga utvecklingsplaner och andra övergripande styrdokument. Revideras varje år.

Finansplan

Fastställs av regionfullmäktige. Innehåller finansiella mål och planer för en treårsperiod och en budget för det närmaste året. Dessutom finns ekonomiska ramar för regionstyrelsen och nämnderna, investeringsplan, taxor och avgifter för det närmaste budgetåret. Finansplanen utgår från policyer, övergripande mål i regionplanen, långsiktiga utvecklingsplan för god ekonomisk hushållning och andra övergripande styrdokument. Finansplanen hör ihop med regionplanen och revideras varje år.

Verksamhetsplaner med budget och uppföljningsplan för regionstyrelsen och nämnderna fastställs av respektive nämnd men anmäls till regionfullmäktige. De innehåller framgångsfaktorer som är kopplade till strategiska mål i regionplanen.

Framgångsfaktorerna markerar vad respektive nämnd eller styrelsen bedömer vara viktiga utvecklingsområden att fokusera på i styrningen det närmaste året för att verkställa det uppdrag och de övergripande målen som fullmäktige har beslutat om.

Regiondirektörens direktiv för verksamhetsplaner

fastställs av regiondirektören. De innehåller för verksamhetsplaner strategiskt prioriterade inriktningar. Dessa ska driva på och markera behovet av utveckling. Dessutom beskriver regiondirektören särskilda saker som förvaltningscheferna ska beakta i sin planering, budgetdirektiv och en uppföljningsplan. Regionstyrelsen informeras om innehållet i direktiven, med möjlighet att agera om Regiondirektörens direktiv inte innehåller förväntad inriktning.

Verksamhetsplan för förvaltningschefer för nämndernas förvaltningar fastställs av respektive förvaltningschef men anmäls till berörd nämnd. Den innehåller strategiskt viktiga utvecklingsområden i form av mål och resultatmått för respektive förvaltning. Planen

konkretiserar vilka framgångsfaktorer respektive nämnd har att jobba med för att driva på och följa utvecklingen. Planen gäller i tre år men revideras varje år.

Övergripande handlingsplaner

I regiondirektörens och förvaltningschefernas verksamhetsplaner framgår vilka handlingsplaner som ska finnas. De upprättas inom områden som är i särskilt fokus, exempelvis miljö, tillgänglighet och jämställdhet. Handlingsplanerna beskriver vad som ska göras kopplat till målen i regionplanen och styrelsens och nämndernas verksamhetsplaner samt till lagstiftning, nationella riktlinjer och andra överenskommelser. Planerna har olika löptider, från ett till flera år.

Verksamhetsplaner för områdena och enheterna inom regionstyrelsens förvaltning

fastställs av närmast högre linjechef. Planerna ska innehålla verksamhetsspecifika mål för ett år med utgångspunkt i regiondirektörens och förvaltningschefernas verksamhetsplaner och från övergripande handlingsplaner.

I bilaga 4 finns en förteckning över policyer och andra styrande dokument.

Uppföljningsdokument

Följande dokument utgör i huvudsak uppföljning av Region Jämtland Härjedalens verksamhet, mål, resultat och ekonomi:

- Årsredovisning
- Delårsrapport augusti
- Tertialrapport april
- Månadsrapporter
- Uppföljningsplan för respektive nämnd och styrelse
- Revisionsrapporter
- Personalbokslut
- Patientsäkerhetsberättelse
- Miljöbokslut
- Kvalitetsrapport
- Informationsäkerhetsberättelse
- Uppföljning av Hälsoval

- Uppsiktsplikt
- Internkontroll
- Resultattavlor
- Uppföljning av hälso- och sjukvården (t.ex. till SKL)

De strategiska målen följs upp genom att analysera måluppfyllelsen för de framgångsfaktorer i regionstyrelsens och nämndernas verksamhetsplaner som är kopplade till respektive strategiskt mål. I årsredovisning, tertialrapport och delårsbokslutska det också finnas en summering av måluppfyllelsen för varje perspektiv med utgångspunkt från måluppfyllelsen för de strategiska målen.

Övriga planeringsdokument

Förutom policyer och planer är följande planeringsdokument underlag i Region Jämtland Härjedalens styrning:

- Planeringsförutsättningar för Region Jämtland Härjedalen
- Övergripande politiska inspel och prioriteringar
- Inspel från hälso- och sjukvårdsförvaltningen och regionala utvecklingsförvaltningen
- Behovsanalyser – tas fram på begäran med specificerat ändamål och inriktning
- Övergripande rapporter och statistik, exempelvis Läget i länet, OECD-rapport och Öppna jämförelser.
- Enkäter – exempelvis patientenkäten

Planerings- och uppföljningsprocess

För att grundidén med styrmodellen ska kunna förverkligas måste arbetsprocessen med planering och uppföljning följas åt. Spårbarheten från de övergripande strategiska målen till verksamhetens egna mål måste vara tydlig i både planerings- och uppföljningsdokument. Arbetet med planer och uppföljning på de olika nivåerna sker parallellt.

Regler för planering och uppföljning enligt Region Jämtland Härjedalens styrmodell beskriver hur styrmodellen fungerar. (RS/101/2015)

Bilaga 3: Målområden och ledningssystem

Allt planerings- och uppföljningsarbete inom Region Jämtland Härjedalen utgår från fyra områden: samhälle, patient, medarbetare och verksamhetsresultat. Därför utgår också alla mål från detta. Mål- och resultatområdena bygger på de politiska beslut som fastställs i regionplanen.

I ledningssystemet framgår det vilket övergripande "ramverk" med lagar och styrdokument som alla verksamheter inom Region Jämtland Härjedalen har att förhålla sig till. Det är till exempel policyer, planer, rutiner, vårdprogram. I ledningssystemet finns också olika redovisande dokument, som årsredovisningar, ekonomirapporter, verksamhetsberättelser och protokoll.

Figuren nedan visar hur ledningssystemet är uppbyggt. Systemet är uppdelat i lednings-, kärn- och stödprocesser. De övre pilarna visar organisationens sätt att arbeta och vilket resultat det ger utifrån uppsatta mål. Den undre pilen beskriver hur organisationen ska arbeta med utvärdering, lärande, för att utveckla och ständigt förbättra verksamheten.

Regionens modell för lednings- och verksamhetsutveckling

Bilaga 3: Styrdokument

Länsövergripande styrdokument

Vad gäller de länsövergripande dokumenten så har i många fall även andra aktörer, exempelvis länets kommuner, länsstyrelse och företrädare inom utbildningsområdet, näringslivet och så vidare varit delaktiga i processen att ta fram dokumentet. De dokument som tillkom innan Region Jämtland Härjedalen bildades 2015 och som fastställdes av regionförbundets styrelse gäller även regionen.

Dokument	Varaktighet	Dnr	Beslutad av
Bredbandsstrategi för Jämtlands län – mot 2020	2014-2020	RS/2013-64	Regionförbundets styrelse
Folkhälsopolicy för Jämtlands län 2016-2019	2016-2019	RS/1461/2016	Regionfullmäktige
Innovativt Jämtland Härjedalen 2025 (Innovationsstrategi)	2014-2025	RS/2011-121	Regionförbundets styrelse
Jämtland Härjedalen 2030 Innovativt och attraktivt (Regional utvecklingsstrategi)	2014-2030	RS/2011-121	Regionförbundets styrelse
Jämtlands läns ungdomsstrategi 2014-2020	2014-2020	RS/2011-2016	Regionförbundets styrelse
Klimatstrategi för Jämtlands län 2014-2020	2014-2020	423-1574-2014	Länsstyrelsen
Kulturplan för Region Jämtland Härjedalen 2015-2018	2015-2017	RS/2013-133	Regionförbundets styrelse
Länstransportplan 2014-2025 för Jämtlands län	2014-2025	RS/2013-19	Regionförbundets styrelse
Mål för gemensam hälso- och sjukvårdspolitik i Jämtlands län 2014-2025	2014-2025	LS/727/2012	Landstings fullmäktige och länets samtliga kommuner
Program för Europeiska regionala utvecklingsfonden 2014-2020	2014-2020	RS/2013-851	Regeringen
Program för Europeiska socialfonden 2014-2020	2014-2020		Regeringen
Regional handlingsplan för europeiska socialfonden 2014-2020	2014-2020	RS/2014-405	Regionförbundets styrelse
Regional länstransportplan för Jämtlands län 2014-2025	2014-2025	RS/2013-19	Regionförbundets styrelse
Regional strategi för ökad inflyttning och förbättrad integration 2015-2020 (integrationsstrategi)	2015-2020	RS/99/2015	Regionfullmäktige 2015-02-11
Regionalt serviceprogram	2014-2018	300-4132-2013	Länsstyrelsen
Regionalt tillväxtprogram för Jämtlands län (RTP)	2015-2020	RS/2014-70	Regionförbundets styrelse
Trafikförsörjningsprogram 2016-2020	2016-2020	RS/102/2016	Regionfullmäktige

Policyer

Dokument	Dnr	Fastställd	Organ
Konstpolicy Jämtlands läns landsting	LS/1654/2010	2013-02-13	Landstingsfullmäktige
FoU-policy	LS/1882/2012	2013-11-27	Beredningen demokrati och folkhälsa
Hjälpmedelspolicy för Region Jämtland Härjedalen och länets kommuner	RS/455/2016	2017-02-14	Regionfullmäktige och länets kommuner <i>(Änne ej fastställd i alla kommuner)</i>
Jämställdhets- och jämlikhetspolicy för förtroendevalda	LS/31/2012	2013-11-27	Landstingsfullmäktige
Kommunikationspolicy	RS/369/2016	2016-04-11	Regionfullmäktige
Kost- och nutricionalpolicy	RS/457/2016	2016-10-19	Regionfullmäktige
Kvalitetspolicy	RS/103/2015	2015-04-14--15	Regionfullmäktige
Miljöpolicy	LS/1059/2011	2013-10-23	Beredningen demokrati och folkhälsa
Parkeringspolicy	LS/740/2007	2007-10-17	Landstingsstyrelsen
Personalpolitisk policy	LS/685/2010	2010-06-23	Landstingsstyrelsen
Policy för fastighets- och lokalförsörjning	LS/1060/2011	2012-06-20	Landstingsfullmäktige
Policy för Informationssäkerhet	LS/1508/2012	2013-06-18	Landstingsfullmäktige
Policy för jämställdhet och jämlikhet som utvecklingskraft	LS/1101/2013	2013-11-27	Beredningen demokrati och folkhälsa
Policy för ungdomsdemokrati i Jämtlands län (gemensam med kommuner)	LS/712/2004	2006	Ungdomsråd/ Beredningen demokrati och folkhälsa
Policy för uthyrning av landstingets lokaler	LS/12/2011	2011-02-16	Landstingsstyrelsen
Skyllpolicy för invändig skyltning	LS/474/2007	2007-06-27	Landstingsstyrelsen
Sponsringspolicy för Region Jämtland Härjedalen	RS/248/2015	2016-04-11	Regionfullmäktige
Upphandlingspolicy	LS/1509/2012	2014-02-11	Landstingsstyrelsen
Varumärkespolicy	RS/1384/2015	2015-11-23--25	Regionfullmäktige

Långsiktiga utvecklingsplaner

LUP	Dnr	Fastställd i fullmäktige
Långsiktig utvecklingsplan för god ekonomisk hushållning 2015-2025	LS/1810/2013 RS/337/2015	2014-10-15 Reviderad version fastställd 2015-06-16--17
Långsiktig utvecklingsplan för miljö	LS/1792/2012 RS/63/2015	2013-11-27 Reviderad version fastställd 2015-06-16--17
Långsiktig utvecklingsplan för minskade sjukskrivningar och ökat frisktal	RS/67/2015	2015-11-24--25

Andra styrande dokument

Dokument	Dnr	Fastställd	Beslutsorgan
Finansplan 2018-2020	RS/258/2017	2017-06-21--22	Regionfullmäktige
Grafisk profil för Region Jämtland Härjedalen	RS/426/2015	2016-04-11	Regionfullmäktige
Reglemente för intern kontroll vid Region Jämtland Härjedalen	RS/1657/2015	2016-04-11	Regionfullmäktige
Modervarumärkesstrategi	RS/100/2015	2015-04-14--15	Regionfullmäktige
Nationell eHälsa – strategin för tillgänglig och säker information inom vård och omsorg	LS/1058/2011	2012-02-15	Landstingsfullmäktige
Reglemente avseende finansiering och skuldförvaltning samt förvaltning av likviditet och pensionsmedel	RS/783/2016	2016-06-14	Regionfullmäktige
Planeringsförutsättningar för Region Jämtland Härjedalen 2017-2019	RS/1613/2015	2016-02-23--24	Regionstyrelsen
Regionplan 2018-2020	RS/257/2017	2017-06-21--22	Regionfullmäktige
Regler för Region Jämtland Härjedalen som ägare i bolag och medlem i föreningar	RS/467/2015	2016-10-19	Regionfullmäktige
Regional kris- och katastrofmedicinsk beredskapsplan	RS/1562/2015	2015-12-08	Regionstyrelsen
Regler för planering och uppföljning enligt Region Jämtlands Härjedalens styrmodell	RS/101/2015	2017-06-21-22	Regionfullmäktige
Regionstyrelsens verksamhetsplan och uppföljningsplan 2018		Fastställs hösten 2018	Regionstyrelsen

Dokument	Dnr	Fastställd	Beslutsorgan
Regionala utvecklingsnämndens verksamhetsplan och uppföljningsplan 2018		Fastställs hösten 2018	Regionala utvecklingsnämnden
Regler och villkor för bidrag till externa organisationer samt för länskulturns övriga stödformer	LS/926/2014	2014-11-25	Landstingsfullmäktige
Reglemente för stipendiet Företagsam skola Jämtlands län	LS/1138/2014	2014-11-25	Landstingsfullmäktige
Reglemente för kulturpris och stipendier	LS/927/2014	2014-11-25	Landstingsfullmäktige
Strategi för eSamhället	LS/1058/2011	2012-02-15	Landstingsfullmäktige
Vårdvalsnämndens verksamhetsplan 2018		Fastställs hösten 2018	Vårdvalsnämnden

10

Sammanträdestider 2018 för utskottet för
ekonomi

RS/1150/2017

2017-05-15

Samordningskansliet
Sandra Hedman
Tfn: 063-147509
E-post: sandra.hedman@regionjh.se

RS/1150/2017

Sammanträdestider 2018 för utskottet för ekonomi

Ärendebeskrivning

Enligt regionstyrelsens reglemente ska styrelsen ha tre utskott; utskottet för ekonomi, utskottet för personal och utskottet för hälso- och sjukvård. Enligt reglementet sammanträder utskotten på tid som utskotten bestämmer. Utskotten ska för varje kalenderår upprätta en plan över sina sammanträden. Ett förslag till sammanträdesplan för 2018 har upprättats.

Regiondirektörens förslag

Sammanträdestider 2018 för utskottet för ekonomi är följande:

11 januari, kl. 8.30 – 12.00
8 februari, kl. 8.30 – 12.00
16 mars, kl. 13.00 – 17.00 (budgetförutsättningar)
13 april, kl. 8.30 – 12.00
14 maj, kl. 13.00 – 17.00
17 september, kl. 8.30 – 17.00 (budgetdialoger mm)
12 oktober, kl. 8.30 – 12.00
12 november, kl. 8.30 – 12.00

I tjänsten

Ingela Jönsson
Tf Regiondirektör

Bo Carlbark
Ekonomidirektör

Utdrag till

Ledamöter och ersättare i utskottet för ekonomi, regiondirektör, ekonomidirektör och kanslichef för samordningskansliet.